

**Uniwersytet
w Siedlcach**

Załącznik nr 1
do uchwały nr 66/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

**Ocena programowa
Profil ogólnoakademicki
Raport samooceny**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

**Uniwersytet w Siedlcach
ul. Konarskiego 2, 08-110 Siedlce**

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **Gospodarka przestrzenna**

1. Poziom/y studiów: **studia pierwszego i drugiego stopnia**

2. Forma/y studiów: **studia stacjonarne**

3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹

Rolnictwo i ogrodnictwo, architektura i urbanistyka, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

GOSPODARKA PRZESTRZENNA I STOPNIA*

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	Liczba	%
rolnictwo i ogrodnictwo	91	52%

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		Liczba	%
1	architektura i urbanistyka	26	15%
2	geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna	57	33%

*w ramach programu studiów realizowane są dwa przedmioty z dziedziny nauk humanistycznych w wymiarze 6 pkt. ECTS, języka obcego 1, języka obcego 2 po 4 pkt oraz z innych dziedzin nauki (dziedziny nauk matematycznych, fizycznych, prawnych, ekonomicznych) na łączną liczbę punktów 36 ECTS

---

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

GOSPODARKA PRZESTRZENNA II STOPNIA*

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	Liczba	%
rolnictwo i ogrodnictwo	46	56

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		Liczba	%
1	architektura i urbanistyka	20	24
2	geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna	16	20

*w ramach programu studiów realizowane są przedmioty z dziedziny nauk humanistycznych 6 pkt. ECTS oraz język obcy specjalistyczny 2 pkt. ECTS

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK NIE

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

OPIS EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent kierunku <i>Gospodarka przestrzenna</i> posiada:		
Symbol	WIEDZA (student zna i rozumie:)	Odniesienie do charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6 – kod składnika opisu PRK dla Szkolnictwa
K_W01	zna i rozumie teorie z zakresu nauk inżyniersko-technicznych i nauk pokrewnych w tym praw fizyki i statystyki, technik informacyjnych pozwalających na wyjaśnienie zjawisk i procesów zachodzących w przestrzeni; zna zasady sporządzania i odczytu rysunku technicznego, rysunków planistycznych i geodezyjnych oraz map kartograficznych; w zaawansowanym stopniu zna i rozumie zagadnienia związane z planowaniem przestrzennym, projektowaniem układów przestrzennych oraz projektowaniem urbanistycznym	P6S_WG_PO P6S_WG_Inz
K_W02	zna i rozumie zasady projektowania przestrzennego, zasady projektowania infrastruktury technicznej oraz stosowania technik pomiarowych w tworzeniu infrastruktury technicznej, związanej z architekturą, urbanistyką, środowiskiem przyrodniczym oraz inwestycjami pozarolniczymi; w zaawansowanym stopniu zna i rozumie zasady kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz sporządzania dokumentów planistycznych oraz zasady zastosowania programów informatycznych w projektowaniu i analizie zjawisk stosowanych w układach przestrzennych.	P6S_WG_PO P6S_WG_Inz
K_W03	zna metody, techniki, narzędzia i materiały pozwalające wykorzystać i kształtować potencjał przyrody w realizacji zadań planistycznych i projektowych oraz -rozumie wagę jakości materiałów używanych w budownictwie i projektowaniu, mających wpływ na kształtowanie środowiska przyrodniczego z uwzględnieniem wymogów zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego; zna i rozumie uwarunkowania i skutki wpływu komponentów środowiska przyrodniczego na możliwości kształtowania przestrzeni oraz zagospodarowania przestrzennego	P6S_WG_PO P6S_WG_Inz
K_W04	zna koncepcje teoretyczne z zakresu gospodarki przestrzennej, historii urbanistyki, historii sztuki, historii kultury i cywilizacji, społeczno-kulturowych i przyrodniczych	P6S_WG_PO

	uwarunkowań gospodarki przestrzennej.	
K_W05	zna i rozumie zasady ekonomii i prawa wpływające na planowanie i zagospodarowanie przestrzenne w skali lokalnej, regionalnej i krajowej oraz zna uwarunkowania, zasady tworzenia i zakładania różnych form działalności gospodarczej	P6S_WK_PO P6S_WK_Inz
K_W06	zna i rozumie terytorialne, administracyjne, ekonomiczne i finansowe uwarunkowania gospodarki przestrzennej, rozumie skutki wpływu czynników społecznych i ekonomicznych na możliwości kształtowania przestrzeni oraz zagospodarowania przestrzennego oraz zna zagadnienia związane z nieruchomościami; zna i rozumie zasady funkcjonowania jednostek terytorialnych, relacji między instytucjami w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i międzynarodowej; zna funkcje miast i regionów oraz mechanizmy ich wzrostu.	P6S_WK_PO
K_W07	zna i rozumie znaczenie przyrodniczych uwarunkowań gospodarowania przestrzenią, racjonalnego gospodarowania zasobami naturalnymi i wynikającymi z tego konsekwencjami dla polityki przestrzennej. Zna i rozumie zagadnienia związane z rewitalizacją obszarów zurbanizowanych i niezurbanizowanych, rewitalizacją obszarów wiejskich i rewitalizacją przyrodniczą. Zna i rozumie zasady prowadzenia różnych form działalności rolniczej i pozarolniczej oraz ich wpływu na stan środowiska i kształtowania przestrzeni.	P6S_WG_PO P6S_WK_PO
K_W08	zna i rozumie funkcjonalne i przestrzenne powiązania oraz wzajemne zależności w systemie człowiek-środowisko przyrodnicze w aspekcie zagospodarowania przestrzennego oraz rozumie koncepcję zrównoważonego rozwoju oraz formy ochrony przyrody i elementów kulturowych, wskazuje wynikające z nich konsekwencje dla planowania przestrzennego	P6S_WG_PO
K_W09	zna i rozumie zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz potrafi korzystać z zasobów informacji patentowej; zna podstawowe akty prawne normujące ochronę własności intelektualnej w Polsce i na świecie; rozumie etyczne uwarunkowania różnych form działalności zawodowej oraz podstawowe dylematy współczesnej cywilizacji.	P6S_WK_PO
K_W10	zna i rozumie w stopniu zaawansowanym potrzebę wprowadzania zmian zagospodarowania przestrzennego wynikających z rozwoju inwestycji rolniczych i pozarolniczych	P6S_WG_PO P6S_WG_Inz

UMIEJĘTNOŚCI (student potrafi:)		
K_U01	potrafi pozyskiwać informacje z literatury naukowej, baz danych i innych źródeł oraz integrować te informacje w celu rozwiązania konkretnego problemu w zakresie zagospodarowania przestrzeni; potrafi planować i przeprowadzać eksperymenty, w tym pomiary fizyczne oraz symulacje komputerowe, wykorzystywać wyniki badań, prognozy, raporty oddziaływania na środowisko w planowaniu i projektowaniu przestrzennym oraz potrafi interpretować uzyskane wyniki przy pomocy właściwych metod statystycznych i wyciągać wnioski	P6S_UW_PO
K_U02	potrafi pozyskiwać i analizować dane, wykonać projekt z zakresu planowania przestrzennego z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informatycznych oraz wykorzystać elementy teorii urbanistyki i planowania do urządzania i zagospodarowania terenów; potrafi wykonać graficzną i kartograficzną prezentację przestrzeni i dokonać analizy komputerowych obrazów przestrzennych; posiada umiejętność sporządzania i czytania rysunków technicznych i planów	P6S_UW_PO P6S_UW_Inz
K_U03	potrafi zidentyfikować i dokonać analizy zjawisk zachodzących w środowisku przyrodniczym oraz wykorzystuje przyrodnicze uwarunkowania do prowadzenia różnych form działalności rolniczej i pozarolniczej pod kątem zaspokajania różnego rodzaju potrzeb.	P6S_UW_PO
K_U04	potrafi dokonać analizy przestrzennej obszarów wiejskich i miejskich do celów gospodarczych i społecznych oraz zdiagnozować stan i proponować kierunki ich rozwoju oraz ocenić wpływ środowiska przyrodniczego na kierunki zagospodarowania przestrzennego i jego różnych form oraz prawidłowo interpretować wyniki analiz, uwarunkowań przyrodniczych dla wybranych przykładów; potrafi opracować plany miejscowe zgodnie z uwarunkowaniami przyrodniczymi oraz dostosować wykonywany projekt do zmian spowodowanych przez powstające nowe inwestycje rolnicze i pozarolniczej.	P6S_UW_PO P6S_UW_Inz
K_U05	potrafi ocenić wpływ działań związanych z rewitalizacją terenów na zagospodarowanie przestrzenne oraz zmian zachodzących w rozwoju gmin, miast i regionów	P6S_UW_PO P6S_UW_Inz
K_U06	potrafi analizować zmiany zachodzące w strukturze jednostek samorządu terytorialnego, zaprezentować regulacje prawne związane z ich działaniem i prognozować procesy zachodzące w rozwoju gmin, miast i regionów; posiada umiejętność rozumienia i analizowania podstawowych zjawisk i procesów zachodzących w	P6S_UW_PO

	gospodarce finansowej państwa i jednostek samorządu terytorialnego.	
K_U07	potrafi opracować inwentaryzację urbanistyczną, przeprowadzić analizę struktury miasta i dokonać analizy dzieła architektonicznego oraz potrafi zaplanować proces wyceny nieruchomości.	P6S_UW_PO
K_U08	potrafi posługiwać się przepisami prawa i miernikami społecznoekonomicznymi, zastosować rachunek ekonomiczny dotyczący inwestycji technologicznych, rolniczych i pozarolniczych w zagospodarowaniu przestrzennym	P6S_UW_PO
K_U09	potrafi przygotować referaty, prezentacje projektów oraz pracy dyplomowej w języku polskim oraz języku obcym; potrafi przygotować wystąpienie ustne upowszechniające wiedzę w środowisku naukowym; potrafi porozumiewać się w grupie i zaplanować pracę zespołową oraz ciągle podnosić swoje kwalifikacje.	P6S_U0_PO P6S_UU_PO
K_U10	Potrafi posługiwać się językiem obcym, na poziomie B2 Europejskiego Systemu Kształcenia Językowego	P6S_UK_PO
KOMPETENCJE SPOŁECZNE (student jest gotów do:)		
K_K01	jest gotów do odpowiedzialnego wypełniania zobowiązań społecznych w zakresie wykonywanego zawodu i pogłębiania wiedzy kierunkowej oraz podnoszenia kompetencji zawodowych	P6S_KO_PO
K_K02	jest gotów do krytycznej oceny pozatechnicznych aspektów i skutków działalności inżynierskiej, w tym jej wpływu na środowisko.	P6S_KK_PO
K_K03	jest gotów myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy na rzecz interesu publicznego i odniesienia sukcesu. Jest gotów w sposób kreatywny zasięgać opinii ekspertów w przypadku trudności w samodzielnym rozwiązywaniu problemu	P6S_KO_PO P6S_KK_PO
K_K04	jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, przestrzegania zasad etyki zawodowej oraz dbałości o dorobek i tradycję zawodu.	P6S_KR_PO
OPIS EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent kierunku <i>Gospodarka przestrzenna</i> posiada:		

Symbol	WIEDZA (student zna i rozumie:)	Odniesienie do charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 7 – kod składnika opisu PRK dla Szkolnictwa Wyższego
K_W01	Zna i rozumie w pogłębionym zakresie zagadnienia inżyniersko-techniczne oraz teorie z nauk pokrewnych niezbędne do charakterystyki zjawisk i procesów w zagospodarowaniu przestrzennym.	P7S_WG_PO P7S_WG_Inż
K_W02	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu zasady wykorzystania narzędzi informatycznych w planowaniu i projektowaniu obiektów o zróżnicowanej funkcjonalności.	P7S_WG_PO P7S_WG_Inż
K_W03	Zna i rozumie zaawansowane metody szeroko pojętego procesu zarządzania, analizy ekonomicznej i finansowej oraz uwarunkowania etyczne i prawne dotyczące gospodarki przestrzennej.	P7S_WK_PO
K_W04	Zna i rozumie zasady konstrukcji obiektów budowlanych, planowania systemów odnawialnych źródeł energii oraz ich znaczenie w tworzeniu infrastruktury technicznej zwłaszcza związanej z architekturą, urbanistyką ochroną i kształtowaniem środowiska przyrodniczego.	P7S_WG_PO P7S_WG_Inż
K_W05	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu metody oraz techniki pozwalające wykorzystać potencjał środowiska przyrodniczego w planowaniu przestrzennym oraz wpływ właściwej technologii produkcji rolniczej i odpowiedniego gospodarowania zasobami na kształtowanie przestrzeni obszarów wiejskich. Zna i rozumie wpływ odpowiedniego gospodarowania zasobami na kształtowanie przestrzeni. Zna i rozumie zasady rozwoju różnych form przedsiębiorczości związanych z gospodarką przestrzenną.	P7S_WG_PO P7S_WK_PO P7S_WG_Inż P7S_WK_Inż.
K_W06	Zna w pogłębionym stopniu systemy układów przestrzennych miast identyfikuje ich wady i zalety.	P7S_WG_PO
K_W07	Zna skutki wpływu czynników społecznych i przyrodniczych oraz działalności gospodarczej (w tym rolniczej) na funkcjonowanie aglomeracji miejskich i obszarów wiejskich.	P7S_WG_PO P7S_WK_PO
K_W08	Zna i rozumie skutki zmian społeczno-demograficznych na tle współczesnych przemian kulturowych i ekonomicznych. Zna i rozumie wpływ postępu technicznego, innowacyjności i globalizacji na funkcjonowanie i konkurencyjność jednostek przestrzennych.	P7S_WG_PO P7S_WK_PO
K_W09	Zna i rozumie znaczenie ochrony środowiska, ekologii i waloryzacji przyrody w zagospodarowaniu przestrzennym. Zna i rozumie potrzebę racjonalnego gospodarowania	P7S_WG_PO P7S_WK_PO

	zasobami środowiska w kontekście zagospodarowania przestrzennego. Zna i rozumie wpływ czynników przyrodniczych wpływających na zróżnicowanie jednostek przestrzennych.	
K_W10	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu zasady komponowania nowoczesnych aranżacji przestrzennych w zagospodarowaniu terenów zurbanizowanych	P7S_WG_PO P7S_WG_Inż
K_W11	Zna i rozumie działanie systemu administracji publicznej oraz zasady i teorie zarządzania, zasady przedsiębiorczości i zarządzania projektami	P7S_WK_PO
K_W12	Zna i rozumie sposoby prowadzenia badań naukowych potrzebnych do przygotowania pracy dyplomowej. Zna zasady pozyskiwania i gromadzenia danych zewnętrznych w celu ich wykorzystania w pracy naukowej z zachowaniem zasad ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego.	P7S_WK_PO
UMIĘTNOŚCI (student potrafi:)		
K_U01	Potrafi w pogłębionym stopniu pozyskiwać właściwe informacje, planować i przeprowadzać eksperymenty, symulacje komputerowe, interpretować uzyskane wyniki wykorzystując w tym celu właściwe metody i techniki badawcze oparte na nowoczesnych technologiach.	P7S_UW_PO P7S_UW_Inż
K_U02	Potrafi identyfikować i samodzielnie podejmować właściwe działania służące rozwiązywaniu problemów przyrodniczo-ekonomiczno-społecznych w zakresie gospodarki przestrzennej.	P7S_UW_PO
K_U03	Potrafi samodzielnie posługiwać się przepisami prawa oraz wskaźnikami społeczno-ekonomicznymi w zakresie gospodarki przestrzennej.	P7S_UW_PO
K_U04	Potrafi samodzielnie formułować i realizować zadania inżyniersko-techniczne, wykonać projekt z zakresu planowania przestrzennego oraz przewidywać i wpływ na stan i jakość środowiska przyrodniczego.	P7S_UW_PO P7S_UW_Inż
K_U05	Potrafi zastosować procedury związane pozyskiwaniem funduszy zewnętrznych na rozwój inwestycji.	P7S_UW_PO
K_U06	Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ wykorzystywać specjalistyczną terminologię w zakresie zagadnień kierunkowych.	P7S_UK_PO
K_U07	Potrafi kreować funkcjonalność przestrzenną w zależności od potrzeb społecznych, kulturowych i przyrodniczych.	P7S_UW_PO
K_U08	Potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę do określenia możliwości pozyskania energii z odnawialnych źródeł energii.	P7S_UW_PO P7S_UW_Inż
K_U09	Potrafi samodzielnie aktualizować wiedzę w oparciu o różne źródła oraz stale doskonalić swoje umiejętności zawodowe. Potrafi wykorzystać źródła informacji w pracy naukowej.	P7S_UW_PO P7S_UU_PO

K_U10	Potrafi komunikować się z otoczeniem, prowadzić debatę oraz zaplanować pracę indywidualną i kierować pracą zespołu.	P7S_UK_PO P7S_UO_PO
KOMPETENCJE SPOŁECZNE (student jest gotów do:)		
K_K01	Jest gotów do odpowiedzialnego wypełniania zobowiązań społecznych, podejmowania decyzji, oceny rangi podejmowanych decyzji oraz szybkiego działania w sytuacjach kryzysowych.	P7S_KK_PO P7S_KO_PO
K_K02	Jest gotów myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy na rzecz interesu publicznego.	P7S_KO_PO
K_K03	Jest gotów w sposób kreatywny zasięgać opinii ekspertów w przypadku trudności w samodzielnym rozwiązywaniu problemu	P7S_KK_PO
K_K04	Jest gotów do właściwego gospodarowania przestrzenią biorąc pod uwagę skutki działalności inżyniersko-technicznej w aspekcie przyrodniczym, społecznym i gospodarczym.	P7S_KK_PO
K_K05	Jest gotów dbać o tradycje i dorobek zawodu, prawidłowo identyfikować i rozstrzygać problemy związane z jego wykonywaniem.	P7S_KR_PO
K_K06	Jest gotów do odpowiedzialności za bezpieczeństwo pracy własnej i współpracowników oraz reagowania w stanach zagrożenia.	P7S_KO_PO P7S_KR_PO

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Jacek Sosnowski	prof. dr hab./ Dziekan Wydziału Nauk Rolniczych
Krzysztof Pakuła	dr hab. inż./profesor uczelni/Dyrektor Instytutu Rolnictwo i Ogrodnictwo
Robert Rosa	dr hab. inż./profesor uczelni/z-ca Dyrektora Instytutu Rolnictwo i Ogrodnictwo
Beata Wiśniewska-Kadzaján	dr hab. inż./profesor uczelni/ Przewodnicząca Zespołu ds. programów studiów w Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa
Katarzyna Rymuza	dr hab. inż./profesor uczelni/ Koordynator kierunku Gospodarka przestrzenna w Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa
Andrzej Wysokiński	dr hab. inż./profesor uczelni/Przewodniczący Zespołu ds. jakości kształcenia na Wydziale Nauk Rolniczych
Sylwia Mazurek	mgr/Kierownik Dziekanatu Wydziału Nauk Rolniczych

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	4
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	11
Wskazówki ogólne do raportu samooceny	13
Prezentacja uczelni	14
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	15
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	15
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	23
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	27
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	34
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	39
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	42
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	46
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	50
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	56
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	58
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	64
Część III. Załączniki	66
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	66
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	76

Wskazówki ogólne do raportu samooceny

Raport samooceny przygotowywany przez uczelnię jest jednym z podstawowych źródeł informacji wykorzystywanych przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w procesie oceny programowej. Jego głównym celem jest prezentacja koncepcji i programu studiów, uwarunkowań jego realizacji oraz miejsca i roli kształcenia w otoczeniu społecznym i gospodarczym, w odniesieniu **do szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia** określonych w załączniku do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a także refleksja nad stopniem spełnienia tych kryteriów.

Istotnymi cechami raportu samooceny jest analityczne i autorefleksyjne podejście do prezentowanych w nim treści oraz poparcie przedstawianych w raporcie aspektów programu studiów i jego realizacji specyficznymi przykładami stosowanych rozwiązań, ze szczególnym uwzględnieniem wyróżniających je cech oraz dobrych praktyk. Raport powinien być zwięzły. W części I jego objętość nie powinna przekraczać 40 000 znaków.

We wzorze raportu samooceny zawarte zostały wskazówki mówiące o tym, co warto rozważyć i do czego odnieść się w raporcie. Zwrócono w nich uwagę na te elementy, odpowiadające szczegółowym kryteriom oceny programowej i przyjętym standardom jakości, do których odniesienie się umożliwi dokonanie pełnej samooceny, a następnie przeprowadzenie rzetelnej oceny przez zespół oceniający PKA.

Wskazówek tych nie należy traktować jako obligatoryjnych dla uczelni przygotowującej raport samooceny. Uczelnia w samoocenie każdego kryterium ma prawo w pełni autonomicznie przedstawiać kluczowe czynniki uwiarygadniające jego spełnienie. Wyłącznym celem wskazówek jest pomoc w zrozumieniu istoty każdego z kryteriów, wskazanie informacji najważniejszych dla procesu oceny oraz zainspirowanie do formułowania pytań, na które warto poszukiwać odpowiedzi w procesie samooceny i opracowywania raportu, a także w celu doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Należy pamiętać, że zgodnie z § 17 ust. 3 statutu PKA z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., Uczelnia powinna opublikować raport samooceny na swej stronie internetowej przed wizytacją zespołu oceniającego.

Prezentacja uczelni

Uniwersytet w Siedlcach (UwS) jest uczelnią publiczną stanowiącą integralną część narodowego systemu edukacji i nauki. Jest ważnym ośrodkiem naukowym, artystycznym i kulturotwórczym oraz liderem edukacji w regionie. Powołany został w 1969 roku. W swojej historii pięciokrotnie zmieniał swój status i nazwę. Na mocy art. 39 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1672), z dniem 1 października 2023 r. Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach otrzymał nową nazwę – Uniwersytet w Siedlcach. W ramach Uniwersytetu funkcjonuje sześć wydziałów: Wydział Nauk Humanistycznych, Wydział Nauk Społecznych, Wydział Nauk Ścisłych i Przyrodniczych, Wydział Nauk Rolniczych, Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu oraz Wydział Sztuki. Od 2019 r. prowadzone jest kształcenie w Szkole Doktorskiej, obecnie w 10 dyscyplinach naukowych, w tym w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo. Uniwersytet w Siedlcach ponad ćwierć wieku temu jako pierwsza uczelnia w Polsce wprowadziła dla studentów z niepełnosprawnościami integracyjny system kształcenia na poziomie wyższym. W Uczelni od wielu lat funkcjonuje Centrum Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami, które z wielkim powodzeniem realizuje misję wspierania tej grupy studentów.

Tradycje kształcenia na poziomie wyższym i prowadzenia działalności naukowej na Wydziale Nauk Rolniczych sięgają 1977 roku. W jego strukturze funkcjonują obecnie dwa instytuty: Rolnictwa i Ogrodnictwa oraz Zootechniki i Rybactwa. Na Wydziale prowadzone jest kształcenie na poziomie studiów pierwszego stopnia (kierunek Rolnictwo, Agroleśnictwo, Gospodarka przestrzenna, Zarządzanie i produkcja żywności, Zoopsychologia z animaloterapią, Zootechnika) i drugiego stopnia (kierunek Rolnictwo, Gospodarka przestrzenna, Zoopsychologia z animaloterapią, Zootechnika).

Jednostką odpowiedzialną za realizację programu studiów na kierunku Gospodarka przestrzenna I i II stopnia jest Instytut Rolnictwa i Ogrodnictwa.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Kierunek studiów Gospodarka przestrzenna pierwszego stopnia został powołany Uchwałą nr 25/2012 Senatu UPH w Siedlcach z dnia 30 maja 2012 roku w sprawie utworzenia kierunku studiów Gospodarka przestrzenna (<https://bip.uws.edu.pl/aktprawny/66e1dd02f1b8f72394ec7861>)

Studia drugiego stopnia zostały utworzone Uchwałą nr 278/2020 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach z dnia 16 grudnia 2020 roku w sprawie utworzenia studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku o nazwie Gospodarka przestrzenna (<https://bip.uws.edu.pl/aktprawny/66e1db23f1b8f72394ec6e08>).

Po przeprowadzonej w roku akademickim 2018/2019 ocenie programowej PKA na kierunku Gospodarka przestrzenna pierwszego stopnia w ramach doskonalenia programu studiów, wprowadzone zostały zmiany w efektach uczenia się i programie studiów, przyjęte uchwałą Senatu nr 89/2021 z dnia 28 kwietnia 2021 roku (<https://bip.uws.edu.pl/aktprawny/66e1dabbf1b8f72394ec6c67>) z uwzględnieniem Obwieszczenia Rektora Nr 6/2023 z dnia 26 stycznia 2023 roku (<https://bip.uws.edu.pl/aktprawny/66e1c7b1f1b8f748205eb46f>)

Program studiów na obu poziomach kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie efektów uczenia się w oparciu o wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia (Uchwała nr 133/2023 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach z dnia 24 maja 2023 roku w sprawie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia (https://bip.ires.pl/gfx/ap/files/Prawo/Uchwały_2023/US-133-23.pdf).

Studia pierwszego i drugiego stopnia przyporządkowane zostały do trzech dyscyplin – wiodącej rolnictwo i ogrodnictwo, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna oraz architektura i urbanistyka. Dyscypliny te oparte są na odrębnych wzorcach metodologicznych, a z ich wielkoobszarowości wynika zróżnicowany i interdyscyplinarny program studiów, który łączy zagadnienia przyrodnicze, społeczne i techniczne.

Koncepcja kształcenia na kierunku Gospodarka przestrzenna jest zgodna z misją i spójna z celami strategicznymi Uniwersytetu w Siedlcach (UwS). Istotne wartości stanowią: zaspokojenie potrzeb edukacyjnych w regionie wschodniej Polski, kształcenie uniwersalne oferujące studiującym szerszą perspektywę poznawczą, dostosowanie programu kształcenia do potrzeb rynku oraz rozwój badań naukowych. Strategia rozwoju UwS na lata 2020-2026, przyjęta Uchwałą Senatu nr 192/2019 w dniu 18 grudnia 2019 roku (<https://bip.uws.edu.pl/aktprawny/66e1dbd0f1b8f72394ec71c4>) wskazuje, że Uniwersytet jest ważnym ośrodkiem naukowym, artystycznym i kulturotwórczym oraz liderem edukacji w regionie, który zapewnia studentom odpowiednie warunki do zdobywania wiedzy i umiejętności, kształtowania ich postaw, dzięki którym będą tworzyć świadome społeczeństwo gotowe na wyzwania współczesnego świata. Kształcenie uwzględnia i realizuje tj. rozwój badań naukowych, wysoką jakość kształcenia i współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Koncepcja kształcenia na kierunku Gospodarka przestrzenna gwarantuje absolwentom studiów I i II stopnia nabywanie wiedzy, umiejętności i kompetencji, które przekładają się na dobre przygotowanie do pracy zawodowej i prowadzenia badań naukowych. Koncepcja kształcenia opiera się bowiem na zapewnianiu równowagi pomiędzy wiedzą teoretyczną i umiejętnościami zawodowymi, pomiędzy kształceniem ogólnoakademickim, a kształceniem powiązaniem z praktyką. Oprócz zagadnień o charakterze teoretycznym i ogólnym, w koncepcji kształcenia duży nacisk położony jest na specjalistyczną wiedzę i praktyczne umiejętności zawodowe. Dyplom ukończenia studiów wyższych w zakresie gospodarki przestrzennej, na podstawie Art. 5. Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 977 z późn. zm.) daje absolwentom kierunku uprawnienia sporządzania projektów planów zagospodarowania przestrzennego województwa, planów ogólnych gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania

przestrzennego.

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku pozostaje w ścisłym związku z badaniami prowadzonymi w Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa. Badania naukowe prowadzone przez pracowników Instytutu mieszczą się w dziedzinie nauk rolniczych, dziedzinie nauk inżyniersko-technicznych oraz dziedzinie nauk społecznych (Załącznik 1, Tabela 4). Badania te są ściśle powiązane z tematami pięciu Zadań Badawczych. Problematyka badań naukowych prowadzonych w Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa, do których odnoszą się efekty uczenia się na kierunku Gospodarka przestrzenna dotyczy: oceny czynników wpływających na możliwość planowania i zagospodarowania przestrzennego, rozpoznania właściwości oraz poszukiwania skutecznych rozwiązań służących zagospodarowaniu organicznych i nieorganicznych odpadów, których składowanie prowadzi do zajmowania nowych terenów i ich wykluczenia z dotychczasowej formy użytkowania, oceny stanu środowiska, zrównoważonego rozwoju obszarów i ich infrastruktury, zasad planowania terenów i opracowywanie map, alternatywnych źródeł energii, uwarunkowań rozwoju przedsiębiorczości. Wymiernym efektem prowadzonych badań są m.in. publikacje w czasopismach z listy MNiSW, rozdziały w monografiach, udział w konferencjach naukowych, staże krajowe i zagraniczne, wynalazki i wzory użytkowe, które mają przełożenie na proces kształcenia, w tym głównie treści programowe przekazywane studentom na zajęciach. Prowadzone badania przyczyniły się do: uzyskania przez Instytut Rolnictwa i Ogrodnictwa kategorii naukowej B+, wydania przez pracowników ponad 300 publikacji naukowych, 8 monografii, opracowania 4 wynalazków i wzorów użytkowych, opracowania map turystycznych, kilkunastu planów miast i map tematycznych, a także awansów naukowych pracowników Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa (4 tytuły naukowe profesora, 1 stopień naukowy doktora habilitowanego oraz 1 stopień doktora).

Jednym z filarów koncepcji kształcenia na kierunku Gospodarka przestrzenna jest włączanie studentów w badania naukowe. Studenci kierunku, wspólnie z pracownikami Instytutu, prowadzą badania, których rezultatem są publikacje naukowe oraz wystąpienia na konferencjach naukowych. Doskonalenie kompetencji badawczych studentów jest możliwe poprzez działalność w Kole Naukowym Gospodarki Przestrzennej. W ramach działalności Koła studenci brali udział w:

- Konferencjach Studenckich i Doktoranckich Kół Naukowych (lata 2023 i 2024),
- Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Wiedza Kluczem do Sukcesu” (rok 2022),
- webinarium pt. „Rolnictwo w teorii i praktyce” (rok 2020), na którym wygłosili referat nt. „Zmiany obszarów rolniczo aktywnych i ich wpływ na przestrzeń terenów wiejskich”. Podczas wystąpienia przedstawiciele Koła przybliżyli tematykę korzystnych zmian w przestrzeni wiejskiej naszego regionu.

W latach 2019-2024 studenci wspólnie z pracownikami Instytutu opublikowali 9 publikacji naukowych w renomowanych czasopismach z listy MNiSW: Applied Sciences (100 pkt.), Materials (140 pkt.), Ekonomia i Środowisko (100 pkt), Journal of Ecological Engineering (70 pkt.), Autobusy. Technika, Eksploatacja, Systemy Transportowe (5 pkt.). Są również współautorami dwóch zgłoszeń patentowych (P. 442374 Beton o podwyższonej izolacyjności oraz P.442375 Beton o wysokiej wytrzymałości na rozciąganie).

Istotnym działaniem jest aktywne i cykliczne uczestnictwo członków Koła Gospodarki Przestrzennej w promocji Uczelni i Wydziału Nauk Rolniczych, czego przykładem mogą być m.in.; Święto Uczelni, Drzwi Otwarte na Wydziale Nauk Rolniczych, wizyty promocyjne w szkołach średnich czy organizowany w Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa „Dzień z gospodarką przestrzenną”.

W procesie kształcenia na kierunku Gospodarka przestrzenna dużą wagę przywiązuje się do zagadnień praktycznych. W programach studiów istotną rolę odgrywają zajęcia projektowe, laboratoryjne, ćwiczenia terenowe, a także obowiązkowe praktyki zawodowe. W 2023 roku została zawarta umowa z Narodowym Instytutem Architektury i Urbanistyki, która umożliwia odbywanie praktyk zawodowych i staży studentom kierunku Gospodarka przestrzenna, a także czynny udział w warsztatach, seminariach i konferencjach krajowych i międzynarodowych, organizowanych przez ten Instytut. Swoje umiejętności praktyczne studenci wykazali przystępując do konkursu

zorganizowanego przez nasz Uniwersytet na opracowanie koncepcji zagospodarowania terenu położonego przy ul. Wiszniewskiego w Siedlcach. Uczestnicy mieli za zadanie przygotowanie projektu przestrzeni o nazwie „Ogrody Uniwersyteckie”. Obiekt musiał spełniać funkcję w zakresie edukacji przyrodniczo-ekologicznej. Uwzględnienie aspektów praktycznych w kształceniu na ocenianym kierunku wynika w dużej mierze z potrzeb zgłaszanych przez otoczenie społeczno-gospodarcze oraz rynek pracy.

Kierunek studiów Gospodarka przestrzenna prowadzony jest we współpracy z Wydziałem Nauk Ścisłych i Przyrodniczych w zakresie kształcenia z przedmiotów matematyka i fizyka oraz Wydziałem Nauk Humanistycznych, który odpowiada za kształcenie z przedmiotów humanistycznych.

Koncepcja kształcenia na kierunku Gospodarka przestrzenna odzwierciedla doświadczenie kadry Instytutu w zakresie kształcenia w dziedzinie nauk rolniczych, technicznych i ekonomicznych.

Kadra Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa cały czas doskonali swoje umiejętności i podnosi poziom kompetencji naukowych i dydaktycznych poprzez uzyskiwanie dodatkowych uprawnień związanych z koncepcją kierunku, uczestnicząc w szkoleniach, warsztatach, seminariach, kursach, projektach lub odbywając staże naukowe (np.: szkolenia certyfikowane z zakresu obsługi programu do projektowania i wizualizacji ogrodów Gardenphilia DESINGER, w zakresie pracy z programem AutoCAD AutoDesk, MS Excel - Tabele przestawne, Power Point, Power Query, Power BI, MS –Excel, Funkcje w Excelu, szkolenie na operatora bezałogowych statków powietrznych). Pracownicy podnosili swoje kwalifikacje kończąc studia podyplomowe (Ochrona własności intelektualnej; w zakresie Służby Cywilnej, Administracji Publicznej, Zarządzania Jednostkami Terenowymi oraz Rozwoju Regionalnego i Lokalnego; Inżynieria procesów technologicznych lub studia drugiego stopnia (ekonomia).

W 2022 roku pracownicy Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa wzięli udział w prestiżowym szkoleniu Tutoring akademicki - edukacja spersonalizowana, uzyskując Certyfikat Tutora, co pozwala wdrażać nowoczesne, zindywidualizowane metody kształcenia również w odniesieniu do studentów ocenianego kierunku. Certyfikat został przyznany także dla Instytutu. Ponadto, liczna grupa nauczycieli uczestniczyła w szkoleniu z zakresu „Świadomość Niepełnosprawności” (nauka języka migowego, praca z osobami głuchymi, niewidzącymi, dysfunkcją ruchu) w ramach Projektu „UPH w Siedlcach – Uniwersytet MAXI” realizowanym przez Centrum Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami.

Od maja 2022 prowadzona jest współpraca z Rolniczym Uniwersytetem w Atenach. Przedmiotem tej współpracy są badania naukowe nad opracowaniem innowacyjnych systemów gospodarki wybranymi odpadami przez ich wtórne zagospodarowanie. Wyniki tych badań zostały opublikowane w renomowanych czasopismach.

Na koncepcję kształcenia ma również wpływ doświadczenie nabyte przez pracowników poza uczelnią poprzez pracę w firmach budowlanych, w samorządzie terytorialnym, w towarzystwach ubezpieczeniowych, w firmie produkcyjnej (analiza danych), a także poprzez prowadzenie własnego biura usług inżynierskich. Pracownicy uczestniczyli w wykonawstwie i projektowaniu kilkudziesięciu budynków o różnej użyteczności, wykonywali ekspertyzy techniczne na potrzeby rozbudowy obiektów. Jeden z pracowników legitymuje się ponadto uprawnieniami do certyfikacji energetycznej budynków i figuruje w rejestrze osób uprawnionych do wykonywania świadectw charakterystyki energetycznej budynków. Dzięki współpracy z Instytutem ADN część pracowników wzięła udział w szkoleniach nt. „Dobre praktyki rolnicze” oraz „Dobre praktyki wodne”.

Koncepcja kształcenia została wypracowana przez pracowników Instytutu, studentów oraz przedstawicieli otoczenia zewnętrznego. Program studiów uwzględnia opinie Kadry Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa, Zespołu ds. programów studiów, Zespołu ds. jakości kształcenia oraz Senackiej komisji ds. jakości kształcenia. Istotny wpływ na koncepcje kształcenia mają studenci poprzez udział w pracach Zespołu ds. programu studiów. Każda modyfikacja programu studiów, w tym efektów uczenia się, jest opiniowana przez przedstawiciela Wydziałowej Rady Samorządu

Studentów. Przedstawiciele studentów uczestniczą też w procedowaniu wniosku na dalszych etapach zatwierdzania zmian, tj. w Senacie UwS. Bezpośredni głos w dyskusji dotyczącej koncepcji kształcenia mają osoby z zewnątrz. Uczestnictwo przedstawicieli praktyki gospodarczej w kształtowaniu oferty edukacyjnej Instytutu realizowane jest poprzez konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi m. in. jednostkami samorządu terytorialnego (głównie gminami), szkołami średnimi o profilach powiązanych z kształceniem technicznym, rolniczym, instytucjami doradczymi, przedstawicielami firm i instytutów naukowych.

Na koncepcję kształcenia mają wpływ działania aktywizujące i zwiększające mobilność studentów oraz umiędzynarodowienie studiów. Studenci kierunku Gospodarka przestrzenna uczestniczą m.in. w programie ERASMUS+ dzięki czemu przez jeden albo dwa semestry mają możliwość studiowania na różnych uczelniach w Europie. Ponadto studenci uczestniczą w wykładach i konsultacjach realizowanych przez profesorów wizytujących z zagranicznych ośrodków akademickich. W ten sposób kształcenie na kierunku Gospodarka przestrzenna wpisuje się cel w strategiczny Uczelni dotyczący umiędzynarodowienia kształcenia. W roku akademickim 2023/2024 studenci wzięli udział w mieszanym kursie tzw. Blended Intensive Programme (BIP) pod nazwą Methodological trends in research and protection of biodiversity w Uniwersytecie Preszowskim na Słowacji. Pracownicy Instytutu byli współorganizatorami Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Praktycznej studentów i Doktorantów „Młoda nauka na Wołyniu: priorytety i perspektywy badawcze”(Wołyński Uniwersytet Narodowy im. Łesii Ukrainki w Łucku). Brali czynny udział w międzynarodowych warsztatach „Trendy metodyczne w badaniach i ochronie środowiska”, które odbyły się w dniach 27-31.05.2024 r. w Katedrze Ekologii na Uniwersytecie Preszowskim. W warsztatach uczestniczyło siedem europejskich Ośrodków Naukowo-Badawczych. Pracownicy Instytutu uczestniczyli także w przygotowaniu i przeprowadzeniu cyklu wykładów z geografii dla zagranicznej młodzieży podejmującej studia w Polsce (w ramach programu NAWA) – w języku polskim i angielskim (łącznie około 300 h zajęć).

Cele kształcenia są ściśle związane z misją uczelni oraz potrzebami rynku pracy, a także z oczekiwaniami społecznymi wobec absolwentów tego kierunku. Główne cele kształcenia na kierunku Gospodarka przestrzenna obejmują:

- przygotowanie studentów do pracy w instytucjach publicznych i prywatnych, które zajmują się planowaniem, zarządzaniem i nadzorem nad rozwojem przestrzennym oraz gospodarką nieruchomościami;
- kształtowanie umiejętności interdyscyplinarnych poprzez rozwój zdolności do łączenia wiedzy z różnych dziedzin, takich jak ekonomia, urbanistyka, ochrona środowiska, prawo oraz inżynieria, co pozwala na kompleksowe podejście do rozwiązywania problemów przestrzennych;
- uświadomienie studentom znaczenia zrównoważonego rozwoju w planowaniu przestrzennym i gospodarce nieruchomościami oraz kształtowanie umiejętności planowania zgodnego z zasadami ochrony środowiska i odpowiedzialnego zarządzania zasobami naturalnymi;
- nauczanie metod i narzędzi pozwalających na diagnozowanie oraz rozwiązywanie problemów przestrzennych w skali lokalnej, regionalnej i krajowej;
- kształtowanie kompetencji niezbędnych do efektywnej komunikacji z różnymi grupami interesariuszy oraz współpracy w zespołach projektowych, co jest kluczowe w pracy planistów i specjalistów ds. gospodarki przestrzennej.

Absolwent pierwszego stopnia kierunku Gospodarka przestrzenna posiada wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne niezbędne do efektywnego planowania i zarządzania rozwojem przestrzennym na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym. Absolwent jest przygotowany do: kształtowania środowiska przestrzennego ludzi zgodnie z ich potrzebami, wymogami cywilizacyjnymi, możliwościami technicznymi a także zasadami ładu przestrzennego i rozwoju zrównoważonego, współpracy w przygotowywaniu dokumentów planistycznych, opracowywania analiz przestrzennych do celów gospodarczych i społecznych, podejmowania lokalnych inicjatyw rozwoju i planowania

rozwoju w nawiązaniu do posiadanych zasobów, uczestniczenia w konstruowaniu lokalnych strategii planowania rozwoju infrastruktury technicznej, współpracy przy sporządzaniu dokumentów oceniających zasoby i stan środowiska przyrodniczego oraz wpływ inwestowania na środowisko, a także do współpracy w opracowywaniu programów rewitalizacji. Absolwent potrafi: analizować i oceniać zjawiska przestrzenne, tworzyć dokumenty planistyczne, posługiwać się technologiami GIS, planować zrównoważony rozwój, przeprowadzać analizy rynku nieruchomości. Ponadto jest przygotowany do samodzielnej pracy, wykazuje odpowiedzialność za realizowane zadania, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i etyką zawodową. Jest gotowy do efektywnej współpracy w zespołach projektowych, rozumiejąc znaczenie synergii oraz odpowiedzialności grupowej. Potrafi krytycznie ocenić sytuacje planistyczne, rozpoznać problemy oraz zaproponować kreatywne i skuteczne rozwiązania. Jest świadomy potrzeby ciągłego kształcenia i doskonalenia swoich umiejętności, zarówno w zakresie merytorycznym, jak i interpersonalnym. Absolwent kierunku Gospodarka przestrzenna pierwszego stopnia jest przygotowany do podjęcia pracy w: urzędach administracji publicznej w działach zajmujących się planowaniem przestrzennym, gospodarką nieruchomościami oraz ochroną środowiska, firmach projektowych i doradczych, specjalizujących się w sporządzaniu planów zagospodarowania przestrzennego, studiów wykonalności i ocen oddziaływania na środowisko, organizacjach pozarządowych oraz instytucjach badawczych zajmujących się zrównoważonym rozwojem, ochroną środowiska i planowaniem regionalnym, przedsiębiorstwach sektora prywatnego, np. w działach planowania inwestycji czy zarządzania nieruchomościami. Absolwent może również kontynuować kształcenie na studiach drugiego stopnia.

Absolwent studiów drugiego stopnia kierunku Gospodarka przestrzenna posiada uporządkowaną, pogłębioną i podbudowaną teoretycznie wiedzę oraz umiejętności z zakresu m.in. planowania przestrzennego, projektowania obiektów, rozwoju społeczno-gospodarczego, układów przestrzennych, gospodarowania wpływającego na kształtowanie przestrzeni rolniczej, monitoringu i ochrony środowiska, inwentaryzacji zasobów przyrody. Absolwent jest przygotowany do rozwiązywania problemów i zadań odnoszących się do planowania oraz zarządzania przestrzenią dzięki swobodnemu posługiwaniu się literaturą, źródłami statystycznymi i narzędziami informatycznymi, stosowaniu odpowiednich metod pomiarowych, analitycznych i symulacyjnych. Absolwent posiada wiedzę i umiejętności z zakresu funkcjonowania różnych szczebli administracji publicznej. Poprzez aktywny udział w trakcie studiów w pracach badawczych, absolwenci są przygotowani do podjęcia pracy w jednostkach naukowych czy badawczych lub kontynuowania kształcenia w Szkole Doktorskiej.

Poprzez połączenie wiedzy teoretycznej z nabytymi umiejętnościami absolwenci przygotowani są do pracy w biurach projektowych, referatach państwowych jednostek samorządu terytorialnego, firmach analitycznych, instytucjach zajmujących się wykorzystaniem źródeł energii odnawialnej, agencjach rozwoju, firmach otoczenia biznesu, instytucjach badawczych i ośrodkach badawczo-rozwojowych, instytucjach zajmujących się poradnictwem i upowszechnianiem wiedzy z zakresu gospodarki przestrzennej, instytucjach i agencjach Unii Europejskiej oraz do prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

Koncepcja kształcenia na kierunku Gospodarka przestrzenna studia I stopnia zapewnia osiągnięcie kluczowych efektów uczenia się określonych dla poziomu 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Organizacja procesu kształcenia gwarantuje realizację wszystkich kierunkowych efektów uczenia się zawartych w programach studiów. Interdyscyplinarny charakter kierunku Gospodarka przestrzenna ma swoje odbicie w efektach uczenia się, które dotyczą aspektów społecznych, technicznych oraz środowiskowych. Każdy efekt kierunkowy jest realizowany przez co najmniej kilka przedmiotów. W każdym sylabusie przedmiotu sformułowane są efekty uwzględniające jego specyfikę i odnoszące się do efektów kierunkowych. Wskazane są również metody weryfikacji osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się.

Na studiach I stopnia efekty uczenia się łączą fakty z zakresu nauk rolniczych, inżynierijno-technicznych i pokrewnych, ekonomii oraz nauk o zarządzaniu i jakości. W zakresie umiejętności

wyróżnikiem jest umiejętność stosowania narzędzi Systemów Informacji Przestrzennej (GIS) oraz aktywne uczestnictwo w zajęciach planistycznych i projektowych. W przypadku kompetencji społecznych nacisk położony jest na gotowość odpowiedzialnego wypełniania zobowiązań w zakresie wykonywanego zawodu i podnoszenia kompetencji zawodowych, samodzielności w rozwiązywaniu problemów i zrozumieniu wpływu prowadzonej działalności na środowisko.

Kluczowymi efektami są efekty kierunkowe, które pozwalają na zrealizowanie celu przekazania studentom niezbędnej wiedzy i umiejętności z zakresu zasad nauk inżynierjno-technicznych i nauk pokrewnych, zasad sporządzania i odczytu rysunku technicznego, rysunków planistycznych i geodezyjnych, map kartograficznych oraz zagadnień związanych z planowaniem przestrzennym, projektowaniem układów przestrzennych oraz projektowaniem urbanistycznym. Student zna zasady projektowania przestrzennego, zasady projektowania infrastruktury technicznej oraz stosowania technik pomiarowych w tworzeniu infrastruktury technicznej, związanej z gospodarką przestrzenną i potrafi te zasady zastosować w praktyce (K_W01, K_W02, K_W03, K_U01, K_U02). Moduły przedmiotowe które umożliwiają osiągnięcie tych efektów to: rysunek techniczny i planistyczny, kartografia, narzędzia projektowania, planowanie przestrzenne, zasady projektowania, projektowanie urbanistyczne, planowanie infrastruktury technicznej, budownictwo, geodezja w gospodarce przestrzennej, grafika inżynierska, geograficzne systemy informacji przestrzennej, kształtowanie terenów zieleni, inżynieria wodna i ściekowa, wspomaganie komputerowe w zarządzaniu przestrzenią, kompozycja przestrzenna w architekturze krajobrazu. Na studiach pierwszego stopnia do kluczowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności można zaliczyć znajomość uwarunkowań środowiskowych i przyrodniczych wpływających na rozwój społeczno-gospodarczy, ochrony środowiska, oceny zasobów przyrody, racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody, a następnie umiejętność ich analizy i prognozowania dla potrzeb decyzyjnych. W procesie kształcenia uwzględnia się zagadnienia związane z rewitalizacją obszarów zdegradowanych i zurbanizowanych oraz wpływu komponentów środowiska przyrodniczego na możliwości kształtowania przestrzeni. Priorytetowo traktowana jest także tematyka obejmująca powiązanie zagospodarowania przestrzennego z ochroną gleb, cennych kompleksów przyrodniczych oraz krajobrazu, które stanowią przyrodnicze podstawy rozwoju społeczno-gospodarczego i są zgodne z założeniami zrównoważonego rozwoju (K_W03, K_W07, K_W08, K_U03, K_U04, K_U05). Efekty te są osiągnięte w trakcie realizacji modułów: fizjografia, ochrona środowiska, rolnictwo w gospodarce przestrzennej, klimatologia planistyczna, rewitalizacja obszarów zurbanizowanych, optymalizacja zasobów środowiska, gruntoznawstwo, zrównoważony rozwój obszarów wiejskich, gospodarowanie na obszarach chronionych, antropogeniczne przekształcenia krajobrazu, gospodarka odpadami, modelowanie i prognozowanie w gospodarce przestrzennej, gospodarowanie zasobami naturalnymi, ocena i monitoring oddziaływań na środowisko, zarządzanie ryzykiem środowiskowym i ekologicznym, parki i ogrody w zagospodarowaniu przestrzennym.

Do kluczowych efektów uczenia się na studiach pierwszego stopnia należą efekty odnoszące się do wiedzy i umiejętności z zakresu urbanistyki, geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, ekonomii, finansów oraz nauk o zarządzaniu i jakości. Dotyczą zrozumienia wyzwań przed jakimi stoją miasta, jednostki samorządu terytorialnego i regiony, w kontekście rozwoju lokalnego i regionalnego, umiejętności opracowania inwentaryzacji urbanistycznej, analizy struktury miasta, a także umiejętności analizowania zjawisk i procesów zachodzących w jednostkach samorządu terytorialnego (K_W04, K_W06, K_U06, K_U07). Osiągnięcie tych efektów możliwe jest przez realizowanie modułów: geografia społeczno-ekonomiczna, historia architektury i urbanistyki, podstaw zarządzania, samorząd terytorialny, strategia rozwoju gminy, ekonomika jednostek terytorialnych, zarządzanie w jednostkach samorządowych, ekonomika i organizacja przedsiębiorstw publicznych.

Efekty K_W05, K_W10, K_U06, K_U08 odnoszą się do zrozumienia zagadnień związanych z zasadami zakładania i prowadzenia różnych form działalności gospodarczej i wprowadzania zmian zagospodarowania przestrzennego wynikających z rozwoju inwestycji rolniczych i pozarolniczych, a także wiedzy i umiejętności z zakresu ubezpieczeń i wyceny nieruchomości (podstawy zarządzania,

przedsiębiorczość taksacja i ubezpieczenia w gospodarce przestrzennej, instrumenty ekonomiczno-finansowe w gospodarce przestrzennej, analiza ekonomiczna projektów inwestycyjnych, doradztwo w zagospodarowaniu przestrzennym). Ponadto student zdobywa umiejętności pozyskiwania informacji z literatury naukowej oraz interpretacji wyników (K_U01), a także umiejętności językowe w obszarze właściwym dla kierunku studiów, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Kluczowe efekty inżynierskie dla studiów I stopnia (6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji) obejmują wiedzę dotyczącą zasad sporządzania i odczytu rysunku technicznego, rysunków planistycznych i geodezyjnych, map kartograficznych, planowania przestrzennego, projektowania układów przestrzennych, projektowania urbanistycznego oraz jakości materiałów używanych w budownictwie (K_W01, K_W02, K_W03). Ponadto efekty inżynierskie związane są z umiejętnością wykorzystania programów komputerowych w projektowaniu, graficznej i kartograficznej prezentacji przestrzeni, a także z umiejętnością opracowania planów miejscowych zgodnie z uwarunkowaniami przyrodniczymi (K_U02, K_U04, K_U05). (Załącznik nr 1, Tabela 5)

Koncepcja kształcenia na kierunku Gospodarka przestrzenna studia II stopnia zapewnia osiągnięcie kluczowych efektów uczenia się określonych dla 7 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Na drugim stopniu proces kształcenia realizuje się cel jakim jest pogłębienie wiedzy i umiejętności z zakresu kształtowania terenów zurbanizowanych i niezurbanizowanych, z uwzględnieniem zachowania ładu przestrzennego oraz zasad zrównoważonego rozwoju, z zakresu ocen środowiska przyrodniczego, gospodarowania gruntami i analizy zjawisk społecznych. Celem jest również pogłębienie wiedzy i umiejętności odnoszącej się do prowadzenia badań naukowych, analiz i interpretacji wyników, umiejętności krytycznego myślenia, potrzeby uczenia się przez całe życie oraz podnoszenia kompetencji zawodowych. Osiągnięcie efektów w zakresie kompetencji społecznych realizuje cel jakim jest uczulenie absolwenta na konieczność ciągłego doskonalenia osiągniętych umiejętności, poznawania nowych technik i narzędzi badawczych oraz analizy procesów zachodzących w otoczeniu przestrzennym, społeczno-gospodarczym i przyrodniczym.

Na studiach II stopnia efekty uczenia się z zakresu wiedzy dotyczą pogłębiania znajomości zagadnień inżyniersko-technicznych, teorii z nauk pokrewnych i urbanistyki, niezbędne do charakterystyki zjawisk i procesów zachodzących w zagospodarowaniu przestrzennym. Student zdobywa pogłębioną wiedzę i umiejętności z zakresu konstrukcji obiektów budowlanych oraz odnawialnych źródeł energii. W pogłębionym stopniu zna i wykorzystuje narzędzia informatyczne do planowania i projektowania obiektów o zróżnicowanej funkcjonalności, potrafi kreować funkcjonalność przestrzenną w zależności od potrzeb społecznych, kulturowych i przyrodniczych. (K_W01, K_W02, K_W04, K_W06, K_U01, K_U04, K_U07, K_U08). Osiągnięcie tych efektów możliwe jest poprzez realizację przedmiotów: urbanistyka, techniki tworzenia modeli 3D i wizualizacja, budownictwo energooszczędne i ekologiczne, odnawialne źródła energii 1, odnawialne źródła energii 2, metody analizy danych.

Kluczowe efekty (K_W05, K_W06, K_W07, K_W09, K_W10, K_U06, K_U07) odnoszą się do pogłębionej wiedzy i umiejętności z zakresu rolnictwa, ochrony środowiska, ekologii i waloryzacji przyrody oraz potrzeb racjonalnego gospodarowania zasobami środowiska w kontekście zagospodarowania przestrzennego. Uzyskanie tych efektów zapewniają moduły: rolnicza przestrzeń produkcyjna, rekultywacja terenów zdegradowanych, ocena i wycena zasobów przyrodniczych, gospodarowanie na obszarach kryzysowych, bioindykatory terenów zurbanizowanych, ochrona bioróżnorodności w planowaniu przestrzennym, kulturowe i przyrodnicze zróżnicowanie regionów, środowisko przyrodnicze miast i terenów wiejskich.

Kluczowymi efektami są efekty związane z pogłębioną wiedzą z zakresu administracji publicznej, szeroko pojętego zarządzania, analizy ekonomicznej i finansowej oraz zasad rozwoju różnych form przedsiębiorczości i zasad zarządzania projektami (K_W08, K_W11, K_U02, K_U03, K_U05 – marketing miast i regionów - strategia marki, administracja rządowa i samorządowa, zarządzanie

przestrzenią, smart cities - podstawy funkcjonowania inteligentnych miast, gloklizacja, decyzje inwestycyjne na rynkach nieruchomości, projekty inwestycyjne w rozwoju lokalnym i regionalnym.

Student zdobywa również wiedzę na temat zasad pozyskiwania i gromadzenia danych zewnętrznych z zachowaniem zasad ochrony własności intelektualnej (K_W12) oraz umiejętności ich wykorzystania w pracy naukowej (K_U09), a także umiejętności językowe w obszarze właściwym dla kierunku studiów, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia.

Efekty uczenia się dla kierunku Gospodarka przestrzenna drugiego stopnia zapewniają również uzyskanie kompetencji inżynierskich. Odnoszą się one do pogłębionej wiedzy z zakresu zagadnień inżynierijno-technicznych, wykorzystania narzędzi informatycznych w planowaniu i projektowaniu obiektów o zróżnicowanej funkcjonalności oraz umiejętności zastosowania odpowiedniego oprogramowania dla potrzeb prezentacji i analizy danych, zasad konstrukcji obiektów budowlanych, planowania systemów odnawialnych źródeł energii, ich znaczenia w tworzeniu infrastruktury technicznej oraz odpowiedniego gospodarowania zasobami na kształtowanie przestrzeni (K_W01, K_W02, K_W04, K_W05, K_U01, K_U04). Efekty te weryfikowane są na przedmiotach: budownictwo energooszczędne i ekologiczne, techniki tworzenia modeli 3D i wizualizacja, metody i techniki analizy danych, odnawialne źródła energii 1, odnawialne źródła energii 2. (Załącznik nr 1, Tabela 5)

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Korekta kierunkowa efektów kształcenia dla studiów I stopnia zastąpienie treści związanych z rolnictwem treściami bezpośrednio dotyczącymi „gospodarki przestrzennej”, uszczegółowienie i zapewnienie odpowiedniego dla studiów I stopnia poziomu wiedzy i umiejętności	Zgodnie z zaleceniem zmieniono program studiów (od roku 2021/2022), w którym zastąpiono treści związane z rolnictwem treściami dotyczącymi gospodarki przestrzennej. Efekty uszczegółowiono i zmniejszono ich liczbę.
2.	Uwzględnienie w koncepcji kształcenia i kierunkowych efektach kształcenia zagadnień z zakresu zmian zagospodarowania przestrzennego związanego z inwestycjami poza rolnictwem	Zmieniając program studiów w efektach kierunkowych uwzględniono zagadnienia z zakresu działalności i inwestycji pozarolniczych (np. K_W07, K_W10, K_U04, K_U08).
3.	Rozwijanie badań w dziedzinie nauk technicznych – architektura i urbanistyka	W ramach rozwijania badań w dziedzinie nauk technicznych opublikowano artykuły w czasopismach, które obecnie przypisane są do dziedziny nauk inżynierijno-technicznych: Teka Komisji Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych, Economics and Environment, Diversity, Journal of Ecological Engineering, Journal of Water and

		Land Development, Environmental Protection and Natural Resources, Rocznik Ochrony Środowiska, Sustainability, Materials, Applied Sciences.
--	--	--

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

.....

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Program kierunku Gospodarka przestrzenna, studia I i II stopnia, profil ogólnoakademicki przyporządkowany jest do następujących dyscyplin: rolnictwo i ogrodnictwo, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna oraz architektura i urbanistyka. Procentowy udział poszczególnych dyscyplin na studiach I stopnia to: rolnictwo i ogrodnictwo – 52%; geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna 33%, architektura i urbanistyka 15%. Procentowy udział poszczególnych dyscyplin na studiach II stopnia to odpowiednio: 56%; 20% i 24%. We wszystkich wyżej wymienionych dyscyplinach prowadzona jest działalność naukowa Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa, odpowiedzialnego za prowadzenie kierunku. Program studiów jest zgodny z zakładanymi efektami uczenia się, a wybrane treści programowe pozostają w ścisłym związku z prowadzonymi badaniami naukowymi (Załącznik nr 1, Tabela 3).

Efekty uczenia się na kierunku Gospodarka przestrzenna, studia I i II stopnia, odnoszące się do dyscypliny architektura i urbanistyka są spójne z wybranymi efektami z dziedziny nauk inżyniersko-technicznych. Natomiast efekty dotyczące dyscypliny geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna są integralną częścią dziedziny nauk społecznych. Z kolei efekty odnoszące się do dyscypliny rolnictwo i ogrodnictwo są spójne z efektami dziedziny nauk rolniczych. Efekty zostały dostosowane do prowadzonej działalności naukowo-badawczej, realiów społecznych i rolniczych oraz skonsultowane ze studentami, otoczeniem społeczno-gospodarczym, interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Na tej podstawie sformułowano efekty z wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Treści kształcenia na kierunku Gospodarka przestrzenna, dostosowane są do zakładanych efektów uczenia się, aktualnego stanu wiedzy i wymagań rynku pracy, stawianych absolwentom podejmującym pracę związaną z planowaniem zagospodarowania przestrzennego, w biurach projektowych, administracji rządowej, samorządowej, działających w regionie agencjach rozwoju i doradztwa, a także zajmujących się usługami w zakresie rozwoju lokalnego, gospodarki gruntami i nieruchomościami.

Treści kształcenia, przyporządkowane poszczególnym modułom przedmiotowym zostały uporządkowane z uwagi na kryterium merytoryczne. Kluczową kwestią jest sekwencja przedmiotów oznaczająca, że istnieje logiczne następstwo prezentowanych treści. Właściwy dobór treści programowych jest rezultatem powierzania zajęć dydaktycznych nauczycielom akademickim, którzy legitymują się odpowiednim poziomem kompetencji dydaktycznych, dorobkiem naukowym oraz pozaakademickim doświadczeniem zawodowym.

Studenci kierunku gospodarka przestrzenna studiów I i II stopnia zapoznają się z treściami kształcenia na zajęciach dydaktycznych oraz praktykach zawodowych. W programie I i II stopnia zajęcia dydaktyczne prowadzone są w formie: wykładów, ćwiczeń laboratoryjnych, ćwiczeń audytoryjnych, ćwiczeń terenowych i seminariów. W realizacji wykładów wykorzystywane są metody wykładu audytoryjnego, informacyjnego, problemowego i konwersatoryjnego. Do każdej z tych metod stosowane jest wspomaganie wykładów prezentacjami multimedialnymi i metodami wizualnymi. Ćwiczenia służą uzyskaniu przez studentów wiedzy i umiejętności praktycznych, dlatego realizowane są w: laboratoriach, pracowni planowania i projektowania przestrzennego, pracowni

rysunku technicznego i planistycznego, które są częścią Wydziału Nauk Rolniczych oraz w stacji meteorologicznej w Rolniczej Stacji Doświadczalnej im. prof. Feliksa Ceglarka (miejscowość Zawady) i w obiekcie przy ul. Wiszniewskiego będących własnością Uniwersytetu w Siedlcach. Ponadto ćwiczenia odbywają się na terenie miasta Siedlce m in. w: Parku Aleksandria, przedsiębiorstwie energetycznym PEC, Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji oraz w innych miastach np. Ogród botaniczny PAN w Powsinie, Ogród Botaniczny Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki w Warszawie. Część ćwiczeń laboratoryjnych wymaga wykorzystania technik i metod analitycznych, obsługi sprzętu laboratoryjnego, wykorzystania i obsługi programów komputerowych, wykonywania eksperymentów, projektów, analiz scenariuszy podczas pracy samodzielnej lub grupowej. Podczas ćwiczeń audytoryjnych stosowane są metody: prezentacje multimedialne, metody projektowe, scenariusze, zadania do samodzielnego rozwiązania. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, poprzez aktywizujące formy pracy, co umożliwia studentom osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Studenci rozwijają kompetencje z zakresu znajomości języka obcego na studiach I stopnia poprzez konwersatoria z przedmiotów kierunkowych: Język obcy 1 i Język obcy 2 (wymiar po 60 godzin, po 4 ECTS) oraz moduły przedmiotowe z możliwością poprowadzenia w języku angielskim tj. historia architektury i urbanistyki, kształtowanie terenów zieleni, zasady projektowania, gruntoznawstwo, zrównoważony rozwój obszarów wiejskich, projektowanie urbanistyczne, strategia rozwoju gminy, inżynieria wodna i ściekowa. Na studiach II stopnia osiągnięcie kompetencji ze znajomości języka obcego zapewnia moduł z Języka specjalistycznego realizowane w 2 semestrze.

W procesie kształcenia szczególną uwagę zwraca się na studentów z niepełnosprawnością lub szczególnie uzdolnionych oraz w innych przypadkach określonych w Regulaminie studiów. Studenci za zgodą Dziekana mogą skorzystać z indywidualnej organizacji studiów oraz mogą uzyskać zgodę na wyjazd w celach naukowych poza Uczelnię. Indywidualna organizacja studiów umożliwia korzystanie z konsultacji z nauczycielami akademickimi zgodnie z ustalonym harmonogramem. Studenci z orzeczeniem o niepełnosprawności mogą otrzymać asystenta lub tłumacza języka migowego, pomagających w procesie kształcenia. Infrastruktura Uczelni jest dostosowana do korzystania z pracowni dydaktycznych, wind, podjazdów, czy Biblioteki Głównej dla osób z niepełnosprawnością. Studenci z niepełnosprawnością wspierani są również przez Centrum Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami w zakresie zwiększenia ich możliwości edukacyjnych, umożliwienia im studiowania na równych prawach oraz udziału w życiu studenckim, kulturalnym i sportowym.

Wyznacznikiem doboru metod uczenia się na kierunku Gospodarka przestrzenna, są zakładane efekty uczenia się i specyfika modułów przedmiotowych. W przypadku studentów studiów pierwszego stopnia metody kształcenia obejmują co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, dotyczące podstawowych umiejętności badawczych, zaś studentom studiów drugiego stopnia gwarantują udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych. Podstawowe umiejętności badawcze studenci nabywają w trakcie seminariów dyplomowych.

Studenci kierunku Gospodarka przestrzenna mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań naukowych i umiejętności badawczych w Kołach Naukowych działających w Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa: Koło Naukowe Gospodarki Przestrzennej oraz Koło Naukowe Agrobiotechnologii. Członkostwo studentów w kole naukowym daje możliwość rozwijania swoich zainteresowań oraz możliwość uczestnictwa w wyjazdach badawczych oraz konferencjach naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym.

Program studiów I i II stopnia na kierunku Gospodarka przestrzenna realizowany jest w trybie stacjonarnym, w efekcie którego student uzyskuje 210 pkt ECTS (I stopień) i 90 pkt ECTS (II stopień). W programie studiów I stopnia zajęciom dydaktycznym realizowanym z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich przyporządkowano 120 pkt. ECTS. Z modułów przedmiotów bezpośrednio

związanych z działalnością naukową w dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek, student uzyskuje 142 pkt. ECTS. Liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom fakultatywnym wynosi 68 pkt. ECTS. Zajęcia umożliwiające uzyskanie kompetencji inżynierskich stanowią 121 pkt. ECTS. Z zajęć ze znajomości Języka obcego student uzyskuje 8 pkt. ECTS, a z dziedziny nauk humanistycznych 6 pkt. ECTS.

W programie studiów II stopnia na kierunku Gospodarka przestrzenna zajęciom dydaktycznym realizowanym w bezpośrednim udziale nauczycieli akademickich przyporządkowano 49 pkt. ECTS. Z modułów przedmiotów związanych z działalnością naukową w dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, student w uzyskuje 48 pkt. ECTS. Liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom fakultatywnym wynosi 29 pkt. ECTS. Z zajęć ze znajomości Języka obcego student uzyskuje 2 pkt. ECTS, a z dziedziny nauk humanistycznych 6 pkt. ECTS.

Program studiów I stopnia uwzględnia 2625 godzin dydaktycznych, z czego 925 godz. stanowią wykłady, 610 godz. ćwiczenia audytoryjne, 890 godzin ćwiczenia laboratoryjne, 200 godz. seminarium dyplomowe. Program studiów stacjonarnych II stopnia uwzględnia 815 godzin dydaktycznych, z czego 345 godz. to wykłady, 405 godz. ćwiczenia audytoryjne, 75 godz. ćwiczenia laboratoryjne, 90 godz. seminarium.

W bieżącym roku akademickim liczebność grup audytoryjnych na ocenianym kierunku studiów wynosi do 28 osób. Liczba studentów w grupie laboratoryjnej i seminaryjnej wynosi do 15 osób. Organizację zajęć na studiach stacjonarnych określa Zarządzenie Rektora Nr 57/2024 z dnia 3 czerwca 2024 r. w sprawie organizacji zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych w roku akademickim 2024/2025 (<https://bip.uws.edu.pl/aktprawny/66e1d2e7f1b8f742340c6706>).

Wytyczne dotyczące realizacji praktyk na kierunku Gospodarka przestrzenna określone są w programie studiów. Organizacja praktyk odbywa się w oparciu o Zarządzenie nr 32/2021 z dnia 16 marca 2021 r. (<https://bip.uws.edu.pl/aktprawny/66e1d412f1b8f742340c6bdb>) wraz z późniejszymi zmianami. Informacje o szczegółach realizacji praktyk dostępne są na stronie Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa w zakładce Studenci. Program, dobór miejsc w celu odbycia praktyk, a także losowo przeprowadzane kontrole zapewniają realizację efektów uczenia się dotyczących wiedzy i umiejętności, a także poszerzenie kompetencji społecznych przez studentów kierunku Gospodarka przestrzenna. Uczelnia stwarza również możliwość realizacji praktyk za granicą w ramach programu Erasmus+.

Praktyki studenckie mają na celu: 1. Poznanie praktycznych aspektów pracy w zakładzie związanym merytorycznie z gospodarką przestrzenną; 2. Pogłębienie zainteresowania pracą w zawodach związanych z gospodarką przestrzenną, zachęcanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych; 3. Przygotowanie przyszłych absolwentów do czekających ich zadań produkcyjnych i organizacyjnych oraz ułatwienie adaptacji w przyszłej pracy zawodowej; 4. Kreowanie postaw i potrzeb związanych z wykonywaniem zawodu i umiejętnym wykorzystaniem wiedzy zdobytej w okresie studiów; 5. Opanowanie umiejętności współdziałania w zespole projektowym; 6. Konfrontowanie związku zdobywanej wiedzy teoretycznej z praktyką oraz możliwościami wykorzystania zdobytej wiedzy w szeroko rozumianych gałęziach gospodarki przestrzennej.

Zgodnie z programem studiów dla kierunku Gospodarka przestrzenna I stopnia, studenci realizują praktykę zawodową inżynierską w trakcie 6 semestru poza okresem zajęć w wymiarze 4 tygodni (160 godzin) i otrzymują 6 pkt. ECTS. Praktyka jest związana ze sporządzaniem dokumentów i opracowań planistycznych w wybranych firmach lub jednostkach samorządowych. Miejsca odbywanej praktyki studenci wybierają sami, w konsultacji z opiekunem praktyk z ramienia Uczelni. Student dostarcza oświadczenie przyjęcia na praktykę przez jednostkę organizacyjną, w której praktyka ma być realizowana a następnie pobiera wzór dzienniczka praktyk ze strony Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa. Wykonywane są kontrole w miejscu odbywania praktyki. Na zakończenie praktyki opiekun z ramienia jednostki jest zobowiązany ocenić pracę, wiedzę i umiejętności studenta – praktykanta, zdobyte w czasie praktyki. Opiekun z ramienia jednostki wystawia zaświadczenie o

zrealizowaniu praktyki. Praktyka kończy się zaliczeniem na ocenę wystawioną przez opiekuna praktyk z ramienia Uczelni. Podstawę końcowej oceny praktyki stanowi opracowany dzienniczek praktyki wraz z opinią opiekuna z ramienia jednostki przyjmującej.

Efekty realizowane w trakcie praktyk obejmują w szczególności: 1. Poznanie i umiejętność stosowania różnych technik wykorzystywanych przy projektowaniu zadań z zakresu gospodarki przestrzennej; 2. Poznanie praktycznych podstaw analizowania problemów z zakresu gospodarki przestrzennej na poziomie organów administracji terenowej oraz biur projektowych; 3. Nabycie umiejętności identyfikacji zagrożeń biologicznych i chemicznych oraz źródła ich pochodzenia środowiskowego, wynikających z prowadzonej działalności bytowej człowieka; 4. Poznanie praktycznych aspektów realizacji zadań inżynierskich z zakresu gospodarki przestrzennej w środowisku; 5. Odpowiedzialność za pracę własną oraz gotowość podporządkowania się zasadom pracy w zespole i ponoszenia odpowiedzialności za wspólnie realizowane zadania.

Podstawą prawną do odbywania praktyki przez studenta jest podpisane porozumienie w sprawie organizacji praktyki zawodowej, zawarte pomiędzy Uniwersytetem w Siedlcach, który reprezentuje Dziekan Wydziału Nauk Rolniczych, a jednostką przyjmującą studenta na praktykę zawodową. Porozumienie jest podpisywane przed rozpoczęciem praktyki zawodowej. Studenci samodzielnie wybierają miejsca realizacji praktyk uwzględniając zalecenia określone dla kierunku zawarte w programie studiów oraz regulaminie praktyk. Studenci samodzielnie dopełniają również wszelkich formalności związanych z realizacją praktyki kształtując w ten sposób swoją wiedzę na temat rynku pracy.

Najczęściej studenci odbywają praktyki w urzędach gmin, miast, starostwach powiatowych oraz w biurach projektowych lub biurach usług geodezyjnych. W ubiegłych latach studenci wybrali na praktyki m. in.: Urząd Gminy Korczew, Urząd Gminy Adamów, Kapitol Inwestycje i Nieruchomości Wioletta Soczewka, Biuro Usług Geodezyjnych Czesław W. Żółkowski, Usługi Geodezyjne Monika Grzymała, M2 Projekt – Pracownia Projektowa, Urząd Miasta Siemiatycze, J.W. Projekt Pracownia Projektów Budowlanych, GEOPLAN Wojciech Markowicz.

Nadzór nad przebiegiem praktyk koordynuje opiekun ds. praktyk powołany przez Prorektora ds. Studiów. Do jego obowiązków należy między innymi opracowanie programu praktyk oraz organizacja spotkań ze studentami. Podczas spotkań studenci informowani są o sposobie i czasie realizacji praktyk, punktach ECTS oraz liczbie realizowanych godzin praktyk. Omawiane są zagadnienia związane z prawidłowym przebiegiem praktyk, a także niezbędna dokumentacja. Ponadto opiekun praktyk utrzymuje kontakt z podmiotami przyjmującymi studentów na praktykę. Kontrole praktyk prowadzone są losowo, dotyczy to głównie opieki merytorycznej nad praktykantem oraz informacji o praktykancie od opiekuna praktyki z ramienia podmiotu przyjmującego studenta na praktykę.

Po zakończeniu praktyk student zobowiązany jest do złożenia dzienniczka praktyk jako sprawozdania z wykonywanych prac oraz zaświadczenia o odbyciu praktyk z informacją o wynikach uzyskanych w trakcie praktyk. Zaliczenie praktyki dokonywane jest w terminie określonym w programie studiów. W przypadku niezaliczenia praktyki w terminie, student ma prawo do złożenia wniosku do Dziekana o warunkowe zaliczenie semestru z podaniem przyczyny zaistniałej sytuacji oraz wskazania terminu do ponownego zaliczenia praktyki studenckiej. W analizowanym okresie nie odnotowano ani jednej sytuacji, w której student ubiegał się o drugi termin zaliczenia praktyki.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
-----	---	--

1.	<p>Zmniejszenie liczby zajęć z obszaru nauk rolniczych na rzecz zajęć z obszaru nauk technicznych i większe wyeksponowanie zagadnień ściśle związanych z kierunkiem Gospodarka przestrzenna.</p>	<p>Przedmioty wskazane przez komisję jako zbędne lub o mniejszym znaczeniu tj. Ocena i przeciwdziałanie chemizacji rolnictwa, Gospodarka wodna i ściekowa, Toksykologia środowiskowa, Zagrożenia środowiskowe produkcją zwierzęcą – zostały usunięte z programu studiów.</p> <p>Przedmioty o zbliżonych efektach np. Geodezja i kartografia oraz Metody prezentacji kartograficznej, podzielone zostały na dwa przedmioty o innych treściach przynoszące odmienne efekty tj. Kartografia oraz Geodezja w gospodarce przestrzennej.</p> <p>Przedmioty Kształtowanie terenów zieleni oraz Zielen w zagospodarowaniu przestrzennym zostały połączone w jeden przedmiot pod nazwą Kształtowanie terenów zieleni.</p> <p>Przedmiot Podstawy planów miejscowych, zgodnie z zaleceniami został przeniesiony z przedmiotów wybieralnych do przedmiotów obligatoryjnych.</p> <p>Połączenie niektórych przedmiotów lub rezygnacja z części z nich pozwoliła na zwiększenie liczby godzin przedmiotów kluczowych dla kierunku Gospodarka przestrzenna tj. Zasady projektowania, Planowanie przestrzenne, Projektowanie urbanistyczne, Grafika inżynierska, Planowanie infrastruktury technicznej.</p>
2.	<p>Korekta sekwencji wskazanych przedmiotów w programie studiów – wskazane jest przesunięcie na wcześniejsze semestry następujących przedmiotów: grafika inżynierska na semestrze 2, geodezja i kartografia na semestrze 2, oraz geograficzne systemy informacji przestrzennej na semestrze 3.</p>	<p>Wszystkie wyżej wymienione przedmioty zgodnie z zaleceniami zostały przeniesione na wskazane semestry.</p>

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

.....

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Zasady rekrutacji na kierunek Gospodarka przestrzenna zostały określone w stosownych Uchwałach Senatu UwS oraz w Zarządzeniach Rektora UwS i w Obwieszczeniach Rektora UwS. W przypadku rekrutacji na rok akademicki 2024/2025 mają zastosowanie następujące akty prawne:

- Obwieszczenie Rektora Nr 10/2023 z dnia 31 października 2023 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Uchwały Senatu Nr 164/2023 z dnia 21 czerwca 2023 r. w sprawie ustalenia warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych kierunków studiów prowadzonych w roku akademickim 2024/2025;

- Zarządzenie Rektora Nr 25 z dnia 27 marca 2024 r. w sprawie określenia szczegółowego terminarza postępowania rekrutacyjnego oraz zasad prowadzenia rekrutacji elektronicznej w roku akademickim 2024/2025;
- Obwieszczenie Rektora Nr 1 z dnia 29 maja 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Uchwały Senatu Nr 50/2020 z dnia 27 maja 2020 roku w sprawie określenia zasad przyjmowania laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego na pierwszy rok studiów w roku akademickim 2024/2025;
- Zarządzenie Rektora Nr 46 z dnia 21 maja 2024 r. w sprawie opłat za świadczone przez UWS usługi edukacyjne w roku akademickim 2024/2025;
- Zarządzenie Rektora Nr 49 z dnia 21 maja 2024 roku w sprawie ustalenia liczby miejsc na poszczególnych kierunkach studiów stacjonarnych w roku akademickim 2024/2025;
- Zarządzenie Rektora Nr 19/2024 z dnia 11 marca 2024 r. w sprawie określenia liczby miejsc na poszczególnych kierunkach studiów prowadzonych na podstawie potwierdzenia efektów uczenia się w roku akademickim 2024/2025;
- Zarządzenie Rektora Nr 55/2024 z dnia 3 czerwca 2024 r. w sprawie ustalenia warunków i trybu zwalniania z opłat za usługi edukacyjne cudzoziemców ubiegających się o przyjęcie na studia w Uniwersytecie w Siedlcach w roku akademickim 2024/2025;
- Uchwała Senatu UPH w Siedlcach nr 96/2019 z dnia 26 czerwca 2019 r. w sprawie określenia zasad pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne oraz trybu i warunków zwalniania z tych opłat;
- Uchwała Senatu UPH w Siedlcach nr 132/2019 z dnia 25 września 2019 r. w sprawie określenia sposobu potwierdzania efektów uczenia się;
- Zarządzenie nr 31/2024 Rektora z dnia 16 kwietnia 2024 r. w sprawie określenia zasad przyjęcia na studia w Uniwersytecie w Siedlcach przez przeniesienie z innej uczelni lub uczelni zagranicznej.

Proces rekrutacji prowadzony jest dwuetapowo. W pierwszym etapie kandydaci na studia składają aplikacje w sposób elektroniczny, za pośrednictwem Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK) (<https://irk.uws.edu.pl/pl/>). W drugim etapie następuje składanie wymaganych dokumentów w formie papierowej. Dokumenty od kandydatów na studia z polskim obywatelstwem oraz z polską maturą/polskim dyplomem przyjmowane są w Centralnym Punkcie Obsługi Kandydata przy ul. Żytniej 39. Dokumenty od kandydatów z dyplomem zagranicznym, maturą zagraniczną albo maturą międzynarodową (IB) albo maturą europejską (EB) przyjmowane są w Dziale Organizacji Studiów przy ul. Konarskiego 2. Dokumenty mogą być również wysłane pocztą lub kurierem. Organem właściwym do nadzorowania procesu rekrutacji na kierunek Gospodarka przestrzenna w roku akademickim 2024/2025 jest Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna powołana decyzją nr 4/2024 Dziekana Wydziału Nauk Rolniczych.

Do dyspozycji kandydatów pozostaje zakładka „Kandydaci” umieszczona na stronie głównej UWS (<https://www.uws.edu.pl/kandydaci>), stanowiąca przewodnik po procesie rekrutacji. Po wybraniu odnośnika „Niezbędnik kandydata” można uzyskać informacje dotyczące procesu rekrutacyjnego na poszczególne lata w zakresie oferty dydaktycznej, terminów i opłat rekrutacyjnych, wymaganych dokumentów, aktów prawnych, rekrutacji osób z niepełnosprawnościami, rekrutacji cudzoziemców (informacje w języku angielskim i polskim) oraz przewodnika rekrutacyjnego. Na etapie rekrutacji można też uzyskać informacje na temat stypendiów i akademików (<https://www.uws.edu.pl/kandydaci?view=article&id=6009:stypendia-i-akademiki&catid=2>).

Kandydaci z niepełnosprawnościami mogą uzyskać informacje oraz wsparcie w procesie rekrutacji na studia w Centrum Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami. Szczegółowe informacje dotyczące rekrutacji oraz form wsparcia osób z niepełnosprawnościami znajdują się w zakładce kandydaci: cwn.uph.edu.pl/join. Kandydaci z niepełnosprawnościami, którzy chcą zgłosić się do biura rekrutacji mogą zamówić bezpłatnie transport pojazdem przystosowanym do przewozu osób z niepełnosprawnościami dzwoniąc pod numer Centrum Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami lub

bezpośrednio do kierowcy (na stronie internetowej podane są numery telefonów).

Podstawę kwalifikacji kandydatów na studia I stopnia na kierunku Gospodarka przestrzenna, zgodnie z Uchwałą Senatu Nr 164/2023 z dnia 21 czerwca 2023 r., stanowią wyniki egzaminów maturalnych z dwóch, spośród następujących przedmiotów: biologia, chemia, fizyka, geografia, język obcy, język polski, matematyka, wiedza o społeczeństwie. Honorowane są świadectwa maturalne uzyskane w trybie zarówno tzw. starej, jak i nowej matury. Osoby ubiegające się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia, będące laureatami lub finalistami olimpiad i konkursów, składają dodatkowo dokumenty potwierdzające status laureata lub finalisty, bezpośrednio po dokonaniu rejestracji w systemie IRK. Kwestię tę reguluje Obwieszczenie Rektora Nr 1 z dnia 29 maja 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Uchwały Senatu Nr 50/2020 z dnia 27 maja 2020 roku w sprawie określenia zasad przyjmowania laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego na pierwszy rok studiów w roku akademickim 2024/2025.

Rekrutacja na studia II stopnia odbywa się na podstawie listy rankingowej sporządzonej z uwzględnieniem ocen z dyplomu (w przypadku absolwentów kierunku Gospodarka przestrzenna i kierunków pokrewnych) lub ocen z rozmowy kwalifikacyjnej obejmującej treści programowe przedmiotów kierunkowych właściwych dla studiów I stopnia na kierunku Gospodarka przestrzenna (w sytuacji absolwentów kierunków innych niż Gospodarka przestrzenna i kierunków pokrewnych). Kandydaci mogą się z nimi zapoznać na stronie IRK. Warunkiem przyjęcia na studia jest posiadanie przez kandydata tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera.

Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w innej uczelni określa Regulamin studiów (Uchwała Nr 61/2024 Senatu UwS z dnia 29 maja 2024 roku w sprawie uchwalenia Regulaminu studiów w UwS). W przypadku studenta z innej uczelni polskiej, decyzję w tym zakresie podejmuje Dziekan Wydziału.

W odniesieniu do studentów będących cudzoziemcami, zastosowanie mają przepisy Zarządzenia Rektora UwS w Siedlcach Nr 37/2024 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie podejmowania i odbywania studiów, studiów podyplomowych oraz innych form kształcenia w UwS przez cudzoziemców. Osoby nie posiadające polskiego obywatelstwa mogą podejmować i odbywać studia w Uniwersytecie w Siedlcach zgodnie z normami zawartymi w art. 69, 323, 324 i 326 ustawy — Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 marca 2015 r. w sprawie postępowania w celu uznania świadectwa lub innego dokumentu albo potwierdzenia wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki uzyskanych w zagranicznym systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1885) oraz w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji dyplomów ukończenia studiów za granicą oraz potwierdzenia ukończenia studiów na określonym poziomie (Dz. U. z 2018 r. poz. 1881). Postępowanie rekrutacyjne dla cudzoziemców odbywa się zgodnie z uchwałą Senatu UwS określającą warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych kierunków studiów. Szczegółowy terminarz rekrutacji oraz zasady prowadzenia rekrutacji elektronicznej określone są corocznie zarządzeniem Rektora. Decyzje administracyjne o przyjęciu cudzoziemca na studia lub o odmowie przyjęcia podejmuje Rektor lub działający z jego upoważnienia Prorektor właściwy ds. studiów. W przypadku obywateli Ukrainy, których pobyt na terytorium RP jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, decyzję podejmuje Rektor po zasięgnięciu opinii Dziekana w oparciu o protokół Wydziałowej komisji ds. weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się. Zarówno decyzja Dziekana, jak i Rektora określa przeniesione efekty uczenia się wraz z liczbą punktów ECTS oraz wskazuje rok i semestr studiów, na który student zostaje wpisany wraz ze wskazaniem różnic do uzupełnienia, a także warunków i terminu ich uzupełnienia.

Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów określa Uchwała Nr 132/2019 Senatu UPH z dnia 25 września 2019 r. Regulacje te nawiązują do obowiązujących przepisów prawa i umożliwiają właściwą identyfikację posiadanych przez kandydata efektów uczenia

się zorganizowanego instytucjonalnie poza systemem studiów oraz uczenia się niezorganizowanego instytucjonalnie realizowanego w sposób i metodami zwiększającymi zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Efekty uczenia się są potwierdzane w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się zawartym w programie studiów określonego kierunku, poziomowi i profilowi kształcenia. Kandydat może ubiegać się o potwierdzenie efektów uczenia się zorganizowanego instytucjonalnie poza systemem studiów w przypadku gdy przedstawi certyfikaty, dyplomy lub inne zaświadczenia dokumentujące uczestnictwo w kursach i szkoleniach, w których nakład pracy poniesiony przez kandydata jest porównywalny do nakładu pracy niezbędnego do uzyskania zakładanych efektów uczenia się z przedmiotów, o zaliczenie których ubiega się kandydat; przedłoży certyfikat językowy, jeżeli wnioskuje o uznanie efektów uczenia się z języka obcego lub dokument potwierdzający ukończenie studiów wyższych lub studiów podyplomowych w kraju lub zagranicą, gdzie językiem wykładowym był język obcy w przypadku, gdy nie posiada certyfikatu językowego.

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się określone są w Regulaminie studiów. Sposoby weryfikacji i zasady oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przyjętych dla danego przedmiotu/modułu ujętego w programie studiów, określa jego koordynator w sylabusie przedmiotowym.

Zasady sprawdzenia i oceny efektów uczenia się odnoszą się do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Pod uwagę brane są:

- w zakresie wiedzy – egzamin pisemny (pytania otwarte lub test), odpowiedź ustna, sprawdziany pisemne podczas trwającego semestru. Prace pisemne i oceny cząstkowe są archiwizowane przez prowadzącego przedmiot;
- w zakresie umiejętności – ocena pod względem korzystania z różnych źródeł oraz umiejętności ich zastosowania, dokonywanie ich analizy i oceny, umiejętność wykonania zadań projektowych, referatów i prezentacji tematycznych, identyfikacja i właściwa ocena procesów związanych z korzystaniem z przestrzeni i jej przekształcaniem oraz zastosowanie działań ograniczających, umiejętność zastosowania procedur i narzędzi badawczych dla działań związanych z gospodarowaniem przestrzenią i zarządzanie jej zasobami, potrafi zaprezentować własne spostrzeżenia za pomocą materiałów obliczeniowych i graficznych stworzonych w programach komputerowych;
- w zakresie kompetencji społecznych – ocena pod względem zaangażowania, kreatywności, aktywności, umiejętności pracy w zespole, aktywności na zajęciach, sposobu wypowiedzania się, organizacji pracy, w zakresie odpowiedzialności w podejmowaniu decyzji.

Efekty uczenia się osiągnięte podczas praktyk zawodowych ujęte w programie studiów dla I stopnia zaliczane są przez opiekuna praktyk, powołanego przez Rektora na wniosek Dziekana. Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta z praktyk studenckich zawarte są w sylabusie.

Wszystkie efekty uczenia się na studiach I i II stopnia na kierunku Gospodarka przestrzenna są na bieżąco dokumentowane. Prace zaliczeniowe z poszczególnych przedmiotów są przechowywane przez okres co najmniej 2 lat. Oceny końcowe są umieszczane w systemie USOS. Studenci informowani są o wynikach prac zaliczeniowych niezwłocznie po ich sprawdzeniu, zaś o wynikach przedstawionych prezentacji, referatów czy odpowiedzi na postawiony problem informowani są natychmiast po ich zakończeniu. Tryb i forma zaliczenia znajdują się w sylabusie do danego przedmiotu, ponadto studenci są informowani o zasadach zaliczenia na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu. Prace dyplomowe wraz z recenzjami i raportami z systemu antyplagiatowego są archiwizowane w systemie APD, zaś protokoły z obron w aktach osobowych studentów. Dzienniki praktyk archiwizowane są w Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa.

Protokoły wypełnione w systemie USOS, po upływie terminu wpisów, prowadzący zajęcia jest zobowiązany wydrukować, podpisać i złożyć w dziekanacie.

Warunki zaliczenia przedmiotów na kierunku Gospodarka przestrzenna mają zróżnicowany charakter. Na studiach I i II stopnia obowiązuje podział na efekty uczenia się dedykowane profilowi ogólnoakademickiemu (PO) oraz obejmujące kompetencje inżynierskie (Inz). Zaliczenie przedmiotów, których sylabusy zawierają odniesienie do Inz obejmuje projekty lub ekspertyzy, przy czym mogą one stanowić częściowe zaliczenie przedmiotu (np. w ramach ćwiczeń) lub być jedynym warunkiem zaliczenia przedmiotu (jako egzamin, zaliczenie na ocenę lub zaliczenie bez oceny). W przypadku pozostałych przedmiotów lub jako jeden z etapów zaliczenia przedmiotu obejmującego Inz mogą być stosowane m.in. następujące formy zaliczeń: test, pytania otwarte, odpowiedź ustna (wraz z protokołem), prezentacje, referaty, udział w dyskusji. Tematyka prac etapowych, projektów, ekspertyz oraz prac zaliczających jest powiązana z treściami poszczególnych przedmiotów i służy weryfikacji efektów uczenia się. Prace projektowe wykonywane są komputerowo (plik) lub jako makiety 3D.

Zasady, warunki i tryb dyplomowania określają:

- Uchwała Nr 61/2024 Senatu UPH z dnia 29 maja 2024 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu studiów w UwS,
- Zarządzenie Rektora Nr 56/2019 z dnia 7 czerwca 2019 r. w sprawie ustalenia regulaminu funkcjonowania Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (zmienione Zarządzeniem Rektora Nr 58/2022 z dnia 5 maja 2022 r. i Zarządzeniem Rektora Nr 74/2022 z dnia 20 czerwca 2022 r.),
- Zarządzenie Rektora Nr 26/2016 z dnia 22 kwietnia 2016 r. w sprawie określenia warunków jakim powinna odpowiadać praca dyplomowa oraz zasad ich archiwizowania,
- Zarządzenie nr 66/2024 Rektora Uniwersytetu w Siedlcach z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie wprowadzenia zasad ubiegania się o nadanie tytułu zawodowego na podstawie artykułu naukowego przedstawionego jako praca dyplomowa.

Studia na kierunku Gospodarka przestrzenna I i II stopnia kończą się egzaminem dyplomowym. Egzamin obejmuje dwa etapy: przedstawienie pracy przez studenta i dyskusję z komisją na jej temat oraz odpowiedzi na trzy pytania losowane przez studenta, powiązane z przyjętymi dla tego kierunku efektami uczenia się. Zagadnienia egzaminacyjne są dostępne na stronie internetowej Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa (<https://iuro.uws.edu.pl/studenci/zagadnienia-egzaminacyjne>).

Tematy prac dyplomowych na kierunku Gospodarka przestrzenna na poziomie studiów I i II stopnia ustalane są przez promotora z uwzględnieniem zainteresowań badawczych studenta. Zgłoszone przez promotorów tematy prac opiniowane są przez Komisję ds. opiniowania tematów prac dyplomowych, a następnie zatwierdzane przez Dziekana Wydziału. Praca dyplomowa na studiach I stopnia ma charakter ekspertyzy lub projektu, prace dyplomowe na studiach II stopnia mają charakter badawczy. Złożona przez studenta praca dyplomowa oceniana jest przez promotora i recenzenta.

Proces opracowywania prac dyplomowych na kierunku Gospodarka przestrzenna (I stopień studiów) realizowany jest w trakcie seminarium obejmującego przygotowanie do projektu inżynierskiego i przygotowanie do egzaminu dyplomowego, które jest realizowane w dwóch ostatnich semestrach. Na studiach II stopnia seminarium obejmujące przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego trwa trzy semestry. Ponadto studenci uczestniczą w zajęciach „Metodologia badań” i „Metody i techniki analizy danych”, co ułatwia wybór i właściwe stosowanie metod badawczych w pracy dyplomowej. Metody badawcze wykorzystywane w procesie realizowania prac są dostosowane do ich tematyki. Z uwagi na interdyscyplinarność gospodarki przestrzennej, tematyka prac jest bardzo szeroka. Studenci w uzgodnieniu z promotorem ustalają najbardziej pożądany charakter procesu badawczego i dobierają odpowiednie metody, techniki i narzędzia badawcze. Realizując Seminarium magisterskie wraz z przygotowaniem pracy dyplomowej i przygotowaniem do egzaminu dyplomowego studenci osiągają efekty związane z prowadzeniem działalności naukowej.

Tematyka prac wpisuje się w efekty uczenia się i jest związana z zainteresowaniami studentów.

Studenci mają możliwość składania propozycji tematu pracy dyplomowej, zgodnie ze swoimi preferencjami. W przeciwnym wypadku promotor proponuje studentowi potencjalne tematy pracy dyplomowej i wybierana jest propozycja najbardziej preferowana przez studenta. Obszary tematyczne obejmują m.in.: samorząd terytorialny, projekty infrastruktury i obszarów zieleni, zjawiska w ujęciu przestrzennym lub lokalnym, analizy ekonomiczne, statystyczne, współczesne trendy rozwoju miast i obszarów wiejskich, gospodarkę nieruchomości, planowanie i zagospodarowanie przestrzeni, rozwój zrównoważony, infrastrukturę.

Warunkiem przystąpienia do egzaminu dyplomowego jest uzyskanie wskazanej w planie studiów liczby punktów ECTS oraz złożenie pracy dyplomowej w formie elektronicznej i wydruku.

Zasady zaliczania semestrów określa regulamin studiów. Zaliczenie zajęć/modułu kształcenia następuje na podstawie weryfikacji wszystkich efektów uczenia się wskazanych w sylabusie. Sposoby weryfikacji efektów uczenia się określone są w sylabusie zajęć/modułu kształcenia. Potwierdzenie zaliczenia modułu przedmiotowego następuje poprzez przyznanie studentowi punktów ECTS w liczbie wskazanej w programie studiów. Niezależnie od liczby i rodzajów form w jakich realizowane są zajęcia wystawiana jest jedna ocena. Ocenę wystawia osoba wskazana w systemie USOS, odpowiedzialna za zajęcia lub koordynator. Informacja o uzyskanych ocenach podawana jest bezpośrednio do wiadomości studentów, a następnie wyniki wprowadzane są do systemu USOS. Semestr jest zaliczony, jeśli student uzyskał wszystkie zaliczenia i pozytywne wyniki egzaminów oraz wynikającą z programu studiów liczbę punktów ECTS.

W procesie monitorowania postępów studentów ocenianego kierunku, analizie podlegają dane dotyczące liczby studentów przyjętych na pierwszy rok studiów, z warunkowym zaliczeniem semestru studiów, liczby skreśleń z listy studentów na skutek braku zaliczenia semestru, liczby studentów powtarzających semestr, liczby studentów, którzy uzyskali zgodę na przedłużenie terminu złożenia pracy dyplomowej.

Wyniki prowadzonego monitoringu wykorzystywane są w planowaniu obsady kadrowej modułów/przedmiotów generujących najwięcej problemów w procesie uczenia się oraz w modyfikowaniu określonych w sylabusach metod prowadzenia zajęć dydaktycznych i sposobów weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się.

Za monitorowanie losów absolwentów odpowiada Biuro Karier UwS, utworzone na mocy Uchwały Nr 53/2009 z dnia 23 września 2009 r. Senatu. Misją Biura Karier jest udzielanie wszechstronnej i profesjonalnej pomocy studentom i absolwentom w płynnym przejściu od okresu studiów poprzez etap poszukiwania pracy, aż do znalezienia zatrudnienia oraz monitorowanie losów zawodowych. Jednym ze źródeł pozyskiwania danych dotyczących losów absolwentów jest wysyłanie ankiet oraz bezpośrednie kontakty z absolwentami. Wypełnienie ankiet jest dobrowolne. Z danych otrzymanych przez Biuro Karier od studentów (5 osób – 2019 r., 1 osoba – 2020 r., 3 osoby – 2021) wynika, że jedna osoba kontynuowała naukę, trzech absolwentów wykonywała pracę zgodnie z kierunkiem ukończonych studiów, pozostałe pięć osób pracowało zawodowo, ale tylko częściowo zgodnie z profilem studiów lub poza profilem studiów. Nikt z ankietowanych absolwentów nie pozostawał bezrobotny. Kompleksowy monitoring losów absolwentów prowadzi ogólnopolski system badania Ekonomicznych Losów Absolwentów (ELA).

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Weryfikacja zestawu zagadnień na egzamin	Wprowadzono zasadę, że obrona pracy dyplomowej rozpoczyna się od prezentacji pracy przez studenta

	<p>dyplomowy i uwzględnienie w nich prezentacji pracy.</p> <p>Wprowadzenie zasady losowania zagadnień tylko i wyłącznie zamieszczonych na wcześniej opublikowanej liście.</p>	<p>(problematyka, struktura, założenia, cele, uzyskane wyniki). Zestawy zagadnień egzaminacyjnych zostały zweryfikowane i skorygowane zgodnie z zaleceniem. Wyeliminowano pytania o charakterze ogólnym oraz te, które nie nawiązywały do treści kształcenia oraz te, które mogły się w pewnych obszarach dublować. Pytania egzaminacyjne są losowane przez studenta z zestawu zagadnień na egzamin dyplomowy, dedykowanego odpowiednio studiom I i II stopnia na kierunku Gospodarka przestrzenna. Lista zagadnień na egzamin dyplomowy dla I i II stopnia studiów na kierunku Gospodarka przestrzenna jest opublikowana na stronie Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa w zakładce „Studenci”/”Zagadnienia egzaminacyjne”. Nie ma możliwości wylosowania na egzaminie dyplomowym pytań spoza listy, do której studenci mają dostęp.</p>
2.	<p>Określenie wymagań stawianych pracom dyplomowym inżynierskim w celu zapewnienia wszystkim pracom dyplomowym charakteru prac inżynierskich związanych z kierunkiem Gospodarka przestrzenna.</p>	<p>Wymagania stawiane pracom dyplomowym określa Zarządzenie Rektora Nr 26/2016 z dnia 22 kwietnia 2016 r. w sprawie określenia warunków jakim powinna odpowiadać praca dyplomowa oraz zasad ich archiwizowania. Po otrzymaniu raportu z wizytacji PKA w 2019 r. podczas zebrania pracowników Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa przekazano informację pracownikom pełniącym funkcje promotorów, że prace inżynierskie muszą mieć charakter projektu lub ekspertyzy. Ponadto tematy prac opiniowane są przez Komisję ds. opiniowania tematów prac dyplomowych, a następnie zatwierdzane przez Dziekana Wydziału.</p>
3.	<p>Precyzyjne zapisanie w sylabusach form sprawdzenia umiejętności, np. projekt, element projektu.</p>	<p>W sylabusach przedmiotów precyzyjnie podano formy sprawdzenia umiejętności.</p>
4.	<p>Umieszczenie w porozumieniu dotyczącym praktyk przypisanych im efektów kształcenia.</p>	<p>Wzór porozumienia dotyczącego praktyk jest drukiem ogólnouczelnianym (Załącznik nr 1 do Zarządzenia Rektora Nr 32/2001). Efekty uczenia się w ramach praktyk są określone w regulaminie praktyk, z którym jednostka przyjmująca na praktyki ma obowiązek się zapoznać.</p>
5.	<p>Zapewnienie, że projekty inżynierskie i inżynierskie prace dyplomowe prowadzą wyłącznie pracownicy dydaktyczni z tytułem zawodowym inżyniera.</p>	<p>Uzyskano stanowisko prawne, z którego wynika, że „...zalecenie Polskiej Komisji Akredytacyjnej wskazujące, że Wydział powinien zapewnić realizację projektów inżynierskich przez pracowników z tytułem zawodowym inżyniera nie mają mocy wiążącej do uczelni, z uwagi na jego charakter i nie znajdują poparcia w obowiązujących przepisach prawa. Mając na uwadze powyższe, co do zasady brak jest od strony formalnej przeszkód by nauczyciel akademicki ze stopniem doktora w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia pełnił funkcję promotora pracy dyplomowej wykonywanej na kierunku gospodarka przestrzenna na studiach I stopnia, jednakże</p>

		<p>Uczelnia winna mieć również na uwadze fakt, że promotor niejednokrotnie wspiera studenta w wyborze tematu pracy dyplomowej, pełni nadzór nad postępami pracy i wskazuje błędy i ewentualne poprawki merytoryczne w pracy, stąd też powinna być to osoba posiadająca wiedzę z określonej dziedziny”. Komisja ds. opiniowania tematów prac dyplomowych oraz Dziekan Wydziału każdorazowo dbają o to, aby promotor posiadał kompetencje niezbędne do prowadzenia inżynierskich prac dyplomowych.</p>
--	--	---

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 3:

.....

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Kierunek Gospodarka przestrzenna jest realizowany w roku akademickim 2024/2025 w oparciu o zasoby kadrowe Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa (5 profesorów, 11 doktorów habilitowanych, 9 doktorów), Instytutu Nauk o Zdrowiu (1 doktor), Instytutu Matematyki (2 doktorów, 1 doktor habilitowany), pracowników Centrum Języków Obcych i Centrum Sportu i Rekreacji oraz pracowników prowadzących przedmioty z dziedziny nauk humanistycznych z innych instytutów. Osoby prowadzące zarówno wykłady, jak i ćwiczenia audytoryjne i laboratoryjne posiadają dorobek naukowy w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, inżynieria lądowa, geodezja i transport, nauki ekonomiczne, nauki o ziemi i środowisku, matematyka, nauki fizyczne. Prowadzący zajęcia mają doświadczenie dydaktyczne z zakresu prowadzonych przedmiotów poparte odpowiednim dorobkiem naukowym. Pracownicy są autorami publikacji wykorzystywanych w dydaktyce:

- Podstawy pracy w bazie danych Access. Skrypt do przedmiotu technologia informacyjna. Materiały w wersji online ti.ii.uph.edu.pl
- Cebrykow P., Grzechnik L., Kałamucka W., Kałamucki K., Meksuła M.W., Grzechnik B., Łoboda K., Łukasik A, Kasiborski P, 2017. red. Województwo lubelskie: mapa turystyki rowerowej mapa turystyczna 1:275 000. Lublin: KARTPOL
- Grabowski T., Kałamucki K., Meksuła M.W., Stachyra P. 2021. Strefowanie Transgranicznego Rezerwatu Biosfery „Roztocze”. W: Kałamucka W, Grabowski T, redaktorzy. System obszarów chronionych Roztocza w Polsce i na Ukrainie a rozwój zrównoważony regionu. 2021. p. 307.
- Meksuła M.W., Krukowski M. 2021. Roztoczański Park Narodowy. W: Kałamucka W., Grabowski T., red. System obszarów chronionych Roztocza w Polsce i na Ukrainie a rozwój zrównoważony regionu. 2021. p. 82.
- Kałamucka W., Grabowski T., Meksuła M.W., Cebrykow P., Stachyra P. 2021. Obszary specjalnej ochrony ptaków sieci Natura 2000. W: Kałamucka W., Grabowski T., red. System obszarów chronionych Roztocza w Polsce i na Ukrainie a rozwój zrównoważony regionu. p. 123.
- Pakuła K. 2013. Zróżnicowanie właściwości i składu chemicznego gleb płowoziemnych Wysoczyzny Siedleckiej pod wpływem pedogenezy. Rozprawy naukowe 127, Wyd. UPH, Siedlce.
- Radzka E.Z., Rymuza K.A. 2020. Czasowa i przestrzenna zmienność warunków pluwiometrycznych okresu wegetacyjnego w środkowowschodniej Polsce. Wyd. UPH, Siedlce. (monografia naukowa)
- Ługowska M. 2020. Flora agrocenoz dolin rzecznych w środkowowschodniej Polsce. Wyd. UPH, Siedlce. (monografia naukowa)

- Ginter A. 2021. Małe gospodarstwa rolne wobec wyzwań zrównoważonego rozwoju i Zielonego Ładu. Wyd. UPH, Siedlce. (monografia naukowa)

Pracownicy zatrudniani są w drodze otwartych konkursów na dane stanowisko. Na podkreślenie zasługuje fakt, że nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku Gospodarka przestrzenna posiadają dorobek naukowy w różnych dyscyplinach, co gwarantuje prawidłową realizację zajęć dydaktycznych. Ponadto studenci, którzy chcą realizować się naukowo mogą rozwijać swoje zainteresowania i pasje pod kierunkiem doświadczonych i kompetentnych pracowników. Znacząca większość kadry akademickiej posiada tytuł zawodowy inżyniera gwarantujący osiągnięcie inżynierskich efektów uczenia się na prowadzonym kierunku. Nadrzędną zasadą jest powierzanie zajęć nauczycielom akademickim, którzy mają uprawnienia, bądź dodatkowe kwalifikacje wpisujące się w tematykę zajęć. Grupy przedmiotów lub pojedyncze przedmioty są przypisane Zespołom badawczym w Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa lub zlecane do innych jednostek Wydziału lub Uczelni (np. matematyka, języki obce). W Zespołach badawczych jest przygotowywana obsada kadrowa zajęć, którą zatwierdza Dyrektor Instytutu przy akceptacji Dziekana Wydziału. Wszyscy nauczyciele akademicki są odpowiednio przygotowani do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Kadra prowadząca zajęcia na ocenianym kierunku rozwija się naukowo, co skutkuje zdobyciem awansów naukowych. W latach 2019-2024 czterech nauczycieli uzyskało tytuł profesora, dwie osoby uzyskały stopień naukowy doktora habilitowanego oraz jedna stopień doktora.

Pracownicy instytutów o wiodącym udziale w prowadzonym kierunku stale realizują proces samokształcenia, zdobywając uprawnienia i kwalifikacje w wyniku odbytych szkoleń, warsztatów, seminariów i kursów: studia Podyplomowe „Ochrona własności intelektualnej”, Uniwersytet Warszawski; studia Podyplomowe w zakresie „Służby Cywilnej, Administracji Publicznej, Zarządzania Jednostkami Terenowymi oraz Rozwoju Regionalnego i Lokalnego”, Wyższa Szkoła Rolniczo-Pedagogiczna w Siedlcach, studia Podyplomowe „Inżynieria procesów technologicznych”, dofinansowane ze środków UE NCBiR. Szkolenie „Utwór naukowy jako przedmiot prawa autorskiego”, Europejskie Forum Prawa i Edukacji, 2017, kurs certyfikujący Szkoły Tutorów Akademickich Collegium Wratislaviense, szkolenie z polskiego języka migowego „PJM” w ramach projektu „UPH w Siedlcach – Uniwersytet MAXI”, szkolenie „Świadomość niepełnosprawności” realizowane w ramach projektu „UPH w Siedlcach - Uniwersytet MAXI”, szkolenie „Komunikacja i formy wsparcia dla studentów z zaburzeniami psychicznymi” realizowane w ramach projektu „UPH w Siedlcach - Uniwersytet MAXI”, szkolenie na pilota bezzałogowego statku powietrznego, kurs „Technologia informacyjna” prowadzony przez Szkołę Wyższą im. Pawła Włodkowica w Płocku, szkolenie z obsługi programu do projektowania i wizualizacji ogrodów Gardenphilia DESINGER, certyfikat na poziomie zaawansowanym w zakresie pracy z programem AutoCAD AutoDesk. Programy te są wykorzystywane na ćwiczeniach ze studentami. Szkolenie certyfikowane z zakresu MS Excel - Tabele przestawne, Power Point, Power Query, Power BI, MS –Excel, Funkcje w Excelu. Kurs „Zarządzanie danymi badawczymi dla data stewardów”, szkolenie „Innowacyjna działalność gospodarcza na bazie ogrodu pokazowego, edukacyjnego i terapeutycznego”, „Innowacje w rozwoju turystyki wiejskiej i zagród edukacyjnych”. Udział w projekcie „Inżynier z praktyką potrzebny od zaraz!”. Ponadto pracownicy prowadzą zajęcia w języku angielskim pt. Ecotourism in Poland i Academic Business Incubators in Poland, które zostały zaprezentowane studentom zagranicznym w ramach programu Erasmus+. Uczestniczą także w wymianie doświadczeń dydaktycznych i poznaniu innowacyjnych metod nauczania (Uniwersytet Techniczny w Monachium), Leaders in University Managment oraz Delaware Valley University w Doylestown (USA) w ramach programu Piszek, Evans, Diamond Cultural Exchange Program.

Na zdobycie doświadczenia zawodowego nauczycieli akademickich w prowadzeniu zajęć na kierunku Gospodarka przestrzenna wpływ ma również praca poza uczelnią: w samorządzie terytorialnym, pełnienie funkcji przewodniczącej Rady Gminy, przewodniczącej Komisji Oświaty w Rady Powiatu, v-ce przewodniczącej Komisji Rewizyjnej w Radzie Powiatu, członka Komisji Rolnictwa

Rady Powiatu, prowadzenie szkoleń, w ramach współpracy z Instytutem ADN z zakresu „Dobre praktyki rolnicze” oraz „Dobre praktyki wodne”. Praca przy analizie danych w firmie „Agro-Top”. Uczestnictwo w Konferencji organizowanej przez Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki, będącej podsumowaniem międzynarodowego projektu Building Back Better, dotyczącego zagadnień związanych z odbudową Ukrainy po zakończeniu wojny (wyniki prac naukowców i praktyków z różnych krajów, zawierających propozycje rozwiązań współpracy między biznesem, architektami, urbanistami i społecznościami lokalnymi na rzecz odbudowy Ukrainy). Czynne uczestnictwo (złożony wniosek, zbieranie podpisów) w zmianach Rozporządzenia nr 17 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 r. w sprawie Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (zmienione Uchwałą nr 137/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 września 2018 r. w sprawie Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu) – 2016-2018 r. - studia przypadków wykorzystywane na zajęciach Planowanie przestrzenne. Doświadczenie zawodowe nabywane w firmach budowlanych oraz podczas prowadzenia własnego biura usług inżynierskich, uczestnictwo w wykonawstwie i projektowaniu kilkudziesięciu budynków mieszkalnych, przemysłowych, usługowych, gospodarczych i inwentarskich oraz autorstwo ekspertyz technicznych wykonywanych na potrzeby rozbudowy obiektów, jak również sporów sądowych. W zakresie projektowania, zasługujące na uwagę: projekt rozbudowy fabryki mebli VERIFIS w m. Wyrozębny, projekt Wytwórni Farb Artystycznych OTOCKI w m. Karczew, projekt hali serwisu samochodów ciężarowych w m. Koziegłowy, projekt chłodni, rozbudowa pieczarkarni w m. Opole Nowe. W odniesieniu do prowadzonego na kierunku Gospodarka przestrzenna przedmiotu budownictwo energooszczędne i ekologiczne posiadanie przez prowadzącego uprawnień do certyfikacji energetycznej budynków i obecność w rządowym rejestrze osób uprawnionych do wykonywania świadectw charakterystyki energetycznej budynków.

Kompetencje pracowników podnoszone są poprzez uczestnictwo w szkoleniach i certyfikowanych kursach wewnętrznych, jak i zewnętrznych: szkolenie okresowe z zakresu bhp, szkolenie dotyczące przeciwdziałaniu dyskryminacji i mobbingowi, szkolenie z zakresu zamówień publicznych, przeciwdziałaniu korupcji, szkolenie dotyczące Polityki otwartego dostępu do publikacji oraz otwartych danych badawczych, szkolenie dla wnioskodawców organizowane przez NCN: „Konstrukcje wniosku”, „Procedura oceny wniosków”, webinaria „Postępowania awansowe w świetle dotychczasowych doświadczeń”, „Metodyka rzetelnych procesów badawczych”, „Praktyczne i formalne aspekty recenzowania prac doktorskich”. Uczestnictwo wszystkich nauczycieli akademickich pełniących funkcje promotora prac dyplomowych w szkoleniu z zakresu obsługi i interpretacji Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA). Wymiana doświadczeń związanych z zastosowaniem i rolą sztucznej inteligencji w nauce na ogólnopolskiej konferencji „Doświadczenie związane z zastosowaniem i rolą sztucznej inteligencji w Polsce”, „Obowiązki promotora. Teoria i praktyka”.

Podnoszenie kompetencji dydaktycznych odbywa się również poprzez wyjazdy pracowników w ramach Programu Erasmus+. Dla nauczycieli akademickich prowadzone są zajęcia/warsztaty specjalnościowe (realizacja projektu „Doskonałość dydaktyczna uczelni” ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego) mające na celu wsparcie zmian organizacyjnych i podniesienie kompetencji kadr w systemie szkolnictwa wyższego.

Do osiągnięć dydaktycznych jednostki należy intensywna działalność popularyzatorska. Pracownicy Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa prowadzili wykłady i warsztaty tematyczne w ramach Festiwalu Nauki i Sztuki w Siedlcach, Dnia Otwartego na UwS, Maratonu 55 godzin wykładów na 55-lecie Uniwersytetu w Siedlcach. Brali także udział w licznych wyjazdach do placówek edukacyjnych i samorządowych. Instytut Rolnictwa i Ogrodnictwa był także odwiedzany przez uczniów z okolicznych szkół. Podczas tych wizyt uczniowie aktywnie uczestniczyli w warsztatach organizowanych przez pracowników Instytutu przy wsparciu studentów ocenianego kierunku. Wydarzenia te były publikowane w Internecie, na stronach Instytutu, Wydziału, Uczelni oraz poszczególnych szkół. Na podkreślenie zasługuje organizacja Dnia z Gospodarką Przestrzenną (w latach 2023 i 2024),

wydarzenie to cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem uczniów szkół średnich.

Nauczyciele akademicy są autorami licznych podcastów naukowych, udzielają także wywiadów w mediach. Pełnili opiekę naukową nad grupą studentów kierunku Gospodarka przestrzenna biorących udział w konkursie na opracowanie koncepcji zagospodarowania terenu położonego przy ul. Wiszniewskiego w Siedlcach, organizowanego przez UwS. Podpisano umowę o współpracy UwS z Narodowym Instytutem Architektury i Urbanistyki (2023 r.), w ramach której organizowane są szkolenia i wyjazdy studyjne studentów kierunku Gospodarka przestrzenna.

Pracownicy Instytutu byli współorganizatorami Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Praktycznej Studentów i Doktorantów „Młoda nauka na Wołyniu: priorytety i perspektywy badawcze”(Wołyński Uniwersytet Narodowy im. Łesii Ukrainki w Łucku). Brali czynny udział w międzynarodowych warsztatach „Trendy metodyczne w badaniach i ochronie środowiska”, które odbyły się w dniach 27-31.05.2024 r. – w Katedrze Ekologii na Uniwersytecie Preszowskim. Wyjazd skierowany był do pracowników i studentów w celach dydaktycznych/szkoleniowych (nr projektu: 2023-1-PL01-KA131-HED-000125782), w warsztatach uczestniczyło 7 europejskich Ośrodków Naukowo-Badawczych. Pracownicy uczestniczyli w przygotowaniu i przeprowadzeniu cyklu wykładów z geografii dla zagranicznej młodzieży podejmującej studia w Polsce (w ramach programu NAWA) – w języku polskim i angielskim (łącznie około 300 h zajęć).

W Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa funkcjonuje pięć zespołów badawczych, których tematyka badań koncentruje się wokół dyscypliny rolnictwo i ogrodnictwo, ale także dyscypliny geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki ekonomiczne, nauki o Ziemi i środowisku. Kadra prowadząca zajęcia kierunkowe łączy działalność naukową z dydaktyczną. W latach 2019-2024 nauczyciele ocenianego kierunku opublikowali ponad 300 publikacji naukowych, 8 książek (monografii) oraz 12 innych prac naukowych. Uczestniczyli w opracowaniu kartograficznym kilkudziesięciu map turystycznych różnych regionów Polski oraz świata, a także kilkunastu planów miast (kilka spośród map i planów otrzymało najwyższe wyróżnienia Stowarzyszenia Kartografów Polskich), udział w opracowaniu Planu ochrony przyrody Roztoczańskiego Parku Narodowego (kilkanaście map tematycznych). W tym okresie w Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa opracowano 4 wynalazki i wzory użytkowe, na które uzyskano prawa ochronne.

Pracownicy badawczo-dydaktyczni Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa aktywnie uczestniczą w konferencjach naukowych, prezentując na nich wyniki swoich badań.

System motywowania kadry do rozwoju naukowego i podnoszenia kompetencji dydaktycznych obejmuje zróżnicowane instrumenty pozapłacowe, określone w Zarządzeniu Nr 102/2023 Rektora UwS w Siedlcach z dnia 20 października 2023 roku w sprawie określenia zasad motywowania pracowników do podnoszenia kwalifikacji oraz wsparcia rozwoju. W ramach systemu motywowania i wsparcia rozwoju, pracownicy mogą uzyskać finansowanie:

- udziału w kursach, szkoleniach i warsztatach,
- odbycia studiów i studiów podyplomowych,
- udziału w konferencjach, stażach krajowych i zagranicznych,
- publikacji służących rozwojowi naukowemu i dydaktycznemu.

Ponadto, zgodnie z Zarządzeniem, Rektor może przyznać pracownikowi nagrodę lub wyróżnienie w formie pochwały ustnej, dyplomu uznania lub nagrody pieniężnej.

Wsparcie i motywowanie kadry do rozwoju naukowego odbywa się poprzez nagrody Rektora (indywidualne i zespołowe), które są przyznawane za osiągnięcia naukowe i organizacyjne, a także finansowanie awansów naukowych. Polityka kadrowa opiera się na założeniu, że wysoka jakość kadry badawczo-dydaktycznej to najważniejszy element potencjału rozwojowego, który ma decydujący wpływ na jakość badań naukowych i prowadzony proces dydaktyczny. Dlatego w polityce kadrowej priorytetem jest rozwój kadry, podnoszenie poziomu badań i kształcenie. Instytut stara się stworzyć stabilną, własną kadrę składającą się głównie z pracowników, dla których Uczelnia stanowi

podstawowe miejsce pracy. Wszyscy nauczyciele akademicy podlegają ocenie w zakresie pracy naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Podstawą oceny pracy naukowej są publikacje naukowe afiliowane na rzecz UwS, spełniające kryteria parametryczne. W ramach systemu wspierania i motywowania kadry Uniwersytetu w Siedlcach, Zarządzeniem nr 103/2022 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach z dnia 18 października 2022 roku, został ustalony Regulamin przyznawania nagród rektora nauczycielom akademickim zatrudnionym w Uniwersytecie. <https://bip.uws.edu.pl/aktprawny/plik/66e1d369f1b8f742340c6926/66e1d369f1b8f742340c6927>.

Niniejszy regulamin określa zasady i tryb przyznawania nauczycielom akademickim zatrudnionym w Uniwersytecie w Siedlcach nagród Rektora, w tym jednorazowych nagród motywacyjnych, za osiągnięcia w pracy zawodowej w sferze naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej.

Przed rozpoczęciem roku akademickiego następuje weryfikacja sylabusów (ocena pod kątem jakości i aktualności prezentowanych treści, wykorzystywania innowacyjnych metod w celu weryfikowania zdobywanych efektów uczenia się), a w trakcie roku przeprowadzane są hospitacje zajęć (wykładowych, audytoryjnych, laboratoryjnych). Hospitacji nauczycieli dokonuje bezpośredni przełożony lub wyznaczona przez niego osoba. Podstawą oceny pracy organizacyjnej jest w szczególności: aktywizowanie studentów do pracy badawczej (koło naukowe Gospodarki przestrzennej), organizowanie konferencji, seminariów, prace w komisjach, prowadzenie indywidualnej opieki nad studentami oraz działania na rzecz społeczności lokalnych. Nauczyciele akademicy Uniwersytetu w Siedlcach są motywowani do stałego podnoszenia kwalifikacji oraz rozwoju zawodowego. Zasady motywowania oraz wsparcia rozwoju zostały określone w Zarządzeniu nr 102/2023 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach z dnia 20 października 2023 roku w sprawie określenia zasad motywowania pracowników do podnoszenia kwalifikacji oraz wsparcia rozwoju. <https://bip.uws.edu.pl/aktprawny/plik/66e1d30ff1b8f742340c67ab/66e1d30ff1b8f742340c67ac>

Nauczyciele podlegają ocenie okresowej nie rzadziej niż raz na 4 lata lub na wniosek Rektora. Nauczyciele akademicy podlegają także ocenie studentów za pośrednictwem systemu USOSweb w postaci anonimowej ankiety. Ankieta zawiera szereg pytań odnośnie prowadzenia zajęć, organizacji czasu, zakresu tematycznego zajęć, przygotowania i obiektywności prowadzącego.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w Uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, które poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Kryteria doboru kadry prowadzącej zajęcia	<p>Kadra na ocenianym kierunku nieustannie podnosi kompetencje związane z procesem dydaktycznym kończąc studia podyplomowe, uczestnicząc w certyfikowanych szkoleniach, kursach oraz wyjazdach Erasmus+.</p> <p>Nauczyciele prowadzący wykłady, jak i ćwiczenia audytoryjne i laboratoryjne posiadają dorobek naukowy głównie w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo, ale także w innych dyscyplinach naukowych: geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, inżynieria lądowa, geodezja i transport, nauki ekonomiczne, nauki o Ziemi i środowisku, matematyka, nauki fizyczne.</p>

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 4:

.....

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Zajęcia dydaktyczne na kierunku Gospodarka przestrzenna są realizowane głównie z wykorzystaniem bazy lokalowej Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa wchodzącego w skład Wydziału Nauk Rolniczych. Część zajęć, prowadzona przez nauczycieli akademickich z innych Wydziałów, odbywa się w pomieszczeniach innych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu w Siedlcach (Centrum Języków Obcych, Wydział Nauk Ścisłych i Przyrodniczych oraz Centrum Sportu i Rekreacji). Zajęcia praktyczne odbywają się także w Rolniczej Stacji Doświadczalnej im. prof. Feliksa Ceglarka w Zawadach (automatyczna stacja meteorologiczna, pokazowa odkrywka glebowa), w ogródku meteorologicznym zlokalizowanym przy budynku Wydziału Nauk Rolniczych oraz w warunkach terenowych adekwatnych do prowadzonego modułu przedmiotowego. Praktyki zawodowe są realizowane przeważnie w instytucjach państwowych i samorządowych (np. urzędy gmin, starostwa powiatowe) oraz w firmach z branż zgodnych z profilem kierunku Gospodarka przestrzenna (np. firmy projektowe, zajmujące się nieruchomościami, geodezyjne, komunalne spółki samorządowe).

Instytut Rolnictwa i Ogrodnictwa dysponuje zapleczem dydaktycznym zlokalizowanym w budynku przy ul. B. Prusa 14 w Siedlcach. Zajęcia z przedmiotów realizowanych na kierunku Gospodarka przestrzenna odbywają się w 19 pomieszczeniach, wśród których są: sala wykładowa, pracownie dydaktyczno-wykładowe oraz laboratoria dydaktyczno-badawcze. Wyposażenie sal/pracowni dydaktycznych jest wystarczające dla realizacji efektów uczenia się na kierunku Gospodarka przestrzenna. Pomieszczenia, w których prowadzone są wykłady i ćwiczenia wyposażone są w projektory multimedialne i sieć internetową, co umożliwia wykładowcom realizowanie zajęć przy użyciu nowoczesnych metod dydaktycznych. Laboratoria, w których odbywają się ćwiczenia wyposażone są w nowoczesną i zaawansowaną technicznie aparaturę badawczą oraz sprzęt pozwalający na nabycie i doskonalenie praktycznych umiejętności z zakresu treści programowych realizowanych przez studentów kierunku Gospodarka przestrzenna. W Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa znajduje się także sala komputerowa z 15 nowoczesnymi stanowiskami. Infrastruktura Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa jest na bieżąco unowocześniana i wzbogacana o nowe zasoby edukacyjne i pomoce dydaktyczne według potrzeb. Studenci kierunku Gospodarka przestrzenna mogą korzystać z Rolniczej Stacji Doświadczalnej im. prof. Feliksa Ceglarka, w której znajduje się m.in. pokazowa odkrywka glebowa oraz automatyczna stacja meteorologiczna wyposażona w przyrządy pomiarowe i oprogramowanie produkowane przez LAB-EL Elektronika Laboratoryjna. Dane ze stacji wykorzystywane są do procesu naukowego, dydaktycznego oraz w pracach dyplomowych. Zasoby Stacji wykorzystywane są przez studentów kierunku Gospodarka przestrzenna podczas zajęć praktycznych, w procesie pisania prac dyplomowych oraz są do dyspozycji studentów należących do kół naukowych, którzy pragną rozwijać swoje zainteresowania naukowe. Studenci kierunku Gospodarka przestrzenna mogą korzystać w procesie dydaktycznym także z ogródka meteorologicznego zlokalizowanego przy Wydziale Nauk Rolniczych oraz z zasobów obiektu UwS przy ul. Wiszniewskiego (w pobliżu Wydziału Nauk Rolniczych), w którym mieści się szkółka roślin, kolekcja traw ozdobnych oraz prowadzone są doświadczenia oparte o system nawodnienia. Infrastruktura i wyposażenie instytucji i firm, w których studenci odbywają praktyki zawodowe jest w pełni wystarczająca do ich odbycia i osiągnięcia efektów uczenia się.

Wszystkie budynki, w których realizowane są zajęcia są wyposażone w odpowiednią infrastrukturę informacyjno-komunikacyjną. Społeczność akademicka ma bezpłatny dostęp do bezprzewodowego internetu poprzez ogólnoświatowy system Eduroam. Zajęcia prowadzone on-line (w okresie pandemicznym) odbywały się za pośrednictwem narzędzi firmy Google (Meet, Classroom, Formularze) dostępnych z poziomu konta pocztowego.

Budynek Wydziału Nauk Rolniczych, w którym odbywają się zajęcia jest w pełni przystosowany

do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami, co umożliwi im swobodne korzystanie z oferty naukowo-dydaktycznej. W budynku przy ul. Prusa 14 znajdują się podjazd i winda przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Przy schodach na parterze zamontowany jest dźwig osobowy do przewozu osób poruszających się na wózku, a między piętrami wózek do sprowadzania po schodach osób z niepełnosprawnością ruchową. Wejścia do wybranych pomieszczeń oraz balustrady przy schodach oznakowane są w alfabecie Braille'a i technologii NFC. W budynku znajdują się dwa infokioski z mapą budynku i funkcją nawigacji przystosowane do korzystania przez niewidomych, niedowidzących i niepełnosprawnych ruchowo. W salach laboratoryjnych znajdują się stoły laboratoryjne z regulowaną wysokością blatu do wykonywania pracy przez studentów poruszających się na wózkach. Na każdym poziomie budynku znajduje się toaleta przystosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Komunikację pomiędzy budynkami uniwersytetu zapewnia samochód przystosowany do przewozu osób z niepełnosprawnościami. W budynku Wydziału Nauk Rolniczych znajduje się bar z zapleczem gastronomicznym oraz strefa studenta przeznaczona do nauki, odpoczynku i spożywania posiłków, wyposażona w stoły i miejsca siedzące. Ponadto na terenie Wydziału znajdują się trzy automaty z jedzeniem i napojami. W budynku przy ul. Prusa 14 znajdują się dwie szatnie, z których jedna jest czynna przez całą dobę. Miejsca parkingowe są udostępniane studentom na podstawie wniosku składanego do Dziekana Wydziału.

Wykaz i wyposażenie sal dydaktycznych, laboratoriów i pracowni Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa oraz innych jednostek realizujących zajęcia dydaktyczne na kierunku Gospodarka przestrzenna zamieszczono w załączniku 5.1.

Zajęcia z wychowania fizycznego studenci kierunku Gospodarka przestrzenna odbywają w nowoczesnych obiektach Centrum Sportu i Rekreacji, w obrębie którego znajduje się hala sportowa oraz dobrze wyposażone sale specjalistyczne: siłownia, sala fitness i sala aerobowa. Podczas realizacji zajęć z języków obcych studenci korzystają z wyposażonej w sprzęt multimedialny sali Centrum Języków Obcych. Pomieszczenia te znajdują się w budynku przy ul. 3 Maja 54. Zajęcia z przedmiotów Matematyka i Fizyka odbywają się w salach Wydziału Nauk Ścisłych i Przyrodniczych przy ul. 3 Maja 54, wyposażonych w niezbędną infrastrukturę.

Informacje na temat biblioteki oraz o dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych

Infrastruktura:

- powierzchnia 4502 m²,
- 22,5 km półek w regałach,
- 5 czytelni : Ogólna, Wydawnictw Ciągłych, Zbiorów Specjalnych, Internetowa i Oddziału Informacji Naukowej (w każdej czytelni znajdują się stanowiska komputerowe z dostępem do katalogu),
- 256 miejsc dla czytelników, w tym 34 dla osób z niepełnosprawnościami,
- 15 kabin pracy indywidualnej, w tym 3 dla osób z niepełnosprawnościami,
- sala pracy zespołowej,
- sala telewizyjna,
- 120 stanowisk komputerowych, w tym: 80 stanowisk dla użytkowników, 58 z dostępem do Internetu,
- 16 stanowisk z zainstalowanym programem do czytania książek elektronicznych,
- 4 skanery samoobsługowe,
- książkomat (czynny całodobowo),
- stanowisko do nagrywania,

Zasoby: <https://bg.uws.edu.pl/zasoby>

Biblioteka gromadzi zbiory niezbędne do prowadzenia badań naukowych i realizowania procesu dydaktycznego w formie tradycyjnej (książki, czasopisma, zbiory specjalne) oraz elektronicznej (bazy danych, e-booki, CD-ROM-y). Zbiory tradycyjne obejmują księgozbiór liczący ponad 501 815 jednostek inwentarzowych, w tym 463 071 woluminów książek, 38 744 woluminów czasopism drukowanych oraz 3239 jednostek inwentarzowych pozostałych zbiorów nielektronicznych oraz 216

tytułów czasopism drukowanych w prenumeracie bieżącej.

Podstawowym źródłem informacji o zbiorach jest katalog komputerowy INTEGRO w systemie PROLIBM21, aplikacja mProLib, Multiwyszukiwarka EDS, Full Text Finder (lista A - Z), aplikacja EBSCO oraz katalogi baz własnych.

Biblioteka jest w pełni skomputeryzowana – wszystkie operacje są wykonywane w bibliotecznym systemie komputerowym PROLIBM21. Katalog został zintegrowany z następującymi zasobami cyfrowymi: *Academica BN, AGRO, Arianta, Biblioteka Cyfrowa UwS, BazTech, Biblioteka Cyfrowa UwS, Biblioteka Nauki, CEJSH, Ibuk Libra, Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa, RCIN-Repozytorium Cyfrowe Instytutów Naukowych, Repozytorium Centrum Otwartej Nauki, Repozytorium Otwartych Danych, Wolne Lektury* (razem 7 096 911 dokumentów). Z zasobów cyfrowych oferowanych przez katalog można także korzystać spoza sieci uczelnianej poprzez system HAN. W ramach katalogu uruchomiono wypożyczalnię zakupowanych e-booków oraz kopii pdf posiadanych zbiorów drukowanych.

Zasoby biblioteczne BG są również dostępne w KARO - Katalogu Rozproszonym Bibliotek Polskich oraz w NUKAT - Narodowym Uniwersalnym Katalogu Centralnym Bibliotek Naukowych.

Biblioteka Główna oferuje dostęp do licencjonowanych zbiorów elektronicznych ze wszystkich dziedzin wiedzy, w tym: 108 baz danych, 455 813 tytułów e-książek, 6154 czasopism elektronicznych poprzez wyszukiwarkę tematyczną.

Biblioteka Główna oferuje dostęp do zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki i cyfrowych baz bibliograficznych (SCIENCE DIRECT – Elsevier, SPRINGER LINK, WILEY ONLINE LIBRARY, NATURE, SCIENCE; PROQUEST, EBSCO z pakietem Agricola, *IBUKLibra, Lex Akademia Premium, INFORLEX / INFOR*) oraz baz i narzędzi bibliometrycznych (Web of Science, Journal Citation Reports, SCOPUS, SciVal, InCites).

W bibliotece dostępne są zasoby dedykowane dla kierunku Gospodarka przestrzenna, m.in.: *Academica; AGRO; BazEkon; Baza wiedzy UwS Siedlce, Bazy danych GUS; BazTech, Bibliografia Geografii Polskiej; Biblioteka Nauki, Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa, E-Publikacje Nauki Polskiej (ePNP); Espacenet; CEJSH, IBUK Libra, RCIN - Repozytorium Cyfrowe Instytutów Naukowych, Repozytorium Centrum Otwartej Nauki. Biblioteka propaguje ideę Otwartego Dostępu (Baza Wiedzy UwS z częścią repozytoryjną, Biblioteka Cyfrowa UWS).*

Biblioteka Główna wspiera procesy dydaktyczne prowadzone w Uniwersytecie. W ramach działalności dydaktycznej i szkoleniowej Oddział Informacji Naukowej realizuje program indywidualnych i grupowych szkoleń dla pracowników i studentów. Tematyka szkoleń jest dedykowana konkretnym kierunkom i dyscyplinom wiedzy. Niezbędne zasoby literaturowe biblioteki są uzupełniane na bieżąco, zgodnie ze wskazaniami określonymi w sylabusach przedmiotów oraz z uwzględnieniem sugestii czytelników.

Biblioteka Główna UwS jest wszechstronnie przystosowana dla osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami. Agendy udostępniania i informacji posiadają specjalne stanowiska pracy przeznaczone dla czytelników z różnymi niepełnosprawnościami (niewidomych, niedowidzących, niepełnosprawnych ruchowo) wyposażone są w odpowiednie urządzenia i programy, a także stoliki przystosowane do korzystania przez osoby poruszające się na wózkach. Z licznych ułatwień i udogodnień można wyróżnić ścieżki naprowadzające dla osób niewidomych, podjazd do budynku z dwustronną balustradą, szerokie i automatycznie rozsuwane drzwi pozwalające na swobodne manewrowanie wózkiem inwalidzkim, windę przystosowaną do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową i wzroku z modułem głosowym i przyciskami dostępnymi z poziomu wózka, informacja wizualna (duże białe litery na kolorowym tle) ułatwia orientację w budynku, agendy, kabiny pracy indywidualnej i toalety (dla osób z niepełnosprawnościami) oznakowane w alfabecie Braille'a oraz w technologii NFC. Szczegółowe informacje zamieszczono w załączniku 5.2.

Infrastruktura Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa oraz system biblioteczo-informacyjny są na bieżąco monitorowane i oceniane. Baza dydaktyczna i naukowa jest stale unowocześniana

i wzbogacana zgodnie z potrzebami nauczycieli akademickich i studentów.

Monitorowanie bazy dydaktycznej i naukowej ma charakter ciągły. Służy utrzymaniu jej w odpowiednim stanie technicznym, systematycznemu jej unowocześnianiu i dostosowywaniu do potrzeb wynikających z procesu kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych. Szczegółowo powyższą kwestię reguluje Zarządzenie Nr 66/2023 z dnia 30 czerwca 2023 r. Rektora Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach w sprawie określenia wewnętrznego systemu diagnozowania potrzeb dydaktycznych. Na co dzień za utrzymanie dobrego stanu technicznego infrastruktury odpowiada specjalista ds. administracyjnych wydziału. Monitorowanie systemu bibliotecznego i jego zasobów odbywa się poprzez analizy statystyczne, w tym analizy danych dotyczących wypożyczeń zbiorów tradycyjnych i elektronicznych oraz wykorzystania baz.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Wprowadzenie do ankiety studentów także pytań dotyczących infrastruktury – podobnie jak w ankiecie absolwenta.	Ankietowanie studentów odbywa się zgodnie z Zarządzeniem Rektora Nr 141 z dnia 25 listopada 2021 r. w sprawie wprowadzenia ujednoliconego systemu ankietowego badania opinii studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych w zakresie jakości prowadzonych zajęć oraz jakości organizacji procesu dydaktycznego. Jest ono uniwersalne dla wszystkich kierunków studiów. Nie ma zatem możliwości stworzenia odmiennej ankiety dedykowanej studentom wybranego kierunku lub wydziału. Ponadto studenci pierwszy lat studiów nie mają jeszcze pełnego rozeznania odnośnie całej infrastruktury. Studenci pierwszych lat studiów I i II stopnia na kierunku Gospodarka przestrzenna są informowani przez opiekunów, że uwagi i wnioski dotyczące infrastruktury mogą oni zamieszczać w ankietach w pozycji „komentarze”. Jest to rozwiązanie skuteczne i uniwersalne, bowiem pozwala studentom swobodnie wyrazić opinię wraz z opisem ewentualnego problemu. Dodanie do ankiety pytania zamkniętego na temat infrastruktury mogłoby skutkować udzielaniem odpowiedzi losowych przez osoby, które nie miały styczności ze wszystkimi rodzajami infrastruktury. Ponadto pytania zamknięte nie pozwalają na opisanie ewentualnych problemów dotyczących infrastruktury.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

.....

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Kształcenie na kierunku Gospodarka przestrzenna odbywa się w Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa we współpracy z jednostkami Uniwersytetu w Siedlcach: Instytutem Informatyki, Instytutem Matematyki, Instytutem Nauk o Zdrowiu, Centrum Języków Obcych oraz Centrum Sportu i Rekreacji, co wynika ze specyfiki kierunku i realizowanych treści programowych. Współpraca z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego jest istotnym elementem doskonalenia programów studiów oraz jakości prowadzonego procesu dydaktycznego na kierunku Gospodarka przestrzenna. Obejmuje działania na rzecz wspierania działalności dydaktycznej, modyfikacji treści nauczania i wzbogacania ich o nowe, istotne z punktu widzenia pracodawców elementy, podnoszenia kwalifikacji kadry dydaktycznej, tworzenia warunków do kontaktów studentów z praktyką, co wpływa na zdobywanie przez studentów doświadczenia, zwiększania ich kompetencji zawodowych oraz poszerzenie indywidualnych zainteresowań. Ma ona zarówno charakter formalny, oparty o porozumienia, w których określono zakres prowadzonej współpracy oraz nieformalny, wynikający z potrzeby udziału w bieżących i cyklicznych wydarzeniach o różnym charakterze. Współpraca Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa obejmuje instytucje/podmioty gospodarcze: Instytut Architektury i Urbanistyki w Warszawie, Urząd Miasta w Siedlcach, Urząd Gminy w Siedlcach, Urząd Gminy w Radzynie Podlaskim, filia Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Siedlcach, Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych, Mazowiecki Zespół Parków Krajobrazowych, Instytut ADN w Warszawie, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie, oddział w Siedlcach, IUNG-PIB w Puławach, Daniel Wołosiak Aquamatic, Gardenphilia z siedzibą w Warszawie, Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Siedlcach, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Krzysztofa Kluka w Rudce, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Władysława Stanisława Reymonta w Sokołowie Podlaskim, Zespół Szkół nr 3 Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stanisława Staszica w Łosicach, Zespół Szkół nr 3 im. Władysława Stanisława Reymonta w Łukowie, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4 im. Kazimierza Wielkiego w Siedlcach, Zespół Szkół nr 4 im. Ziemi Podlaskiej w Bielsku Podlaskim, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Szkoły Podchorążych Piechoty w Starym Lubiejewie, Zespół Szkół Rolniczych im. Wincentego Witosa w Ostrożanach, Zespół Szkół im. gen. Franciszka Kamińskiego w Adamowie, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Wincentego Witosa w Leśnej Podlaskiej, Zespół Szkół im. Stanisława Staszica w Miętne.

Sformalizowaniem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym było powołanie Rady Interesariuszy przy Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa (Decyzja nr 5/2022 Dziekana Wydziału Agrobiotechnologii i Nauk o Zwierzętach z dnia 15 lutego 2022 roku, Decyzja nr 13/2024 Dziekana Wydziału Nauk Rolniczych UwS).

Do zadań Rady należy:

- opiniowanie programów studiów,
- zgłaszanie propozycji zmian w programach studiów,
- oferowanie studentom Wydziału możliwości odbywania praktyk zawodowych,
- stwarzanie studentom możliwości przeprowadzenia badań i pozyskania informacji niezbędnych do opracowywania prac dyplomowych,
- okazjonalne przeprowadzanie zajęć warsztatowych dla studentów.

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego wchodzi w skład Zespołu ds. programów studiów powołanego przez Dyrektora Instytutu, uczestniczą w kształtowaniu koncepcji kształcenia na kierunku Gospodarka przestrzenna, opiniowaniu treści programowych, opracowaniu efektów uczenia się i ich weryfikacji oraz dostosowaniu treści programowych do potrzeb rynku pracy.

W ramach prowadzonej współpracy organizowane są wyjazdy studyjne (m.in. Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki w Warszawie, Urząd Gminy w Siedlcach, Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Siedlcach, Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Siedlcach, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Siedlcach, Ogród Botaniczny PAN w Powsinie, Ogród Botaniczny UMCS w Lublinie), seminaria, wykłady i warsztaty dla studentów kierunku Gospodarka przestrzenna (m.in.

Światowy Dzień Inżyniera - Inżynierskie rozwiązania dla zrównoważonego świata z udziałem m.in. przedstawiciela Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT i OZE Group sp. z o.o. w Sokołowie Podlaskim, seminarium Smart Vilages – gmina ekologiczna, społeczność zrównoważona z udziałem przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie i Urzędu Gminy w Zbuczynie, Festiwal Nauki i Sztuki – z udziałem przedstawicieli Instytutu ADN w Warszawie, NAIAD Coin, OErlemans Foods, seminarium z udziałem przedstawicieli Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych, poświęcone zagadnieniom dotyczącym pozyskiwaniu funduszy unijnych na wdrażanie projektów inwestycyjnych o charakterze lokalnym i regionalnym, szkolenie Dobre praktyki wodne – przedstawiciele Instytutu ADN w Warszawie, Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki w Warszawie - sesja terenowa: historia i walory architektoniczno-urbanistyczne skarpy warszawskiej zachodniego brzegu Wisły oraz wyzwania urbanistyczne w dużych miastach i czynniki kształtowania ładu przestrzennego, udział w konferencji - podsumowaniu międzynarodowego projektu Building Back Better koordynowanego przez Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki w Warszawie, dotyczącego zagadnień związanych z odbudową Ukrainy po zakończeniu wojny, warsztaty na temat wykorzystania narzędzi IT w projektowaniu i wizualizacji ogrodów z udziałem przedstawiciela firmy Gardenphilia z siedzibą w Warszawie), będące uzupełnieniem oferty edukacyjnej w ramach modułów przedmiotowych realizowanych na tym kierunku. Dzięki nim studenci mają możliwość praktycznej weryfikacji nabytej wiedzy podczas zajęć kursowych, poszerzenia wiedzy o nowe informacje oraz zwiększenia kompetencji zawodowych.

W ramach współpracy ze szkołami ponadpodstawowymi, nauczyciele akademicki przy współudziale studentów kierunku Gospodarka przestrzenna organizują, zarówno na terenie szkół, jak i w siedzibie Instytutu wykłady, zajęcia laboratoryjne i warsztaty z zakresu zagadnień związanych z problematyką tego kierunku studiów. Charakter prowadzonej współpracy, oprócz aktywizowania studentów, pozwala zapoznać się potencjalnym kandydatom z możliwości studiowania na kierunku Gospodarka przestrzenna. Ważnym wydarzeniem w tym zakresie jest organizowany od 2023 roku w Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa „Dzień z Gospodarką przestrzenną”, w ramach którego przedstawiana jest rola gospodarki przestrzennej jako nauki interdyscyplinarnej w kształtowaniu środowiska życia człowieka, ale przede wszystkim jako ciekawego, dającego ogromne możliwości zawodowe, kierunku studiów wśród młodzieży i nauczycieli ze szkół ponadpodstawowych z terenu Siedlec i regionu.

Elementem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest organizacja studenckich praktyk zawodowych dla studentów kierunku Gospodarka przestrzenna (urzędy miasta i gminy, starostwo powiatowe, biura projektowe i usług geodezyjnych). Monitorowanie kształcenia w tym zakresie odbywa się zgodnie z Regulaminem praktyk (<https://wr.uws.edu.pl/studenci/praktyki-studenckie>).

Współpraca Wydziału Nauk Rolniczych, w tym Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa z otoczeniem społeczno-gospodarczym, ma również charakter nieformalny oparty o wieloletnie i bezpośrednie relacje nauczycieli akademickich z interesariuszami zewnętrznymi, będące platformą wymiany poglądów oraz kształtowania wizji kształcenia z uwzględnieniem potrzeb pracodawców.

Jednym z ważnych kierunków działań w procesie kształcenia jest ciągle doskonalenie i pogłębianie współpracy Uniwersytetu z miastem Siedlce i ościennymi powiatami celem lepszego wykorzystania prac badawczych na rzecz rozwoju miasta i regionu oraz uczestniczenie w wydarzeniach organizowanych przez lokalny samorząd (np. targi pracy, jubileusze, imprezy plenerowe). Studenci kierunku Gospodarka przestrzenna wzięli udział w konkursie na przygotowanie projektu/koncepcji zagospodarowania terenu pod nazwą „Ogrody Uniwersyteckie” zlokalizowanego na terenie miasta Siedlce i zostali jego laureatami (I i II miejsce).

Organizowane przez Uniwersytet w Siedlcach cykliczne wydarzenia, tj. Festiwal Nauki i Sztuki, Dni Otwarte z Wydziałem Nauk Rolniczych, Piknik Naukowy, pozwalają nie tylko przybliżyć otoczeniu społecznemu działalność naukowo – dydaktyczną i infrastrukturę Wydziału i Instytutu, ale pełnią

również funkcję edukacyjną. W ramach tych wydarzeń nauczyciele akademicy, przy współudziale studentów kierunku Gospodarka przestrzenna i przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych, organizują wykłady, prelekcje i warsztaty dla społeczności lokalnej. Działalność ta, obok jej charakteru społecznego, ma za zadanie aktywizację studentów kierunku Gospodarka przestrzenna, zrzeszonych w Studenckim Kole Naukowym Gospodarki Przestrzennej.

Nauczyciele akademicy biorą udział w międzynarodowych i ogólnopolskich konferencjach naukowych i naukowo-praktycznych oraz w mobilności międzynarodowej (CEEPUS, ERASMUS +, staże naukowe, wizyty studyjne). Pracownicy Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa współpracują z innymi ośrodkami naukowymi w Polsce i zagranicą. Współpraca ta ma na celu wymianę doświadczeń w zakresie procesu dydaktycznego, ale też rozwój naukowy studentów i kadry, m.in. poprzez udział w konferencjach organizowanych przez uczelnie krajowe i zagraniczne, m.in. Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Uniwersytet Warmiński – Mazurski w Olsztynie, Politechnikę Bydgoską, Politechnikę Częstochowską, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Uniwersytet Rolniczy w Nitrze, Uniwersytet w Preszowie, Lwowski Narodowy Uniwersytet Przyrodniczy w Dublinach, Uniwersytet Rolniczy w Atenach, Uniwersytet w Bari, Uniwersytet w Katanii. Doświadczenie zawodowe pracowników Instytutu skutkuje m.in. w pracach nad zmianami formalnymi w sprawie Siedlecko-Węgrzowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu – 2016-2018 r. - studia przypadków wykorzystywane na zajęciach Planowanie przestrzenne, czy autorstwie ekspertyz technicznych wykonywanych na potrzeby rozbudowy obiektów, jak również sporów sądowych. W zakresie projektowania, zasługujące na uwagę projekt rozbudowy fabryki mebli VERIFIS w m. Wyrozęby, projekt Wytwórni Farb Artystycznych OTOCKI w m. Karczew, projekt hali serwisu samochodów ciężarowych w m. Koziegłowy, projekt chłodni, rozbudowa pieczarkarni w m. Opole Nowe.

Monitorowanie i ewaluacja w.w. inicjatyw odbywa się poprzez sporządzanie sprawozdań właściwych dla formy aktywności oraz udostępnianie stosownych informacji w tym zakresie.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Podjęcie działań pozwalających na poszerzenie grupy partnerów, a także operacyjne wykorzystanie istniejących już kontaktów z otoczeniem społeczno – gospodarczym. Przebudowa organizacyjna formalnie powołanej Komisji Programowej dla kierunku Gospodarka przestrzenna, a zwłaszcza uruchomienie nowej formy wymiany opinii z przedstawicielami otoczenia społeczno – gospodarczego, której celem	Kontakty formalne i nieformalne kadry Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa w ostatnich latach uległy zintensyfikowaniu. Przy Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa powołana została Rada Interesariuszy, w skład której wchodzi przedstawiciele instytucji i przedsiębiorstw z subregionu siedleckiego. Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego wchodzi także w skład Zespołu ds. programów studiów powołanego przez Dyrektora Instytutu. Gremia te uczestniczą w kształtowaniu koncepcji kształcenia na kierunku Gospodarka przestrzenna, opiniowaniu treści programowych, opracowaniu efektów uczenia się i ich weryfikacji oraz dostosowaniu treści programowych do potrzeb rynku pracy. Wymiana opinii nt. procesu kształcenia następuje także podczas wydarzeń organizowanych przez podmioty zewnętrzne, w których biorą udział studenci i kadra Instytutu, a także podczas wydarzeń organizowanych przez Wydział i Instytut, do udziału w których zapraszani są

	byłoby zachęcanie podmiotów otoczenia społeczno – gospodarczego do rzeczywistego zaangażowania się w kształtowanie procesu edukacyjnego.	partnerzy zewnętrzni.
2.	Zarówno kierunek, jak i kompetencje badawcze kadry wymagają istotnego wsparcia marketingowego ze strony dostępnego w strukturach Uczelni Działu Promocji. Odpowiednia popularyzacja wśród potencjalnych partnerów otoczenia społeczno – gospodarczego da możliwości realizacji wspólnych projektów, ułatwi budowę zespołu, mającego w przyszłości wpływ na kształtowanie, zgodnego z oczekiwaniami „rynku”, programu i efektów kształcenia	Instytut Rolnictwa i Ogrodnictwa przy wsparciu Działu Promocji i Komunikacji UwS współorganizuje cykliczne wydarzenia o charakterze ogólnodostępnym (Festiwal Nauki i Sztuki w Siedlcach, Dni Otwarte UwS), w których udział biorą również przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego. Spotkania z nimi w trakcie tych wydarzeń pozwalają na wymianę poglądów dotyczących rozwoju kierunku Gospodarka przestrzenna.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

.....

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Kształcenie na kierunku Gospodarka przestrzenna odbywa się przede wszystkim w oparciu o kadre Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa, w którym realizowana jest strategia umiędzynarodowienia Uniwersytetu w Siedlcach (Załącznik do Uchwały Senatu Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego nr 64/2018 z dn. 28 listopada 2018 r., <https://bip.uws.edu.pl/aktprawny/66e1dc3bf1b8f72394ec742a>). Duży nacisk kładziony jest na stałe zwiększanie umiędzynarodowienia procesu kształcenia, czego efektem ma być lepsze przygotowanie absolwentów do podjęcia pracy na rynku polskim, ale także międzynarodowym, wymagającym zrozumienia aspektów wielokulturowości oraz specjalistycznej znajomości języków obcych. Powyższe cele mogą być realizowane zarówno w oparciu o wymianę akademicką i praktyki studentów w ramach programu Erasmus+ oraz współpracę kadry z jednostkami zagranicznymi. Umożliwia to wymianę doświadczeń, a docelowo wzrost kompetencji, co bezpośrednio przełoży się nie tylko na jakość kształcenia, ale i na promocję kierunku Gospodarka przestrzenna, także poza granicami kraju, przyczyniając się do ewentualnego zwiększenia liczby studentów zagranicznych.

Studenci kierunku Gospodarka przestrzenna mają możliwość uczenia się języków obcych (angielskiego, rosyjskiego i niemieckiego) na I i II stopniu studiów w ramach lektoratów obowiązkowych prowadzonych przez pracowników Centrum Języków Obcych Uniwersytetu w Siedlcach. łączny wymiar godzin na studiach I stopnia wynosi 120 godzin (po 60 godz. i 4 ECTS na 2 i 3

semestrze, łącznie 8 ECTS) (https://bip.ires.pl/gfx/ap/files/Prawo/Uchwały_2021/US-089-21.pdf). Studenci studiów II stopnia poszerzają znajomość języka obcego specjalistycznego realizując lektoraty w wymiarze: 30 godzin – 2 ECTS (w 2 semestrze) (https://bip.ires.pl/gfx/ap/files/Prawo/Uchwały_2020/US-278-20.pdf). Umożliwia to uzyskanie umiejętności z języka obcego na poziomie B2+. Założeniem realizacji treści programowych przedmiotu „Język obcy” i „Język obcy specjalistyczny” jest przygotowanie przyszłych absolwentów do biegłego posługiwania się językiem nie tylko w sytuacjach codziennych, ale również do rozumienia treści obcojęzycznych wymaganych do prawidłowego przygotowania pracy inżynierskiej i magisterskiej (korzystanie z piśmiennictwa obcojęzycznego). Weryfikacja osiągnięcia kompetencji językowych przez studentów określona jest w sylabusach wymienionych przedmiotów.

Studenci kierunku Gospodarka przestrzenna mogą pogłębiać wiedzę oraz znajomość specjalistycznego języka angielskiego w ramach oferty przedmiotów fakultatywnych. Od roku akademickiego 2021/2022 w programie studiów I stopnia przewidziano 9 przedmiotów fakultatywnych z możliwością wyboru języka angielskiego jako wykładowego, są to: Historia architektury i urbanistyki, Kształtowanie terenów zieleni, Planowanie przestrzenne, Zasady projektowania, Gruntoznawstwo, Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich, Projektowanie urbanistyczne, Strategia rozwoju gminy, Inżynieria wodna i ściekowa. https://bip.ires.pl/gfx/ap/files/Prawo/Uchwały_2021/US-089-21.pdf

Ponadto studenci mogą uczestniczyć w dodatkowych kursach oraz przystąpić do egzaminu o randze międzynarodowej (TOIEC Listening and Reading) i ewentualnego uzyskania w jego ramach certyfikatu biegłości. Zarówno kursy jak i egzaminy prowadzone są przez lektorów Centrum Języków Obcych UWS (autoryzowanego partnera ETS Global Polska) <https://cjo.uws.edu.pl/certyfikat-bieglosci-jezykowej-toeic>.

Przygotowanie językowe przeprowadzane zarówno w ramach obowiązkowych lektoratów, jak i przedmiotów fakultatywnych umożliwia studentom posługiwanie się językiem obcym w stopniu umożliwiającym propagowanie wiedzy na zewnątrz, m.in. na konferencjach i seminariach międzynarodowych.

Instytut Rolnictwa i Ogrodnictwa angażuje profesorów wizytujących do przeprowadzania zajęć na studiach I i II stopnia w języku angielskim w ramach pobytów krótko- i długoterminowych. W semestrze letnim w roku akademickim 2022/2023 oraz 2023/2024 zajęcia dla studentów prowadził profesor wizytujący ze Słowackiego Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze.

Studenci kierunku Gospodarka przestrzenna mają możliwość uczestniczenia w zajęciach prowadzonych w języku obcym przez nauczycieli uczelni zagranicznych przyjeżdżających w ramach programów Erasmus+ oraz CEEPUS. W latach 2020-2024 zajęcia dla studentów przeprowadziło łącznie 13 wykładowców z takich ośrodków jak: Lwowski Narodowy Uniwersytet Przyrodniczy w Dublinach, Słowacki Uniwersytet Rolniczy w Nitrze, Uniwersytet im. Aldo Moro w Bari, Uniwersytet w Katanii, Uniwersytet Preszowski.

Prelekcje oraz spotkania ze studentami odbywają także nauczyciele akademicy w ramach wizyt studyjnych oraz staży naukowych i naukowo-dydaktycznych. Spotkania ze studentami oraz kadra Instytutu mają na celu wymianę doświadczeń w zakresie kształcenia studentów, prezentują koncepcje kształcenia z macierzystej uczelni, są także okazją do omówienia wniosków dotyczących realizacji dotychczasowych programów studiów oraz stanowią rekomendacje do wprowadzanych zmian w procesie kształcenia na kierunku Gospodarka przestrzenna. W latach 2019-2024 w Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa na stażach i w ramach wizyt studyjnych przebywało łącznie 10 nauczycieli akademickich z takich ośrodków jak: Lwowski Narodowy Uniwersytet Przyrodniczy w Dublinach, Igdir University w Turcji, Wołyński Uniwersytet Narodowy im. Łesii Ukrainki.

Studenci kierunku Gospodarka przestrzenna oraz pracownicy badawczo-dydaktyczni i administracyjno-techniczni Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa mają możliwość wyjazdów zagranicznych do uczelni partnerskich oraz odbycia praktyk w ramach programu Erasmus+.

Koordinowaniem Programu zajmuje się jednostka podlegająca Prorektorowi ds. nauki, tj. Dział Nauki i Współpracy z Zagranicą w porozumieniu z koordynatorem Erasmus+ na Wydziale Nauk Rolniczych, który przeprowadza nabór studentów i pracowników do uczestnictwa w Programach w ramach obowiązującego harmonogramu (Załącznik nr 1 i 2 do Zarządzenia Rektora Nr 5/2024, <https://bip.uws.edu.pl/aktprawny/66e1d304f1b8f742340c677b>). W celu informowania oraz zachęcania do wyjazdów organizowane są regularne spotkania zarówno z Uczelnianym, jak i Wydziałowym Koordynatorem ds. Erasmus+. W celu promowania mobilności zagranicznej organizowane są również spotkania studentów z uczestnikami programu Erasmus+, zarówno z Polski jak i zagranicy. Ponadto, na bieżąco uaktualniane są informacje dostępne na stronie internetowej Uniwersytetu w Siedlcach zawierającej także wzory niezbędnych dokumentów, wyszukiwarkę praktyk studenckich oraz listę zagranicznych uczelni partnerskich (<https://www.uws.edu.pl/studenci/program-erasmus>). Informacje o naborach ukazują się systematycznie także na stronach internetowych Wydziału Nauk Rolniczych oraz Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa. Wszelkie informacje o programie Erasmus+ zamieszczane są również na social mediach Uniwersytetu w Siedlcach, Wydziału Nauk Rolniczych oraz Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa.

Studenci oraz pracownicy Uniwersytetu w Siedlcach mają możliwość wyjazdu do blisko 100 uczelni partnerskich. Wykaz uczelni partnerskich dostępny jest w zakładce programu Erasmus+: <https://www.uws.edu.pl/studenci/program-erasmus/studia-za-granica-erasmus-plus>; <https://www.uws.edu.pl/studenci/program-erasmus/wyjazdy-nauczycieli-akademickich>).

Okres pandemii mocno ograniczył mobilność studentów i nauczycieli akademickich do ośrodków zagranicznych. W semestrze letnim roku akademickiego 2023/2024 studentka kierunku Gospodarka przestrzenna wzięła udział w wymianie akademickiej w ramach programu Erasmus+ (BIP) do Instytutu Badawczego Gleboznawstwa i Ochrony Gleb w Preszowie na Słowacji.

Oferta dla studentów zagranicznych przyjeżdżających w ramach programu Erasmus+ i studiujących kierunek Gospodarka przestrzenna lub pokrewny obejmuje 9 przedmiotów w języku angielskim: Economics (Ekonomia), Technical drawing and planning (Rysunek techniczny i planistyczny), Economic geography (Geografia ekonomiczna), Commune development strategy (Strategia rozwoju gminy), Urban design (Projektowanie urbanistyczne), Cartography (Kartografia), Ground properties (Gruntoznawstwo), Sustainable development of rural areas (Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich), Techniques for creating 3D models and visualisation (Techniki tworzenia modeli 3D i wizualizacja). Pełna oferta przedmiotów realizowanych w Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa dla studentów zagranicznych (z wymiarem godzin i punktami ECTS) znajduje się w zakładce <https://www.uws.edu.pl/studenci/program-erasmus/ects-course-catalogue>. Aktualnie trwają też prace nad rozszerzeniem oferty przedmiotów dla studentów studiów II stopnia w języku angielskim.

Studenci zagraniczni przebywający w Uniwersytecie w Siedlcach są pod stałą opieką jednostki Welcome Center, której głównym celem jest wsparcie studentów międzynarodowych oraz kandydatów decydujących się na podjęcie studiów w Uniwersytecie (nr umowy: BPI/WTP/2021/1/00030/U/0000; finansowanie: Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej). Opieka obejmuje m.in. przeprowadzanie warsztatów, spotkań otwartych, integracji studentów zagranicznych i polskich oraz pomoc w sprawach formalnych. Ponadto organizowane są certyfikowane szkolenia dotyczące różnic międzykulturowych. Przeszkolony został także koordynator ds. Erasmus+ i Welcome Center będący pracownikiem Wydziału Nauk Rolniczych.

Jednym z najważniejszych celów w strategii dotyczącej działalności dydaktycznej i naukowo-badawczej jest doskonalenie jakości poprzez czynny udział kadry badawczo-dydaktycznej i administracyjnej w wymianie zagranicznej. W ramach programu Erasmus+ w latach 2019-2024 zrealizowano 36 mobilności pracowników badawczo-dydaktycznych (Staff Mobility for Teaching) oraz 2 mobilności pracowników administracyjno-technicznych (Staff Mobility for Training). W roku akademickim 2023/2024 2 pracowników badawczo-dydaktycznych wzięło udział w mobilności w

ramach programu CEEPUS. Mobilności realizowane były do następujących uczelni: Slovak University of Agriculture in Nitra (Słowacja), Latvia University of Life Sciences and Technologies (Łotwa), Vytautas Magnus University (Litwa), University of Bari (Włochy), University of Presov (Słowacja), Instituto Politecnico de Santarem (Portugalia), University of Catania (Włochy). Współpraca międzynarodowa ma również charakter bezpośredni obejmujący wyjazdy pracowników Instytutu do uczelni zagranicznych na naukowe staże zagraniczne i wizyty studyjne. Oprócz realizacji celów naukowych następuje także wymiana doświadczeń dydaktycznych, czego efektem jest aplikacja dobrych praktyk do procesu dydaktycznego. W latach 2019-2024 pracownicy Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa zrealizowali 13 staży zagranicznych w takich ośrodkach jak: Wołyński Uniwersytet Narodowy im. Łesi Ukrainki w Łucku (Ukraina), Słowacki Uniwersytet Rolniczy w Nitrze (Słowacja), Uniwersytet Preszowski (Słowacja), Uniwersytet Rolniczy w Atenach (Grecja), Instytut Badawczy Gleboznawstwa i Ochrony Gleb w Preszowie (Słowacja). W roku 2023 w ramach projektu pt. „Liderzy w zarządzaniu uczelniami” dwie osoby odbyły wizytę studyjną w Uniwersytecie Technicznym w Monachium (Niemcy).

Efektom współpracy międzynarodowej są przyjazdy wykładowców zagranicznych jako „Visiting profesor”, w ramach programu Erasmus+ i CEEPUS, a także przyjazdy dotyczące realizowanej współpracy naukowo-dydaktycznej. Efektom międzynarodowej współpracy badawczej jest ponad czterdzieści publikacji naukowych opublikowanych w latach 2019-2024 przez pracowników Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa z naukowcami z takich ośrodków jak: Slovak University of Agriculture in Nitra (Słowacja), J. Selye University in Komarno (Słowacja), Institute of Industrial and Forage Crops - Hellenic Agricultural Organization (Grecja), Agricultural University of Athens (Grecja), University of Oxford (Wielka Brytania), University of Bari (Włochy), Centre for Agriculture and Environment (Rzym – Włochy), Research Centre for Engineering and Agro-Food Processing (Turyn – Włochy), Research Centre for Agriculture and Environment (Rzym – Włochy), Institute for Biological Systems - Council of National Research of Italy (Monterotondo – Włochy), (University of Ruse (Bułgaria), Agricultural Academy (Pleven – Bułgaria), Lviv National Environmental University (Dublany – Ukraina), National University of Life and Environmental Science of Ukraine (Kijów – Ukraina), Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University (Melitopol – Ukraina), Lesya Ukrainka Volyn National University (Łuck – Ukraina), Croatian Forest Research Institute (Jastrebarsko – Chorwacja), University of Natural Resources and Life Sciences (Wiedeń – Austria), Azerbaijan National Academy of Sciences (Nakhchivan – Azerbejdżan), Delaware Valley University (Doylestown – USA), Altai State University (Barnaul – Rosja).

Efektom umiędzynarodowienia procesu dydaktycznego i badań naukowych jest także udział pracowników Instytutu w komitetach organizacyjnych i naukowych międzynarodowych konferencji (m.in. 45. Konferencja Naukowa z cyklu Rejonizacja chwastów segetalnych w Polsce nt. „Bioróżnorodność w krajobrazie rolniczym” – Siedlce 6-7 września 2023 r.; II Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Praktyczna „Zaawansowane technologie uprawy owoców i warzyw bezpiecznych dla środowiska” – Lwów-Dublany 28-29 marca 2024 r.; XVIII Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Praktyczna Studentów i Doktorantów „Młoda nauka Wołynia: Priorytety i perspektywy badań” – Łuck 4-15 maja 2024 r.) oraz zasiadanie w redakcjach naukowych czasopism zagranicznych (tj. Bulletin of Lviv National Environmental University; Plant Varieties Studying and Protection, Journal of Applied Research; Agriculture, Special Issue Editors "The Role of Plant Hormones and Growth Regulators in Modern Crop Cultivation Technologies").

Ponadto pracownicy Instytutu prowadzą zajęcia w języku angielskim pt. Ecotourism in Poland oraz Academic Business Incubators in Poland, które zostały zaprezentowane studentom zagranicznym w ramach programu Erasmus+.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Wprowadzenie skutecznego systemu aktywizacji studentów w wymianie międzynarodowej.	<p>Młodzi studenci na kierunku Gospodarka przestrzenna mają możliwość wyjazdu na zagraniczne praktyki i semestralne wyjazdy do kilkudziesięciu uczelni zagranicznych w ramach programów Erasmus+ oraz CEEPUS. Studenci nieczęsto korzystają jednak z tej możliwości, jako główną przyczynę podając obowiązki zawodowe – wielu studentów pracuje, inni pochodzący z terenów wiejskich pomagają rodzicom w prowadzeniu gospodarstwa rolnego.</p> <p>Podejmowane są liczne działania polegające na zwiększeniu zainteresowania studentów mobilnością międzynarodową. Na stronach internetowych Uniwersytetu w Siedlcach, Wydziału Nauk Rolniczych oraz Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa systematycznie umieszczane są informacje i zaproszenia do składania wniosków na mobilność zagraniczną. Cyklicznie prowadzone są spotkania studentów z pracownikami Działu Nauki i Współpracy z Zagranicą, odpowiedzialnego za mobilność studentów, uczelnianym i wydziałowym koordynatorem Erasmus+ oraz uczestnikami tego programu (z Polski i zagranicy), na których przekazywane są najnowsze informacje i korzyści płynące z wyjazdów do zagranicznych uczelni partnerskich. Aby, lepiej dotrzeć do studentów informacje o mobilnościach zagranicznych umieszczane są także w uczelnianych social mediach.</p>

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

.....

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Uniwersytet w Siedlcach oferuje studentom wszechstronne wsparcie, udzielane w zależności od zgłaszanych potrzeb wynikających z bieżącej sytuacji życiowej, realizacji programu studiów lub osiągniętych efektów. Kryteria udzielania wsparcia studentom mają charakter ogólnouczelniany, powszechny, przejrzysty i bezstronny. Podstawowym dokumentem, w którym określono rodzaje wsparcia udzielanego studentom, jest Regulamin Studiów w UWS (Uchwała Senatu nr 61/2024 z dnia 29 maja 2024 roku) (https://bip.ires.pl/gfx/ap/files/Prawo/Uchwaly_2024/US-061-24.pdf). Studenci kierunku Gospodarka przestrzenna mogą korzystać ze wsparcia materialnego obejmującego różnego rodzaju stypendia i zapomogi oraz niematerialnego w postaci: pomocy edukacyjnej, doradczej, naukowej i psychologicznej. Wsparcie studentów w procesie uczenia się rozpoczyna się od momentu przyjęcia na studia. Z uwagi na zróżnicowany poziom nauczania w szkołach ponadpodstawowych studentom mającym trudności w opanowaniu materiału dydaktycznego proponowane są zajęcia wyrównawcze dofinansowane z programu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Istotną rolę w procesie uczenia się pełni Biblioteka Główna Uniwersytetu w Siedlcach. W zbiorach tradycyjnych Biblioteki znajduje się księgozbiór liczący ponad 501815 jednostek inwentarzowych, w tym 46307 książek, 38744 czasopism drukowanych oraz 3239 jednostek

inwentarzowych pozostałych zbiorów nieelektronicznych oraz 216 tytułów czasopism drukowanych w prenumeracie bieżącej. Biblioteka Główna oferuje dostęp do licencjonowanych zbiorów elektronicznych ze wszystkich dziedzin wiedzy, w tym: 108 baz danych, 455 813 tytułów e-książek, 6154 czasopism elektronicznych poprzez wyszukiwarkę tematyczną.

Studenci mają do dyspozycji: czytelnie studenckie, w których przygotowano stanowiska pracy dla osób z niepełnosprawnościami, kabiny pracy indywidualnej wyposażone w terminale komputerowe, bezpłatne skorzystanie ze skanera, możliwość wyszukiwania i zamawiania książek i skryptów on-line (również poza Uczelnią), dostęp do tematycznych baz danych związanych ze studiowaną dziedziną, pomoc pracowników Biblioteki, w tym Oddziału Informacji Naukowej. W roku akademickim 2023/2024 został uruchomiony Książkomat, który umożliwia studentom odbiór zamówionych materiałów 24 godziny na dobę. Ważnym ułatwieniem dla wszystkich studentów na terenie Uczelni jest dostęp do bezpłatnej wewnątrzuczelnianej sieci internetowej EDUROAM oraz możliwość korzystania z komputerów w pracowniach komputerowych. Jedną z form systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się jest możliwość stosowania indywidualnej organizacji studiów oraz indywidualnego programu studiów. Korzystanie z obydwu form wsparcia szczegółowo wyjaśnia Regulamin Studiów (Uchwała Senatu nr 61/2024 z dnia 29 maja 2024 roku) (<https://bip.ires.pl/gfx/ap/files/Prawo/Uchwal%202024/US-061-24.pdf>). O indywidualną organizację studiów wnioskować mogą studenci z niepełnosprawnością, sportowcy, studentki w ciąży, studenci będący rodzicami oraz osoby szczególnie zaangażowane w działalność społeczną na rzecz środowiska akademickiego oraz lokalnego. Indywidualna organizacja studiów może być powiązana z realizacją części programu studiów w innej uczelni, w instytucji krajowej lub zagranicznej na podstawie indywidualnego programu studiów, w szczególności w ramach porozumień lub programów, których Uniwersytet jest sygnatariuszem. Studenci mogą również ubiegać się o różnego rodzaju urlopy w zależności od sytuacji życiowej.

Podstawową formą dydaktycznego wsparcia studentów są konsultacje realizowane przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w ramach poszczególnych przedmiotów. Odbywają się one w zaplanowanych godzinach podanych na stronie internetowej Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa (<https://iuro.uws.edu.pl/studenci/godziny-konsultacji-nauczycieli-akademickich>) oraz podczas zajęć dydaktycznych. Studenci w bezpośrednim kontakcie z prowadzącym zajęcia lub on-line (w czasie pandemii COVID-19) uzyskują potrzebne informacje i wyjaśnienia.

Wsparciem dla studentów kierunku Gospodarka przestrzenna są także szkolenia, seminaria oraz wyjazdy studyjne podnoszące i rozwijające kompetencje oraz kwalifikacje kluczowe niezbędne na rynku pracy. W marcu 2023 Uniwersytet w Siedlcach podpisał umowę o współpracy z Narodowym Instytutem Architektury i Urbanistyki w Warszawie, która umożliwia studentom kierunku gospodarka przestrzenna odbywanie praktyk zawodowych i staży, a także czynny udział w warsztatach, seminariach, konferencjach krajowych i międzynarodowych, organizowanych przez Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki w Warszawie. W lutym 2024 r. na Wydziale Nauk Rolniczych UWS odbyły się szkolenia nt. Dobrych Praktyk Wodnych, zorganizowane we współpracy z Instytutem ADN Sp. z o.o. Sp. k. w Warszawie. Ze szkolenia skorzystali m.in. studenci kierunku gospodarka przestrzenna otrzymując certyfikat.

Wspieranie studentów w procesie uczenia się uzupełniane jest różnymi mechanizmami wsparcia materialnego. Do najważniejszych należy system stypendialny, którego podstawowymi składowymi są: stypendium socjalne, stypendium rektora, stypendium dla osób z niepełnosprawnością oraz zapomogi. Zasady i kryteria przyznawania pomocy materialnej reguluje Regulamin świadczeń dla studentów UWS (Zarządzenie Rektora Nr 82/2024 z dnia 19 września 2024 r.) (<https://bip.uws.edu.pl/aktprawny/plik/66ec00475ac4cd67429ee6dd/6ac8032e-42a0-462e-843b-cb0f0dbddaf8>). Akty prawne, procedury i inne niezbędne informacje dotyczące pomocy socjalnej zamieszczone są na stronie internetowej Uniwersytetu w zakładce Studenci → Stypendia (<https://www.uws.edu.pl/studenci/stypendia>). W Uniwersytecie powołana została Sekcja ds. Świadczeń dla Studentów, która zajmuje się kompleksową obsługą systemu przyznawania świadczeń.

Stypendium Rektora może otrzymać student, który uzyskał za rok studiów wyróżniające wyniki w nauce, osiągnięcia naukowe lub artystyczne, lub osiągnięcia sportowe we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym. Przez wyróżniające wyniki w nauce rozumie się średnią ocen, nie niższą niż 4,30 ze wszystkich przedmiotów objętych programem studiów na danym kierunku, uzyskaną za rok studiów w poprzednim roku akademickim. Jednakże parametrem determinującym otrzymanie takiego stypendium jest posiadanie publikacji, wystąpień na konferencjach naukowych oraz ich organizacja. Zdobyte punkty za poszczególne aktywności studentów będących członkami Koła służą również do ustalenia rankingu Kół, co wpływa na wielkość dofinansowania ich działalności z puli środków rektorskich. O stypendium Rektora mogą również ubiegać się studenci przyjęci na I rok studiów I stopnia, tj.: laureaci olimpiad, medaliści w zawodach sportowych (co najmniej o tytuł Mistrza Polski), jeśli spełniają wymogi określone we wskazanych zarządzeniach Rektora UwS. Oprócz świadczeń przyznawanych w Uniwersytecie w Siedlcach studenci mogą również ubiegać się o stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za znaczące osiągnięcia, którego szczegółowe kryteria i tryb przyznawania regulują odrębne przepisy. O stypendia mogą ubiegać się również cudzoziemcy studiujący w Uniwersytecie, zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie świadczeń dla studentów UwS. Zgodnie z Regulaminem Studiów Dziekan i Rektor mogą wyróżnić studentów: ustną pochwałą, dyplomem uznania czy nagrodą rzeczową.

Powyższe nagrody i wyróżnienia przyznawane są za szczególną działalność naukową, sportową, organizacyjną oraz w zakresie kultury. Wyjątkową motywacją jest nagroda im. prof. Lesława Szczerby dla najlepszego studenta Uczelni w wysokości 2.000 zł przyznawana przez Stowarzyszenie Przyjaciół Uniwersytetu w Siedlcach (<https://www.uws.edu.pl/universytet/pozostale-informacje/nagroda-im-prof-leslaw-szczerby>).

Wsparciem dla studentów spoza Siedlec i najbliższych okolic jest możliwość zamieszkania w jednym z czterech domów studenckich. Miejsce w domu studenta w pierwszej kolejności może otrzymać student znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej., któremu codzienny dojazd uniemożliwia lub w znacznym stopniu utrudnia studiowanie. Student studiów stacjonarnych może także z tego tytułu otrzymać stypendium socjalne w zwiększonej wysokości z tytułu zakwaterowania w domu studenckim lub innym niż dom studencki obiekcie. W Domu Studenta nr 4 część pokoi przystosowana jest dla osób z niepełnosprawnością. Dla potrzeb i wygody studentów recepcje w akademikach czynne są całą dobę. Ważnym elementem wsparcia dla studentów zamieszkujących w domu studenta są bezpłatne media.

Uczelnia przywiązuje szczególną uwagę do opieki i wsparcia osób z niepełnosprawnościami i studentów ze specjalnymi potrzebami. Uniwersytet w Siedlcach jest pierwszą uczelnią w Polsce, która już w 1989 roku wprowadziła integracyjny system kształcenia studentów z niepełnosprawnościami. W ramach struktury Uniwersytetu w Siedlcach funkcjonuje Centrum Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami (<https://cwn.uph.edu.pl>) oraz jest powołany Pełnomocnik Rektora ds. osób z niepełnosprawnością. Głównym celem Centrum jest wielowymiarowa pomoc studentom z niepełnosprawnościami umożliwiająca studiowanie na równych prawach, udział w zajęciach dydaktycznych, życiu naukowym, społecznym, kulturalnym i sportowym. Praca Centrum to koordynowanie i organizowanie pracy jednostek wspomagających kształcenie osób z niepełnosprawnościami oraz dbanie o realizację zajęć zgodnie z indywidualnymi potrzebami studentów. Studenci zarejestrowani w Centrum mają możliwość skorzystania z systemowo zaplanowanej opieki, w tym m.in. opieki osobistego asystenta oraz pomocy w dojeździe na uczelnię, sporządzaniu notatek, wypożyczaniu książek z biblioteki - dla osób z wadą wzroku, uczestnictwie w zajęciach sportowych, w lektoratach - dla osób z dysfunkcją słuchu, konsultacjach logopedycznych i psychologicznych oraz w zajęciach z hipoterapii. Nieocenionym wsparciem dla studenta z niepełnosprawnością jest pomoc asystenta wspierającego, którego zadaniem jest umożliwienie wykonywania wszystkich czynności związanych z procesem kształcenia oraz funkcjonowaniem w uczelni (<https://cwn.uph.edu.pl/asystenci>). Centrum Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami systematycznie organizuje bezpłatne kursy języka migowego, w których mogą brać udział zarówno

nauczyciele akademicy, jak i studenci. Ponadto ramach realizowanego na Uczelni projektu „UPH w Siedlcach – Uniwersytet MAXI” pracownicy Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa ukończyli szkolenie „Świadomość niepełnosprawności”. W budynkach Uczelni, gdzie prowadzone są zajęcia dydaktyczne zainstalowano podjazdy dla wózków inwalidzkich, działają windy oraz przystosowano toalety. Na drzwiach budynków Uczelni zamieszczone są tabliczki oznakowujące pomieszczenia z funkcją czytania językiem Braille’a.

Studenci kierunku Gospodarka przestrzenna mogą korzystać z naukowych i dydaktycznych wyjazdów zagranicznych. Wymiana międzynarodowa studentów odbywa się przede wszystkim w oparciu o zasady programu Erasmus+. Uczelnia realizuje program CEPUS – Środkowoeuropejski Program Wymiany Uniwersyteckiej umożliwiający wyjazdy na studia, staż i praktyki zawodowe. W 2021 roku zostało utworzone Welcome Center – Biuro Obsługi Studentów Międzynarodowych, które ma za zadanie wsparcie w procesie adaptacji studentów w okresie pierwszych dni na naszej Uczelni, organizację warsztatów międzykulturowych i szkoleń.

System motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej obejmuje m.in. rozpowszechnianie informacji o działalności na Wydziale Kół Naukowych, przede wszystkim Studenckiego Koła Naukowego Gospodarki Przestrzennej podczas spotkań ze studentami (<https://iuro.uws.edu.pl/studenci/kolo-naukowe>). W SKN studenci kierunku gospodarka przestrzenna mogą zgłębiać wiedzę i rozwijać swoje zainteresowania, a także poznać ciekawych ludzi. Funkcjonowanie kół naukowych uwzględnia potrzeby osób z niepełnosprawnościami umożliwiając tym osobom pełną działalność. Każde koło ma opiekuna, który odpowiada za merytoryczną jakość prowadzonych badań naukowych oraz spotkań referatowo-dyskusyjnych. Członkami kół mogą być studenci Wydziału Nauk Rolniczych z każdego roku studiów oraz innych Wydziałów Uniwersytetu w Siedlcach. Obecnie 7 studentów kierunku gospodarka przestrzenna poszerza wiedzę i doskonali umiejętności w Studenckim Kole Naukowym Gospodarki Przestrzennej działającym przy Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa.

Studenci kierunku Gospodarka przestrzenna mają możliwość poszerzania swoich zainteresowań biorąc udział w konferencjach krajowych i międzynarodowych prezentując wyniki swoich badań naukowych w formie ustnej prezentacji lub posteru, a najlepsze prace są wyróżniane. Dodatkowym bonusem jest również możliwość otrzymania punktów do stypendium, m.in. stypendium Rektora. Koło naukowe w ramach działalności organizacyjno-dydaktyczno-naukowej wspierane jest materialnie oraz pozamaterialnie przez Uczelnię (np. dofinansowanie lub zorganizowanie wyjazdów na konferencje, wyjazdy studyjne, udostępnianie sal na działalność kół). Uniwersytet w Siedlcach ma wieloletnią tradycję organizacji Konferencji Studenckich i Doktoranckich Kół Naukowych. Konferencja jest wydarzeniem corocznym odbywającym się we wrześniu, dającym studentom szansę zaprezentowania zainteresowań naukowych i osiągnięć kół na forum środowisk różnych uczelni. Jest to doskonała okazja, aby wymienić poglądy, podzielić się doświadczeniami z przedstawicielami innych kół, a także nawiązać współpracę. Konferencja ma charakter interdyscyplinarny i odbywa się w równoległych sesjach, grupujących referaty o zbliżonej tematyce. Nauczyciele akademicy pomagają studentom merytorycznie, wspierają realizację prac badawczych, opracowywanie wyników i ich prezentację podczas konferencji, seminariów oraz wspierają proces przygotowywania publikacji naukowych. Efektem wspólnie przeprowadzonych badań było opublikowanie kilku prac, w tym: 3 w czasopismach z listy JCR, 2 artykułów popularno-naukowych, 2 rozdziałów w monografiach konferencyjnych oraz licznych doniesień konferencyjnych (łącznie za okres 2019 – 2024 opublikowano 7 prac).

Wsparcie dla studentów we wchodzeniu na rynek pracy stanowi funkcjonujące w Uniwersytecie w Siedlcach Biuro Karier. W Biurze Karier student / absolwent może liczyć na pomoc w postaci przygotowania dokumentów aplikacyjnych, przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej (symulacja rozmowy z pracodawcą), rozmowę doradczą, testy kompetencji/predyspozycji, informowanie o dostępnych ofertach pracy, stażach, praktykach. Skorzystanie ze wsparcia w wyszukiwaniu ofert pracy wymaga rejestracji w serwisie Akademickich Biur Karier (serwis z ofertami pracy, stażu, praktyk,

które udostępniają pracodawcy z całej Polski). W serwisie Biura Karier codziennie dostępnych jest kilkadziesiąt aktualnych ofert (<https://biurokarier.uws.edu.pl/menu-oferta-biura-karier/student>). Również bezpośrednio na Uczelnię/Wydział trafiają oferty pracy, które zamieszczane są na tablicach ogłoszeniowych i stronach internetowych. Ważną formą wsparcia dla studentów jest Ogólnopolski Tydzień Kariery (OTK). Ostatni, piętnasty OTK brzmiał „Talent i praca – to się opłaca” i odbył się od 16 do 22 października 2023. Studenci na terenie Uczelni mogą również uczestniczyć w corocznej Uniwersyteckiej Giełdzie Pracy, w trakcie której mieli możliwość spotkać się z potencjalnymi pracodawcami i zapoznać z ich ofertą. W wejściu na rynek pracy wspierani są także studenci z niepełnosprawnością, udziela go Centrum Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami oraz Biuro Karier. Na stronie Biura Karier zostały zamieszczone informacje dotyczące możliwości uzyskania wsparcia dla osób z niepełnosprawnością dzięki uczestnictwie w projekcie „Nowa szansa na pracę”, współfinansowanym ze środków PFRON w ramach programu „Absolwent” realizowanym przez Stowarzyszenie Edukacja i Nauka. Projekt ma na celu podniesienie kompetencji oraz zatrudnienie uczestników. W rozwoju sportowym, artystycznym i kulturalnym wspierają studentów pracownicy zaangażowani w funkcjonowanie: Akademickiego Związku Sportowego (AZS), Centrum Sportu i Rekreacji, Ośrodka Jeździeckiego, Uczelnianego Ośrodka Kultury, Chóru Akademickiego Uws, Uczelnianego czasopisma studenckiego "Kurier Uniwersytecki" oraz Duszpasterstwa Akademickiego. Studenci mają bardzo bogatą ofertę aktywności sportowej, artystycznej i organizacyjnej. Klub Uczelniany AZS umożliwia realizację zainteresowań sportowych i reprezentowania Uczelni w zawodach sportowych. Od listopada 2021 roku do czerwca 2022 roku realizowano projekt pod nazwą "Uniwersytet Sportowy" w ramach programu Społeczna Odpowiedzialność Nauki, dofinansowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Celem projektu była promocja sportu i aktywizacja sportowa środowiska Uniwersytetu w Siedlcach (<https://us.uws.edu.pl/o-projekcie>). Rozwój różnych dziedzin życia studentów umożliwia Parlament studencki, którego zadaniem jest dbanie o dobro społeczności akademickiej. W porozumieniu z samorządem studenckim podejmowane są najważniejsze decyzje dotyczące m.in.: kwestii socjalno-bytowych, opiniowania projektów wewnętrznych aktów prawnych Uws dotyczących spraw studenckich. Studenci mają swoich przedstawicieli, którzy reprezentują ich w Senacie i gremiach uczelnianych tj. komisjach i zespołach. Parlament studencki jest organizatorem/współorganizatorem wielu imprez kulturalnych. Współpracuje z Uczelnianym Ośrodkiem Kultury, Kurierem Uniwersyteckim, kołami naukowymi, czy Radami Mieszkańców Domów Studenta. Ważnym ogniwem pracy Samorządu jest Komitet Organizacji Jackonaliów, który rokrocznie skupia najaktywniejszych studentów. W trakcie studiów studenci kierunku Gospodarka przestrzenna włączani są również w działalność społeczną.

Istotnym elementem wsparcia w rozwoju aktywności organizacyjnej jest udział studentów we współorganizacji warsztatów, seminariów, konkursów, wyjazdów studyjnych, itp. Wraz z pracownikami Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa oraz doktorantami w ramach akcji: „Dni Otwarte”, „Festiwal Nauki i Sztuki”, „Piknik Naukowy Wydziału Nauk Rolniczych”, „Dzień z gospodarką przestrzenną” studenci współorganizują zajęcia dla zainteresowanych.

Uniwersytet w Siedlcach stworzył struktury i procedury zapewniające pomoc naukową, dydaktyczną i materialną, co sprzyja rozwojowi naukowemu, zawodowemu i społecznemu studentów. Informacje o dostępnych formach wsparcia: stypendiach, trybie i zasadach przyznawania akademików, ubezpieczeniach i opiece zdrowotnej, pomocy dla studentów z niepełnosprawnościami itp. są zamieszczone na stronie internetowej Uczelni w zakładce Studenci (<https://www.uws.edu.pl/studenci>). Informacja o systemach wsparcia studentów w zakresie materialnym, działalności naukowej, praktyk studenckich, mobilności zagranicznej, aktywności sportowej, artystycznej, aktywizacji zawodowej, pomocy psychologicznej i innych odbywa się z wykorzystaniem internetowych kanałów komunikacyjnych oraz portali społecznościowych (zakładka dla studentów na stronie Uczelni, Wydziału, Facebook), jak również poprzez umieszczanie materiałów informacyjnych i ogłoszeń na tablicach informacyjnych w budynku Wydziału i przez bezpośredni kontakt z pracownikami dziekanatu, opiekunami roku, Dziekanem, kadrą dydaktyczną, samorządem studentów, starostami roku.

Informacje dotyczące systemu wsparcia, w tym pomocy materialnej, zamieszczane są również na stronie USOSWeb (<https://www.uws.edu.pl/studenci/stypendia/stypendia-dla-studentow>).

Informacje dotyczące możliwości zamieszkania w domach studenckich dostępne są na stronie internetowej uczelni pod adresem (<https://domystudenckie.uph.edu.pl>). O terminach składania wniosków studenci są powiadamiani oddzielnymi ogłoszeniami. Szczegóły dotyczące pomocy materialnej dla osób z niepełnosprawnościami można znaleźć na stronie CWN (<https://cwn.uph.edu.pl/materialne>). Na Wydziale organizowane są na początku każdego roku akademickiego spotkania ze studentami pierwszorocznymi, w trakcie których omawia się system wsparcia i zasady przyznawania pomocy materialnej. Na bieżąco, w zależności od potrzeb kluczowe tematy dotyczące wsparcia studentów (informacje na temat konferencji, kursów i różnego typu akcji) przekazywane są studentom w trakcie spotkań z opiekunami roczników i Koła Naukowego. Opiekun ds. praktyk spotyka się ze studentami w celu przedstawienia zasad i sposobu ich realizacji oraz zaliczania. Istotną rolę w procesie kształcenia studentów odgrywają powoływani przez Dziekana opiekunowie roku. Zobligowani są oni do organizowania regularnych spotkań ze studentami, podczas których przekazują informacje dotyczące procedur i procesu dydaktycznego. Wspólnie z władzami Wydziału przeciwdziałają nieprawidłowościom w procesie kształcenia i dbają o właściwe relacje studentów z nauczycielami i pracownikami administracyjnymi Wydziału. Są oni również osobami pośredniczącymi w rozwiązywaniu sporów i sytuacji konfliktowych. Każdy student ma możliwość udać się na cotygodniowy dyżur Dziekana. W Uczelni funkcjonują również Rzecznicy Dyscyplinari, którzy mogą uczestniczyć w wyjaśnianiu sytuacji spornych. Rozstrzygnięciem konkretnych spraw spornych zajmuje się Komisja Dyscyplinarna ds. Studentów oraz Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna ds. Studentów powoływana przez Senat. Rozstrzygnięciem spraw dotyczących przewinień dyscyplinarnych nauczycieli akademickich zajmuje się, powoływana przez Senat Komisja Dyscyplinarna ds. Nauczycieli Akademickich, w składzie której znajdują się pracownicy Uczelni i studenci. W zakresie rozpatrywania wniosków i skarg studentów pomocna jest także ankieta zajęć dydaktycznych, wypełniana anonimowo i dobrowolnie w odniesieniu do każdego prowadzącego. Ankietyzację przeprowadza się drogą elektroniczną w systemie USOSweb. Jej formularz umożliwia nie tylko odpowiedź na pytania zamknięte w skali punktowej (1-5), ale także pozostawia miejsce na dodatkowy komentarz. Wszyscy członkowie społeczności akademickiej, w tym studenci zobowiązani są do postępowania zgodnego z zapisami Regulaminu Studiów i Statutu UWS.

Wszyscy studenci Wydziału, w tym kierunku Gospodarka przestrzenna mają zapewnioną kompleksową i profesjonalną obsługę administracyjną ze strony osób zatrudnionych w Dziekanacie. Dziekanat dostępny jest dla interesantów w wyznaczonych dniach i godzinach podanych do informacji publicznej. Bezpośrednią obsługą studentów kierunku Gospodarka przestrzenna zajmuje się jeden pracownik Dziekanatu. Informacje dotyczące podstawowych danych kontaktowych dla studentów kierunku Gospodarka przestrzenna dostępne są na internetowej stronie Wydziału (<https://wr.uws.edu.pl/studenci/dzieskanat-wanz>). Do kontaktu mailowego dla studentów, a także interesariuszy zewnętrznych służą służbowe adresy mailowe pracowników dziekanatu oraz adres mailowy dziekanatu (wr@uws.edu.pl). Obsługa procesu dydaktycznego wspomagana jest systemami informatycznymi USOSweb i Archiwum Prac Dyplomowych (APD) (<https://www.uws.edu.pl/studenci/serwisy-uczelniane>). W systemie USOSweb zamieszczane są informacje dotyczące spraw bieżących, ogłoszenia, formularze ankiet studenckich, a przede wszystkim wyniki weryfikacji efektów uczenia się. Umożliwia on również wybór przedmiotów przez studentów. Wdrożona również została procedura elektronicznego składania wniosków o stypendia. System APD odgrywa ważną rolę w procesie dyplomowania. Dostęp do informacji o programach studiów i procedurach toku studiów realizowany jest poprzez zamieszczanie odpowiednich dokumentów na stronach internetowych Wydziału i Instytutu oraz na tradycyjnych tablicach informacyjnych.

W trosce o studentów, podejmowane są działania informacyjne i edukacyjne z zakresu bezpieczeństwa, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy. W ramach programu studiów studenci

odbywają obowiązkowe ogólne szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Przystępując do realizacji praktyk zawodowych studenci są szkoleni przez praktykodawcę. Rektor UWS ustanowił Pełnomocnika ds. przeciwdziałania mobbingowi, molestowaniu i dyskryminacji, którego zadaniem jest m.in. rozpatrywanie skarg dotyczących braku równego traktowania kobiet i mężczyzn oraz wszelkich innych form dyskryminacji, w szczególności ze względu na płeć, wiek, rasę, wyznanie, religię, niepełnosprawność czy orientację seksualną. Za fizyczne bezpieczeństwo studentów w trakcie zajęć, w sposób bezpośredni odpowiedzialni są prowadzący zajęcia. W przypadku zajęć laboratoryjnych prowadzący zobligowani są do zapoznania studentów z obowiązującymi zasadami BHP i nadzorowania ich przestrzegania. Pracownicy Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa są przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Monitorowanie systemu wsparcia i motywowania studentów odbywa się na poziomie wydziałowym oraz ogólnouczelnianym. Realizację działań monitorują zgodnie z kompetencjami: Dziekan, Dyrektor Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa, opiekunowie roczników, opiekunowie kół naukowych. Kadra wspierająca proces kształcenia (obsługa dziekanatu) podlega ocenie studentów w anonimowej ankiecie w systemie USOSweb. W sposób ciągły sprawdzany jest stan bazy socjalnej dla studentów. W budynku przy ul. Prusa 14 uruchomiona została Strefa Studenta, w której między innymi zlokalizowany jest ogólnodostępny punkt gastronomiczny oraz strefa relaksu.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	W ankietyzacji, gdzie student może udzielić informacji w skali punktowej zaleca się dodanie odpowiedzi „nie mam zdania” lub analogicznej.	Ankietywanie studentów odbywa się zgodnie z Zarządzeniem Rektora Nr 141 z dnia 25 listopada 2021 r. w sprawie wprowadzenia ujednoliconego systemu ankietowego badania opinii studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych w zakresie jakości prowadzonych zajęć oraz jakości organizacji procesu dydaktycznego. Jest ono uniwersalne dla wszystkich kierunków studiów. Wyrażenie postawy „nie mam zdania” lub analogicznej jest możliwe przez pominięcie odpowiedzi na dane pytanie. System ankietowania pozwala na pomijanie pytań, wobec których student „nie ma zdania”.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

.....

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach obejmuje wiele etapów realizowanych za pośrednictwem stron internetowych Uczelni, Wydziału i Instytutu, portali społecznościowych oraz bezpośredniego kontaktu ze studentami. Publiczny dostęp do informacji obejmuje między innymi:

- publikowanie programu studiów (opisu programu studiów wraz z sylabusami) w Biuletynie Informacji Publicznej Uniwersytetu w Siedlcach (<http://www.bip.uws.edu.pl/>);

- publikowanie elementów programu studiów (opisu efektów uczenia się, planów studiów i sylabusów) oraz rozkładów zajęć na stronie internetowej Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa (<https://iro.uws.edu.pl/studenci/>);
- na stronie internetowej Uczelni w zakładce kandydaci (<https://www.uws.edu.pl/kandydaci>) publikowane są informacje dotyczące między innymi kierunków studiów, wymaganych dokumentów, aktów prawnych, akademików i informacje dla osób z niepełnosprawnościami, znajduje się tam także interaktywny przewodnik rekrutacyjny;
- na stronie internetowej Uczelni w zakładce studenci (<https://www.uws.edu.pl/studenci/niezbednik-studenta>), Wydziału (<https://wr.uws.edu.pl/>) i Instytutu (<https://iro.uws.edu.pl/>) publikowane są wewnętrzne akty prawne dotyczące jakości kształcenia, wymagania dotyczące prac dyplomowych i studenckich praktyk zawodowych, wzory wniosków studenckich i innych dokumentów, kontakty do opiekunów roku, regulamin studiów, informacje dotyczące organizacji roku akademickiego, terminów i godzin obsługi studentów w dziekanacie oraz dyżurach Dziekana, procedur ubiegania się o pomoc materialną i zdrowotną;
- w celu ułatwienia komunikacji każdy student ma swoje indywidualne konto w systemie USOSweb oraz konto mailowe z domeną uws.edu.pl;
- udostępnianie programów szczegółowych poszczególnych modułów/przedmiotów ujętych w programie studiów (sylabusów) w systemie USOSweb (<https://usosweb.uws.edu.pl>);
- udostępnianie bieżących informacji dotyczących realizacji programu studiów na stronie Wydziału i Instytutu odpowiedzialnego za prowadzenie kierunku studiów oraz za pośrednictwem portalu społecznościowego Facebook (<https://www.facebook.com/WANZ.UPH.Siedlce>; <https://www.facebook.com/Instytut.Rolnictwa.Ogrodnictwa>);
- prezentowanie na stronie internetowej Uniwersytetu oferty kształcenia oraz informacji dotyczących warunków i zasad postępowania rekrutacyjnego (www.uws.edu.pl/kandydaci);
- udostępnianie oferty kształcenia oraz informacji o programie studiów na stronie głównej Uniwersytetu (<https://www.uws.edu.pl/>), Wydziału Nauk Rolniczych (<https://wr.uws.edu.pl/>) oraz Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa (<https://iro.uws.edu.pl/>);
- udostępnienie oferty kształcenia na portalu Facebook (<https://www.facebook.com/WANZ.UPH.Siedlce>);
- informacje dotyczące kierunków studiów oraz rekrutacji zawarte w Informatorze dla kandydatów na studia przekazywane są także podczas organizowanych na Uczelni i poza nią, spotkań i targów o charakterze promocyjnym takich jak Dni Otwarte, Festiwal Nauki, Pikniki Naukowe, Targi Edukacyjne; informatory z ofertą kształcenia przekazywane są także bezpośrednio do szkół ponadpodstawowych, szczególnie do szkół rolniczych, z którymi Uczelnia ma podpisane umowy o współpracy;
- oferta kształcenia, program studiów oraz warunki jego realizacji i sposób osiągania i weryfikacji efektów uczenia się prezentowane są również na spotkaniach z opiekunem roku; ponadto każdy nauczyciel akademicki ma obowiązek poinformować studentów o treściach programowych danego przedmiotu, polecanej literaturze i o sposobach weryfikacji osiągania przez studentów zakładanych efektów uczenia na pierwszych zajęciach z przedmiotu/modułu;
- najważniejsze informacje z życia Wydziału i Instytutu zamieszczane są na stronach internetowych tych jednostek, na stronie głównej Uczelni oraz w mediach społecznościowych.

Wszystkie informacje dostępne na stronie internetowej Wydziału i Instytutu są na bieżąco aktualizowane i pogrupowane w odpowiednich zakładkach, umożliwiającym sprawne wyszukiwanie. Weryfikacja publicznego dostępu do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach prowadzona jest w sposób ciągły. Przedstawiciele wszystkich grup interesariuszy, w tym studentów, mogą zgłaszać uwagi, zastrzeżenia i propozycje w zakresie dostępu

do informacji u opiekunów roczników studenckich, w sekretariacie Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa oraz kierownikowi Dziekanatu Wydziału Nauk Rolniczych.

W UwS funkcjonuje również Uniwersytecki System Obsługi Studenta (USOS) a także Mobilny USOS UwS. Poprzez system studenci rejestrują się na wybrane zajęcia przewidziane programem studiów, mogą składać podania, załatwiać podstawowe sprawy w dziekanacie, kontaktować się z prowadzącymi zajęcia, sprawdzać oceny, wypełniać anonimowo ankiety oceniające prowadzących itp. Każdy student dysponuje własnym hasłem dostępu. Przepływ informacji uwzględnia przepisy dotyczące ochrony danych osobowych studentów i pracowników Uniwersytetu.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	brak	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

.....

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Zgodnie z postanowieniami Statutu Uniwersytetu w Siedlcach (<http://www.bip.uph.edu.pl/12768,12769/12769/>):

- a) Dziekan Wydziału m.in.: kieruje działalnością dydaktyczną i organizacyjną prowadzoną przez jednostki organizacyjne Wydziału, koordynuje działania sprzyjające rozwojowi dziedziny nauki w ramach której, prowadzone jest kształcenie oraz badania naukowe na Wydziale, a także podejmuje decyzje dotyczące studentów i uczestników innych form kształcenia, zgodnie z postanowieniami obowiązujących regulaminów w tym zakresie.
- b) Dyrektor Instytutu m.in. odpowiada za przygotowanie i realizację programów studiów, a także powierza nauczycielom akademickim Instytutu obowiązki dydaktyczne;
- c) do podstawowych obowiązków pracowników dydaktycznych lub badawczo-dydaktycznych m.in. należy kształcenie i wychowywanie studentów. Realizacja poszczególnych zajęć/modułów na kierunku Gospodarka przestrzenna I i II stopnia odbywa się zgodnie z przygotowanymi sylabusami.

Zgodnie z postanowieniami Regulaminu organizacyjnego Uniwersytetu (Zarządzenie Rektora Nr 77 z dnia 23 sierpnia 2024 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego UwS <https://www.bip.uws.edu.pl/12768,31328/31328/art43277.html>) Rektor powołuje Prorektora ds. studiów, który jest prorektorem właściwym do spraw studenckich. Prorektor ds. studiów nadzoruje m.in.: organizację, funkcjonowanie i realizację kształcenia w Uniwersytecie we wszystkich jego formach, z wyjątkiem kształcenia w Szkole Doktorskiej; sprawy związane z prowadzonymi przez Uniwersytet studiami i innymi formami kształcenia, w tym także dotyczące uprawnień do ich prowadzenia; tworzenie planów i programów studiów, w tym opisów efektów uczenia się; działalność w zakresie tworzenia nowych kierunków studiów; organizację i przebieg rekrutacji na studia; realizację ustalonego wymiaru zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich; funkcjonowanie systemu zapewnienia jakości kształcenia, systemu świadczeń dla studentów, samorządu studentów, a także studenckiego ruchu kulturalnego i sportowego.

Według postanowień w/w regulaminu Wydział jest jednostką organizacyjną, której zadaniem jest m.in. kształcenie na kierunkach studiów przypisanych do dyscyplin naukowych należących do jednej dziedziny nauki oraz prowadzenie badań naukowych w ramach tych dyscyplin. Wydziałem kieruje Dziekan, który: kieruje działalnością dydaktyczną i organizacyjną prowadzoną przez jednostki organizacyjne Wydziału; zapewnia prawidłową organizację toku studiów i procesu kształcenia, w tym wnioskuje o utworzenie kierunku studiów lub specjalności na kierunku studiów i o wprowadzenie zmian w programach studiów na istniejących kierunkach oraz prowadzi sprawy z tym związane — po wcześniejszym uzyskaniu opinii wydziałowego Zespołu ds. jakości kształcenia; podejmuje decyzje dotyczące studentów i uczestników innych form kształcenia, zgodnie z postanowieniami obowiązujących regulaminów w tym zakresie; sprawuje nadzór nad zgodnością programów studiów z obowiązującymi przepisami prawa, wypełnianiem obowiązków dydaktycznych przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne, organizacją studenckich praktyk zawodowych, organizacją egzaminów dyplomowych, prowadzeniem dokumentacji przebiegu studiów studentów kierunków przypisanych do Wydziału; składa Rektorowi roczne sprawozdania z działalności Wydziału w zakresie prowadzonego kształcenia; powołuje i rozwiązuje stałe oraz doraźne komisje dziekańskie i zespoły. Przy realizacji zadań związanych z organizacją i koordynacją procesu kształcenia na Wydziale, Dziekan współpracuje z Prorektorem ds. studiów. Na Wydziale funkcjonuje Zespół ds. jakości kształcenia.

Jednostkami organizacyjnymi Wydziału są Instytuty, których zadaniem jest m.in. realizacja procesu dydaktycznego. Kierunek Gospodarka przestrzenna I i II stopnia prowadzony jest na Wydziale Nauk Rolniczych w Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa. Instytutem kieruje Dyrektor, do zadań którego należy m.in.: kształtowanie polityki kadrowej Instytutu; sprawowanie nadzoru nad prowadzeniem działalności badawczej przez pracowników badawczych oraz badawczo-dydaktycznych Instytutu oraz nad upowszechnianiem ich osiągnięć naukowych; odpowiedzialność za przygotowanie i realizację programów studiów, a także za ewaluację jakości kształcenia na kierunkach studiów prowadzonych przez Instytut, powierzanie nauczycielom akademickim Instytutu obowiązków dydaktycznych.

Zarządzenie Nr 16/2019 Rektora UPH z 14 marca 2019 r. w sprawie określenia zasad opracowywania programów studiów wyższych, studiów podyplomowych oraz innych form kształcenia (<http://www.bip.uph.edu.pl/12768,28195/28195/art26351.html>), reguluje szczegółowe zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów. Dotyczy to między innymi sposobu opracowywania programów studiów wyższych, studiów podyplomowych i innych form kształcenia, sposobu opracowywania niektórych elementów planu studiów, trybu uchwalania programu studiów oraz terminów dotyczących uchwalania programów studiów. Projektowaniem programu studiów na kierunku Gospodarka przestrzenna I i II stopnia, zajmuje się Zespół ds. programów studiów, w skład którego wchodzi m.in. koordynator akredytowanego kierunku studiów, członek Senackiej Komisji ds. jakości kształcenia, studenci oraz interesariusze zewnętrzni. Procedura zatwierdzania programu studiów przez Senat Uczelni uruchamiana jest na wniosek Dziekana, który po zasięgnięciu opinii Rady Dyscypliny Rolnictwo i Ogrodnictwo, wydziałowego Zespołu ds. jakości kształcenia oraz Samorządu Studentów, przekazuje projekt programu Prorektorowi ds. studiów. Prorektor ds. studiów przekazuje projekt programu do oceny przez Senacką Komisję ds. jakości kształcenia, a następnie kieruje do zatwierdzenia przez Senat Uczelni.

Wprowadzane zmiany w programach studiów na kierunku Gospodarka przestrzenna I i II stopnia obowiązują zawsze od nowego cyklu kształcenia.

W Uniwersytecie w Siedlcach funkcjonuje wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, który stanowi zespół dążeń i działań środowiska akademickiego do doskonalenia procesu dydaktycznego, z uwzględnieniem specyfiki uczelni i przyjętej strategii Uniwersytetu, którego celem jest umocnienie poczucia odpowiedzialności za jakość kształcenia wszystkich uczestników systemu, w szczególności interesariuszy wewnętrznych (kadry akademickiej, studentów, doktorantów oraz kadry administracyjnej i technicznej) oraz zewnętrznych – Uchwała Nr 133/2023 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach z dnia 24 maja 2023 roku w sprawie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia (https://bip.ires.pl/gfx/ap/files/Prawo/Uchwały_2023/US-

[133-23.pdf](#), <https://wr.uws.edu.pl/o-wydziale/sprawozdania>). W w/w Uchwale podano czynności i działania podejmowane w zakresie zapewnienia jakości kształcenia wszystkich etapów i aspektów procesu dydaktycznego, zakres monitorowania i weryfikacji osiągania zamierzonych efektów uczenia, zakres oceny jakości zajęć dydaktycznych, organy nadzorujące i monitorujące jakość kształcenia.

Na poziomie Instytutu istotną rolę w monitorowaniu i doskonaleniu jakości kształcenia pełnią zespoły i komisje powołane przez Dyrektora Instytutu (<https://iro.uws.edu.pl/o-instytucie/komisje-i-zespoły>).

W Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa funkcjonuje Zespół ds. programów studiów; którego członków powołuje i odwołuje Dyrektor Instytutu, z tym, że w skład zespołu wchodzi koordynatorzy poszczególnych kierunków studiów związanych z dyscypliną przypisaną instytutowi. Zakres zadań Zespołu ds. programów studiów ustala Dyrektor Instytutu.

Ponadto w Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa powołano (<https://iro.uws.edu.pl/o-instytucie/komisje-i-zespoły>):

- Komisję ds. oceny sylabusów oraz weryfikacji efektów uczenia się, prac zaliczeniowych, projektowych i egzaminacyjnych na kierunku Gospodarka przestrzenna I i II stopnia;
- Zespół ds. opiniowania tytułów prac dyplomowych, który dokonuje oceny tematów prac dyplomowych proponowanych przez promotorów;
- Komisję ds. weryfikacji prac dyplomowych na kierunku Gospodarka przestrzenna I i II stopnia, do zadań której należy zweryfikowanie zgodności w.w. prac z dyscypliną naukową, kierunkowymi efektami kształcenia oraz wymogów formalnych.

Na Wydziale Nauk Rolniczych, w strukturze którego znajduje się Instytut Rolnictwa i Ogrodnictwa, funkcjonuje Zespół ds. jakości kształcenia, którego zakres zadań oraz skład osobowy (członków) określa Dziekan (<https://wr.uws.edu.pl/o-wydziale/zespoły-i-komisje-wydzialowe>). Zadaniem tego jest m.in. opiniowanie projektów programów nowych kierunków studiów oraz projektów zmian w programach kierunków studiów dotychczas prowadzonych na Wydziale. Na poziomie uczelni rolę tę pełni Senacka Komisja ds. jakości kształcenia (<https://www.uws.edu.pl/universytet/struktura-uczelni/komisje/komisje-senackie>).

Ponadto Zespół ds. jakości kształcenia, działający na Wydziale Nauk Rolniczych, po zakończeniu każdego roku akademickiego przygotowuje raport z funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia (<https://wr.uws.edu.pl/o-wydziale/sprawozdania>), zgodnie z:

- Uchwałą Nr 133/2023 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach z dnia 24 maja 2023 roku w sprawie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia (https://bip.ires.pl/gfx/ap/files/Prawo/Uchwały_2023/US-133-23.pdf);
- Zarządzeniem Nr 76/2021 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego z dnia 28 maja 2021 roku w sprawie ustalenia zasad monitorowania i weryfikacji osiągania efektów uczenia się (<https://bip.ires.pl/gfx/ap/files/Prawo/ZR2021/Z-076-21.pdf>);
- Zarządzeniem Nr 75/2021 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego z dnia 28 maja 2021 roku w sprawie sposobu przeprowadzania oraz dokumentowania hospitacji zajęć dydaktycznych (<https://bip.ires.pl/gfx/ap/files/Prawo/ZR2021/Z-075-21.pdf>).

Raport jest opracowywany na podstawie:

- 1) analizy raportów Dyrektorów Instytutów, którzy wcześniej dokonują analizy osiągniętych efektów uczenia się z zajęć/modułów zrealizowanych w zakończonym roku akademickim na poszczególnych kierunkach studiów (w tym na kierunku Gospodarka przestrzenna I i II stopnia) na podstawie raportów nauczyciela akademickiego – koordynatora zajęć/modułu kształcenia z weryfikacji i stopnia osiągnięcia przyjętych efektów uczenia się; raporty nauczyciela akademickiego przygotowuje koordynator zajęć/modułu kształcenia, a następnie składa w sekretariacie Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa po zakończeniu semestru, w którym kończą się zajęcia z tego przedmiotu;

- 2) analizy raportów z podsumowania wyników oceny weryfikacji efektów uczenia się w odniesieniu do prac zaliczeniowych, projektowych i egzaminacyjnych opracowanych na podstawie protokołów z analizy i oceny weryfikacji efektów uczenia się w odniesieniu do prac zaliczeniowych, projektowych i egzaminacyjnych, przedłożonych przez Komisje ds. oceny sylabusów oraz weryfikacji efektów uczenia się, prac zaliczeniowych, projektowych i egzaminacyjnych na właściwych kierunkach studiów, w tym na kierunku Gospodarka przestrzenna I i II stopnia; w/w raporty Komisja ds. oceny sylabusów oraz weryfikacji efektów uczenia się, prac zaliczeniowych, projektowych i egzaminacyjnych na ocenianym kierunku Gospodarka przestrzenna I i II stopnia przygotowuje po zakończeniu realizacji danych zajęć/modułu (semestru);
- 3) analizy protokołów z posiedzenia Komisji ds. oceny sylabusów oraz weryfikacji efektów uczenia się, prac zaliczeniowych, projektowych i egzaminacyjnych na kierunku Gospodarka przestrzenna I i II stopnia z analizy sylabusów, w których dokonano oceny wybranych sylabusów przedmiotów realizowanych w nadchodzącym roku akademickim na ocenianym kierunku studiów, w/w Komisja dokonuje oceny wybranych (minimum 1/3) sylabusów zajęć/modułów przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego, w którym będą one realizowane zgodnie z programem i planem studiów;
- 4) analizy wybranych informacji, ważnych w procesie kształcenia, przedłożonych m.in. przez Dyrektora Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa, Dziekanat Wydziału Nauk Rolniczych oraz Dział Promocji i Komunikacji, dotyczących np.: planów i protokołów hospitacji zajęć dydaktycznych zaplanowanych i przeprowadzonych w semestrze zimowym i letnim w każdym roku akademickim, analizy programów studiów, oceny procesu dydaktycznego w świetle wyników ankiet wypełnianych przez studentów po zakończeniu realizacji danych zajęć/modułu kształcenia w określonym semestrze, rozwoju kadry i infrastruktury dydaktycznej, losów zawodowych absolwentów.

Pisemny raport z funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia wydziałowy Zespół ds. jakości kształcenia przekazuje Dziekanowi Wydziału Nauk Rolniczych. Dziekan Wydziału Nauk Rolniczych przedkłada w/w raport Prorektorowi ds. studiów. Ponadto jest opracowaniem, które może wskazywać na obszary wymagające działań korygujących.

Zarządzenie Rektora UPH Nr 76/2021 z dnia 28 maja 2021 r. w sprawie ustalenia zasad monitorowania i weryfikacji osiągania zamierzonych efektów uczenia się (<https://bip.ires.pl/gfx/ap/files/Prawo/ZR2021/Z-076-21.pdf>) określa zasady okresowej kontroli programów studiów. Na mocy zarządzenia koordynatorzy przedmiotów, po zakończeniu każdego semestru studiów, zobowiązani są do sporządzenia raportów, na podstawie których przeprowadzana jest weryfikacja efektów przyjętych dla każdego realizowanego modułu/przedmiotu ujętego w programie studiów. W raportach koordynatorzy potwierdzają osiągnięcie i weryfikację założonych efektów lub wskazują te, które nie zostały osiągnięte lub zostały osiągnięte z trudnością. W sytuacji stwierdzenia przypadku trudności w osiągnięciu zakładanych efektów uczenia się (powyżej 50% końcowych ocen niedostatecznych i dostatecznych uzyskanych w ramach zaliczenia modułu/przedmiotu) koordynator modułu/przedmiotu zobligowany jest do wskazania zmian w zakresie osiągania efektów uczenia się. Może to dotyczyć korekty metod dydaktycznych, treści programowych, udziału samodzielnej pracy studenta oraz sposobu weryfikacji osiągania efektów uczenia się.

Okresowy monitoring programów studiów na kierunku Gospodarka przestrzenna I i II stopnia uwzględnia również informacje i opinie pochodzące od potencjalnych pracodawców i interesariuszy zewnętrznych. W Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa została powołana Rada Interesariuszy, której działalność opiera się na współpracy pomiędzy sferą nauki i praktyki. Ten obszar szczegółowo ujęto w opisie Kryterium nr 6.

Monitoring zawodowych losów absolwentów systematycznie odbywa się za pośrednictwem Biura Karier, funkcjonującego w Dziale Promocji i Komunikacji UwS. Losy absolwentów monitorowane są do pięciu lat od zakończenia kształcenia. Ponadto analizie podlegają dane zawarte w raportach Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów Szkół Wyższych.

W ramach działań zmierzających do poprawy jakości kształcenia, Zespół ds. programów studiów na kierunku Gospodarka przestrzenna I° i II° okresowo dokonuje przeglądu programu studiów. Doskonalenie programów studiów może następować po uwzględnieniu opinii zarówno koordynatorów przedmiotów, opiekunów roczników studentów, studentów oraz interesariuszy zewnętrznych. W przypadku zmian w programach mogą być też uwzględniane sugestie i uwagi zamieszczone w ankietach studenckich (dostępnych w systemie USOSweb) w zakresie jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych.

Zarządzenie Nr 75/2021 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach z dnia 28 maja 2021 roku w sprawie sposobu przeprowadzania oraz dokumentowania hospitacji zajęć dydaktycznych (<https://bip.ires.pl/gfx/ap/files/Prawo/ZR2021/Z-075-21.pdf>). W myśl jego postanowień Dyrektor Instytutu przed rozpoczęciem zajęć dydaktycznych, w terminie do 30 września przed semestrem zimowym i do 15 lutego przed semestrem letnim, danego roku akademickiego, sporządza projekt planu hospitacji zajęć dydaktycznych (według wzoru określonego w załączniku) z zajęć i modułów prowadzonych na kierunkach studiów, za które Instytut odpowiada. Na Wydziale Nauk Rolniczych hospitacje obejmują wszystkich nauczycieli akademickich, przeprowadzane są przez nauczycieli akademickich z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego; z przeprowadzonej hospitacji sporządza się protokół według wzoru stanowiącego załącznik do niniejszego zarządzenia, który przechowuje się w dziekanacie.

Po zakończeniu zajęć dydaktycznych, odpowiednio w semestrze zimowym oraz letnim, plany i protokoły z hospitacji zajęć przekazywane są wydziałowemu Zespołowi ds. jakości kształcenia, który sporządza sprawozdanie z przebiegu hospitacji. Sprawozdanie przekazywane jest Dziekanowi Wydziału.

Za organizację hospitacji zajęć dydaktycznych na wydziale oraz wykorzystanie wniosków wynikających z tych działań odpowiada Dziekan.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zwiększenie działań usprawniających skuteczność monitorowania jakości obsady zajęć dydaktycznych oraz procesu dyplomowania na wizytowanym kierunku studiów.	Analiza treści sylabusów przedmiotów/modułów pod kątem kompetencji prowadzących zajęcia, hospitacja zajęć dydaktycznych. Powołano Zespół ds. opiniowania tytułów prac dyplomowych oraz Komisję ds. weryfikacji prac dyplomowych na kierunku Gospodarka przestrzenna I i II stopnia w aspekcie usprawnienia skuteczności monitorowania jakości procesu dyplomowania.
2.	Podjęcie działań aktywizujących udział studentów w procesie ewaluacji, a tym samym w ocenie i doskonaleniu realizacji	Wprowadzenie ankietyzacji zajęć w systemie on-line, informowanie studentów o możliwości wypełnienia ankiety, przekazanie wyników

	procesu kształcenia tak, by stali się oni świadomymi uczestnikami powyższych procesów.	przeprowadzonych ankiet i informowanie o ewentualnych zmianach w procesie dydaktycznym wynikających z analizy ankiet dotyczących danego modułu/przedmiotu.
3.	Poprawa działań informacyjnych związanych z systemem zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia poprzez udostępnianie na stronie internetowej Wydziału rocznych raportów z działania WSZJK oraz wdrożonych na ich podstawie działań naprawczych.	Roczne raporty z funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Nauk Rolniczych oraz z analizy sylabusów są udostępniane na stronie internetowej Wydziału (https://wr.uws.edu.pl/o-wydziale/sprawozdania)

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

.....

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kompetentna, doskonaląca się kadra badawczo-dydaktyczna, o bogatym doświadczeniu zawodowym, gwarantuje wysoki poziom realizacji treści programowych i osiągnięcie zamierzonych efektów uczenia się. 2. Programy studiów uwzględniają efekty inżynierskie co wpływa na praktyczny wymiar posiadanych umiejętności. 3. Wielowymiarowy i złożony program studiów związany z interdyscyplinarnością kierunku gwarantuje zdobycie szerokiego zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. 4. Baza lokalowa do prowadzenia procesu dydaktycznego uwzględnia potrzeby programu studiów oraz studentów z niepełnosprawnościami. 5. Funkcjonująca, dobrze wyposażona pracownia komputerowa, która umożliwia realizację wielu przedmiotów/modułów z wykorzystaniem specjalistycznych programów informatycznych. 6. Ugruntowana pozycja Uczelni w skali regionu i kraju oraz dobre relacje z interesariuszami zewnętrznymi wpływają pozytywnie na rozwój kierunku studiów i wpisują się w strategię rozwoju miasta Siedlce i regionu.	<p>Słabe strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Niski stopień umiędzynarodowienia kierunku w aspekcie mobilności studentów, brak studentów z zagranicy uniemożliwia realizację oferty dydaktycznej w języku obcym. 2. Baza dydaktyczna oparta na sprzęcie komputerowym i specjalistycznym oprogramowaniu wymaga systematycznego uaktualniania, co wiąże się z wysokimi nakładami finansowymi. 3. Brak stabilności rekrutacyjnej uniemożliwia zatrudnianie wysoko wyspecjalizowanej kadry dydaktycznej. 4. Niska skuteczność w pozyskiwaniu środków finansowych ze źródeł zewnętrznych – projektów krajowych i międzynarodowych. 5. Zbyt powolny proces rozwoju pracowników w zakresie uzyskiwania stopni i tytułów zawodowych.

Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Studia interdyscyplinarne dające możliwość wyboru wielu ścieżek kariery. Absolwenci kierunku mogą pracować w różnych dziedzinach i instytucjach otoczenia społeczno-gospodarczego. 2. Rynek pracy wykazuje wzrost zapotrzebowania na specjalistów z wyższym wykształceniem inżynierskim. 3. Oferta kontynuacji nauki na studiach II stopnia i studiach podyplomowych. 	<p>Zagrożenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Techniczny charakter kierunku kojarzony z dominacją przedmiotów ścisłych wpływa na zmniejszone zainteresowanie wśród potencjalnych kandydatów. 2. Pogłębiający się niż demograficzny wpływający na zmniejszenie liczby kandydatów na studia oraz migracja najlepszych kandydatów poza region. 3. Zróżnicowany poziom przygotowania kandydatów na studia utrudnia osiągnięcie wymaganych w programie efektów uczenia się. 4. Brak motywacji absolwentów szkół ponadpodstawowych do dalszego kształcenia. 5. Niezadawalający poziom wynagrodzeń w szkolnictwie wyższym, zwłaszcza dla młodej kadry naukowo-dydaktycznej, nie motywuje do podejmowania pracy w Uczelni.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększająca się aktywność pracowników Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa w nawiązywaniu współpracy z podmiotami gospodarczymi, jednostkami samorządowymi i edukacyjnymi. 2. Bliskość geograficzna z krajami Europy Wschodniej stanowi szansę na przyciągnięcie studentów zagranicznych. 	

(Pieczęć uczelni)

.....
(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....
(podpis Rektora)

....., dnia .....
(miejsowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku¹

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat*	Bieżący rok akademicki**	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	7	11	-	-
	II	13	9	-	-
	III	-	7	-	-
	IV	10	5	-	-
II stopnia	I	13	8	-	-
	II	16	-	-	-
jednolite studia magisterskie	I	-	-	-	-
	II	-	-	-	-
	III	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-
	V	-	-	-	-
	VI	-	-	-	-
Razem:		59	40	-	-

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku *	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w w danym roku
I stopnia	2024	20	13	-	-
	2023	---	---	-	-
	2022	12	9	-	-
II stopnia	2024	9	7	-	-
	2023	13	8	-	-
	2022	17	16	-	-
jednolite studia magisterskie	2024	-	-	-	-
	2023	-	-	-	-
	2022	-	-	-	-
Razem:		71	53		

¹ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

* - dane wg sprawozdań GUS S-10 (tabela 1 – dane sprzed 3 lat, tabela 2 – liczba absolwentów w danym roku)

** - tabela 1 - bieżący rok akademicki - liczba studentów w semestrze zimowym 2024/2025 według stanu na dzień 18.10.2024 r.

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)²

Studia I stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	7 semestrów 210 punktów ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ³	2625
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	120
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	142
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	6
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	68
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	6
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ⁴	4 tygodnie/ 160 godzin
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60 godzin
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./nie dotyczy
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./nie dotyczy

² Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

³ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁴ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Studia II stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	3 semestry 90 punktów
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁵	915
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	49
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	48
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	6
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	29
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	-
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ⁶	-
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	-
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./nie dotyczy
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./nie dotyczy

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów⁷

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Studia I stopnia			
Dyscyplina rolnictwo i ogrodnictwo			
Fizjografia	Wykład ćw. aud.	30	2
Klimatologia planistyczna	Wykład ćw. lab.	45	2
Ochrona środowiska	Wykład	50	4

⁵ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁶ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁷ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

	ćw. lab. + teren.		
Optymalizacja zasobów środowiska	Wykład ćw. lab.	45	4
Rolnictwo w gospodarce przestrzennej	Wykład ćw. audyt.	45	4
Przyrodnicze uwarunkowania gospodarowania przestrzenią	Wykład	30	3
Kształtowanie terenów zieleni	Wykład ćw. lab. + teren.	50	4
Gruntoznawstwo	Wykład ćw. lab. + teren.	50	5
Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich	Wykład ćw. lab. + teren.	45	4
Przedmiot fakultatywny 1 Gospodarowanie na obszarach chronionych /Antropogeniczne przekształcenia krajobrazu	Wykład ćw. audyt.	35	3
Ekonomika jednostek terytorialnych	Wykład ćw. audyt.	45	3
Rewitalizacja obszarów zurbanizowanych	Wykład ćw. audyt.	45	4
Przedmiot fakultatywny 2 Gospodarka odpadami/ Gospodarowanie zasobami naturalnymi	Wykład ćw. audyt.	35	3
Inżynieria wodna i ściekowa	Wykład ćw. lab. + teren	50	5
Przedmiot fakultatywny 6 Ocena i monitoring oddziaływań na środowisko/Parki i ogrody w zagospodarowaniu przestrzennym	Wykład ćw. audyt.	35	3
Razem:		635	53
architektura i urbanistyka			
Rysunek techniczny i planistyczny	Wykład ćw. lab.	45	4
Planowanie przestrzenne	Wykład ćw. lab. + teren.	80	5
Zasady projektowania	Wykład ćw. lab. + teren.	75	4
Projektowanie urbanistyczne	Wykład ćw. lab. + teren.	75	5
Planowanie infrastruktury technicznej	Wykład ćw. lab. + teren.	65	5
Budownictwo	Wykład ćw. lab. + teren.	65	6
Historia architektury i urbanistyki	Wykład ćw. audyt. + teren.	50	3
Razem:		455	32
geografia ekonomiczna i gospodarka przestrzenna			
Kartografia	Wykład ćw. audyt.	45	4
Podstawy zarządzania	Wykład	30	3

Geograficzne systemy informacji przestrzennej	Wykład ćw. lab. + teren.	50	4
Samorząd terytorialny	Wykład	30	3
Planowanie przestrzenne	Wykład ćw. lab. + teren	80	5
Projektowanie urbanistyczne	Wykład ćw. lab. + teren.	75	5
Strategia rozwoju gminy	Wykład+ ćw. aud.	45	4
Ekonomika jednostek terytorialnych	Wykład+ ćw. aud.	45	3
Podstawy pośrednictwa i rzeczoznawstwa majątkowego	Wykład+ ćw. aud.	45	3
Budownictwo	Wykład ćw. lab. + teren.	65	6
Inżynieria wodna i ściekowa	Wykład ćw. lab. + teren.	50	5
Przedmiot fakultatywny 3 Polityka społeczna z elementami demografii/Polityka regionalna	Wykład+ ćw. aud.	35	3
Przedmiot fakultatywny 4 Analiza ekonomiczna projektów inwestycyjnych/Doradztwo w zagospodarowaniu przestrzennym	Wykład+ ćw. aud.	35	3
Przedmiot fakultatywny 5 Taksacja i ubezpieczenia w gospodarce przestrzennej/Instrumenty ekonomiczno-finansowe w gospodarce przestrzennej	Wykład+ ćw. aud.	35	2
Przedmiot fakultatywny 9 Modelowanie i prognozowanie w gospodarce przestrzennej / Zarządzanie ryzykiem środowiskowym i ekologicznym	Wykład+ ćw. lab.	45	4
Razem:		455	32
Studia II stopnia			
rolnictwo i ogrodnictwo			
Rekultywacja terenów zdegradowanych	Wykład ćw. audyt.	30	3
Odnawialne źródła energii 1	Wykład ćw. audyt.	40	3
Odnawialne źródła energii 2	Wykład ćw. audyt.	45	3
Rolnicza przestrzeń produkcyjna	Wykład ćw. audyt.	80	7
Ocena i wycena zasobów przyrodniczych	Wykład ćw. audyt.	25	2
Ekosystemy	Wykład ćw. audyt	30	3
Ochrona wód i powietrza/	Wykład	30	3

Logistyka w gospodarce przestrzennej	ćw. audyt		
Geochemia krajobrazu/ Mokradła i tereny zalewowe	Wykład ćw. audyt	30	3
Gospodarowanie na obszarach kryzysowych	Wykład ćw. audyt	25	2
Razem:		335	29
architektura i urbanistyka			
Budownictwo energooszczędne i ekologiczne	Wykład ćw. lab.	30	3
Urbanistyka	Wykład ćw. audyt.	30	3
Metody i techniki analizy danych	Ćwiczenia lab.	30	3
Razem:		90	9
geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna			
Turystyczne jednostki przestrzenne	Wykład ćw. audyt	45	3
Administracja rządowa i samorządowa	Wykład ćw. audyt	25	2
Projekty inwestycyjne w rozwoju lokalnym i regionalnym	Wykład ćw. audyt	25	2
Modelowanie procesów demograficznych/Metody analizy struktur przestrzennych	Wykład ćw. audyt	25	3
Razem:		120	10

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich/
Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela⁸

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia ⁹
Studia I stopnia				
Matematyka	Wykład ćw. aud.	60	5	Dr Bożena Piekart
Statystyka	Wykład ćw. lab.	45	3	Prof. dr hab. Antoni Bombik
Fizyka	Wykład ćw. lab.	45	4	dr hab. Renata Modzelewska-Łagodzin
Kartografia	Wykład ćw. lab.	45	4	dr Mirosław Meksuła

⁸ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

⁹ Podanie nazwiska osoby prowadzącej nie dotyczy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz kierunku pedagogika specjalna przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego.

Geodezja w gospodarce przestrzennej	Wykład ćw. lab.	50	4	Dr inż. Krzysztof Kapela
Grafika inżynierska	Wykład ćw. lab. + teren.	60	4	Dr inż. Milena Truba
Klimatologia planistyczna	Wykład ćw. lab. + teren.	45	2	Dr hab. inż. Elżbieta Radzka
Optymalizacja zasobów środowiska	Wykład ćw. lab. + teren.	45	4	Dr hab. inż. Katarzyna Rymuza
Rysunek techniczny i planistyczny	Wykład ćw. lab. + teren.	45	4	Dr inż. Milena Truba
Geograficzne systemy informacji przestrzennej	Wykład ćw. lab. + teren.	50	4	Dr Mirosław Meksuła
Narzędzia projektowania	Wykład ćw. lab. + teren.	45	3	Dr inż. Bartosz Zegardło
Kształtowanie terenów zieleni	Wykład ćw. lab.	50	4	Dr hab. inż. Elżbieta Malinowska Dr hab. inż. Beata Wiśniewska-Kadżajan
Zasady projektowania	Wykład ćw. audyt.	75	4	Dr inż. Milena Truba
Gruntoznawstwo	Wykład ćw. lab. + teren	50	5	Dr hab. inż. Krzysztof Pakuła Dr hab. inż. Marcin Becher
Projektowanie urbanistyczne	Wykład ćw. lab. + teren	75	5	Dr inż. Bartosz Zegardło
Planowanie infrastruktury technicznej	Wykład ćw. lab.	65	5	Dr inż. Bartosz Zegardło
Rewitalizacja obszarów zurbanizowanych		45	4	Dr hab. inż. Robert Rosa
Planowanie przestrzenne		80	5	Dr hab. inż. Elżbieta Malinowska Dr Tomasz Kacprzak
Budownictwo		65	6	Dr inż. Bartosz Zegardło
Inżynieria wodna i ściekowa		50	5	Dr hab. inż. Elżbieta Radzka
Podstawy planów miejscowych		45	4	Dr inż. Bartosz Zegardło
Przedmiot fakultatywny 8		45	4	Dr inż. Milena Truba
Przedmiot fakultatywny 9		45	4	Prof. dr hab. Antoni Bombik Dr hab.inż. Katarzyna Rymuza

Przygotowanie projektu inżynierskiego i przygotowanie do egzaminu dyplomowego**		200	15	dr hab. inż. Elżbieta Malinowska dr hab. inż. Beata Wiśniewska-Kadżajan, dr Tomasz Kacprzak, dr hab. inż. Katarzyna Rymuza
Studia II stopnia				
Rekultywacja terenów zdegradowanych	Wykład ćw. audyt.	30	3	Dr hab. inż. Marcin Becher
Rolnicza przestrzeń produkcyjna	Wykład ćw. audyt.	80	7	Prof. dr hab. inż. Cezary Tkaczuk Dr hab. inż. Beata Wiśniewska – Kadżajan, Prof. dr hab. Krystyna Zarzecka Dr hab. inż. Marcin Becher Dr hab. inż. Andrzej Wysokiński
Odnawialne źródła energii 1	Wykład ćw. audyt.	40	3	Dr hab. inż. Elżbieta Malinowska
Odnawialne źródła energii 2	Wykład ćw. audyt.	45	3	Dr hab. inż. Andrzej Wysokiński Dr inż. Marek Niewęglowski
Budownictwo energooszczędne i ekologiczne	Wykład ćw. audyt.	30	3	Dr inż. Bartosz Zegardło
Urbanistyka	wykład	30	3	Dr inż. Bartosz Zegardło
Techniki tworzenia modeli 3D i wizualizacja	Wykład /ćw. lab.	30	2	Dr inż. Milena Truba
Turystyczne jednostki przestrzenne	Wykład ćw. audyt.	45	3	Dr hab. inż. Robert Rosa
Metody i techniki analizy danych	Ćwiczenia lab.	30	3	Dr hab. inż. Katarzyna Rymuza
Polityka i strategię ekorozwoju/ Gospodarowanie na obszarach kryzysowych	Wykład ćwiczenia	25	2	Dr hab. inż. Beata Wiśniewska-Kadżajan
Logistyka w gospodarce przestrzennej/Ochrona wód i powietrza	Wykład ćwiczenia	30	3	Dr inż. Krzysztof Kapela, dr hab. inż. Krzysztof Pakuła/Dr inż. Agnieszka Ginter
Geochemia krajobrazu/ Mokradła i tereny zalewowe	Wykład ćwiczenia	30	3	Dr hab. inż. Marcin Becher
Modelowanie procesów demograficznych/Methody analizy struktur	Wykład ćwiczenia	25	2	Dr hab. inż. Katarzyna Rymuza

przestrzennych				
Przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego	seminarium	90	20	Dr hab. E. Malinowska Dr hab. K. Pakuła Dr hab. E. Radzka Dr hab. K. Rymuza Dr M. Truba Dr T. Kacprzak
Razem:				

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych¹⁰

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Studia I stopnia Język obcy 1	Ćwiczenia audytoryjne	drugi	stacjonarne	w zależności od wyboru lektoratu (angielski/rosyjski/niemiecki)	przedmiot obowiązkowy dla danego roku
Studia I stopnia Język obcy 2	Ćwiczenia audytoryjne	trzeci	stacjonarne	w zależności od wyboru lektoratu (angielski/rosyjski/niemiecki)	przedmiot obowiązkowy dla danego roku
Studia I stopnia Historia architektury i urbanistyki	Wykład Ćwiczenia audytoryjne	trzeci	stacjonarne	język polski/język angielski	przedmiot w języku angielskim nie został wybrany
Studia I stopnia Kształtowanie terenów zieleni	Wykład Ćwiczenia laboratoryjne	czwarty	stacjonarne	język polski/język angielski	przedmiot w języku angielskim nie został wybrany
Studia I stopnia Planowanie przestrzenne	Wykład Ćwiczenia laboratoryjne	czwarty	stacjonarne	język polski/język angielski	przedmiot w języku angielskim nie został wybrany
Studia I stopnia Zasady projektowania	Wykład Ćwiczenia laboratoryjne	czwarty	stacjonarne	język polski/język angielski	przedmiot w języku angielskim nie został wybrany
Studia I stopnia Gruntoznawstwo	Wykład Ćwiczenia	czwarty	stacjonarne	język polski/język angielski	przedmiot w języku

¹⁰ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

	laboratoryjne				angielskim nie został wybrany
Studia I stopnia Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich	Wykład Ćwiczenia audytoryjne	czwarty	stacjonarne	język polski/język angielski	przedmiot w języku angielskim nie został wybrany
Studia I stopnia Projektowanie urbanistyczne	Wykład Ćwiczenia laboratoryjne	piąty	stacjonarne	Język polski/język angielski	przedmiot w języku angielskim nie został wybrany
Studia I stopnia Strategia rozwoju gminy	Wykład Ćwiczenia audytoryjne	piąty	stacjonarne	Język polski/język angielski	przedmiot w języku angielskim nie został wybrany
Studia I stopnia Inżynieria wodna i ściekowa	Wykład Ćwiczenia audytoryjne	szósty	stacjonarne	Język polski/język angielski	przedmiot w języku angielskim nie został wybrany

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.).
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku lekarskiego także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia z zakresu nauk klinicznych, sporządzoną wg następującego wzoru:
5. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.
6. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru.

**Uniwersytet
w Siedlcach**